



EASO

Udhëzues praktik për regjistrimin

Paraqitja e kërkesës
për mbrojtje ndërkombëtare

*Seria e udhëzuesve
praktikë të EASO-s*

nëntor 2021

04. Sub-Engineer

Personal Information:

03. Name in Full:

04. Father's Name:

05. Candidate CNIC #



EASO

Udhëzues praktik për regjistrimin

**Paraqitja e kërkesës
për mbrojtje ndërkombëtare**

***Seria e udhëzuesve
praktikë të EASO-s***

nëntor 2021



Dorëshkrimi u përfundua në nëntor të vitit 2021

As Zyra Evropiane e Mbështetjes për Azilin (EASO), as personat që veprojnë për llogari të EASO-s nuk mbajnë përgjegjësi për përdorimin që mund t'u bëhet informacioneve të mëposhtme.

Luksemburg: Zyra e Botimeve e Bashkimit Evropian, 2021

PDF

ISBN 978-92-9400-322-5

doi:10.2847/91355

BZ-04-19-325-SQ-N

© Zyra Evropiane e Mbështetjes për Azilin, 2021

Ilustrimet e kopertinës, Сергей Марков, © iStock, 2018

Riprodhimi autorizohet me kusht që të bëhet i ditur burimi. Për përdorimin ose riprodhimin e fotografive ose të materialeve të tjera për të cilat EASO-ja nuk ka të drejta autori, duhet të merret leja drejtpërdrejt nga zotëruesi i të këtyre të drejtave.

Informacion për udhëzuesin

Pse u krijua ky udhëzues? Misioni i Zyrës Evropiane të Mbështetjes për Azilin (EASO) është që, ndër të tjera, të ndihmojë Shtetet Anëtare të BE-së dhe shtetet e asociuara (shtetet BE+ ⁽¹⁾) duke organizuar trajnime, duke përmirësuar cilësinë e standardeve dhe duke mbledhur informacione për vendet e origjinës në mënyrë koherente në të gjitha vendet. Duke u bazuar te synimi i saj i përgjithshëm për të ndihmuar Shtetet BE+ të zbatojnë standarde të përbashkëta dhe procese me cilësi të lartë brenda Sistemit të Përbashkët Evropian për Azilin (CEAS), EASO-ja zhvillon instrumente dhe udhëzues praktikë për t'u përdorur në të gjitha vendet.

Vëmendja e Udhëzuesit praktik të EASO-s për regjistrimin: Paraqitja e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare është njëkohësisht te formulimi i kërkesës dhe te paraqitja së saj, me qëllim që të jepet një panoramë gjithëpërfshirëse e praktikave të mira. Për qëllimet e këtij udhëzuesi praktik, me “procedurë regjistrimi” kuptojmë **të gjithë procesin e marrjes së kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare, proces që mbulon fazën e formulimit dhe të paraqitjes së kërkesës**, sipas parashikimeve të Direktivës “Për procedurat e azilit”, e riformuluar.

Si u zhvillua ky udhëzues praktik? Ky dokument u hartua nga ekspertët e shteteve BE+ nga e gjithë BE-ja, me kontributin e çmuar të Komisionit Evropian, të Komisionerit të Lartë të Kombeve të Bashkuara për Refugjatët (UNHCR) dhe të Rrjetit Evropian për Pashtetësinë ⁽²⁾. Zhvillimi i tij u ndihmua dhe u bashkërendua nga Zyra Evropiane e Mbështetjes për Azilin. Para se të dilte versioni përfundimtar, u krye një konsultim me të gjitha shtetet BE+ nëpërmjet Rrjetit të EASO-s për Proceset e Azilit.

Kush duhet ta përdorë këtë dokument? Ky udhëzues praktik është menduar të përdoret kryesisht nga personeli i autoriteteve kombëtare kompetente që janë përgjegjëse për regjistrimin e kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare (si për formulimin, ashtu edhe për paraqitjen e kërkesës). Përveçse jep orientime të strukturuar, ky udhëzues praktik mund të përdoret edhe si instrument për vlerësimin e cilësisë dhe si instrument orientues nga mbikëqyrësit, drejtuesit e ekipeve dhe menaxherët.

Si lidhet ky udhëzues me instrumentet e tjera të EASO-s? Ashtu si të gjitha instrumentet mbështetëse të EASO-s, Udhëzuesi praktik i EASO-s për regjistrimin: Paraqitja e kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare mbështetet te standardet e CEAS-it. Udhëzuesi duhet përdorur bashkërisht me instrumentet e tjera praktike ekzistuese. Në veçanti, për nëpunësit e kontaktit të parë, [Instrumenti praktik për nëpunësit e kontaktit të parë: Qasja në procedurën e azilit](#) u zhvillua në mënyrë të përbashkët nga EASO-ja dhe Frontex-i. Udhëzues të tjerë të rëndësishëm janë [Orientimet e EASO-s për procedurën e azilit: Standardet dhe treguesit operacionalë](#), [Udhëzuesi praktik i EASO-s: Intervista personale](#), [Udhëzuesi praktik i EASO-s për vlerësimin e moshës](#), [Udhëzuesi praktik i EASO-s për zbatimin e Rregullores “Dublin III”: Intervista personale dhe vlerësimi i provave](#) dhe [Instrumenti i EASO-s për identifikimin e personave me nevoja të veçanta](#). (IPSN). Të gjitha instrumentet praktike të EASO-s janë të disponueshme në [faqen zyrtare të EASO-s](#).

Deklaratë për përgjegjësi nga përgjegjësia:

Ky udhëzues u përgatit pa cenuar parimin se vetëm Gjykata e Drejtësisë e BE-së ka autoritetin të bëjë interpretimin e legjislacionit të BE-së.

⁽¹⁾ Shtetet BE+ janë 27 Shtetet Anëtare të BE-së plus Islanda, Lihtenshtajni, Norvegjia dhe Zvicra.

⁽²⁾ Vini re se versioni përfundimtar i udhëzuesit nuk pasqyron me doemos pozicionin e UNHCR-së ose të Rrjetit Evropian për Pashtetësinë.

Pasqyra e lëndës

Lista e shkurtimeve.....	8
Hyrje.....	9
I. Tri fazat e hyrjes në procedurën e azilit.....	10
A. Formulimi i kërkesës.....	10
B. Regjistrimi.....	11
C. Paraqitja.....	12
II. Mjedisi për regjistrimin.....	15
A. Objektet dhe mjediset.....	15
B. Siguria.....	15
C. Konfidencialiteti.....	17
III. Dhënia e informacionit.....	19
A. Përse duhet t’u jepet informacioni azilkërkuesve?.....	19
B. Kur duhet t’u jepet informacioni azilkërkuesve?.....	19
C. Çfarë informacioni duhet dhënë?.....	20
D. Si duhet të jepet informacioni?.....	24
E. Kush e jep informacionin?.....	25
F. Dhënia e përgjigjeve ndaj pyetjeve të azilkërkuesve.....	25
IV. Mbledhja e të dhënave gjatë regjistrimit.....	26
A. Roli i oficerit të regjistrimit.....	26
B. Qëllimi i mbledhjes së të dhënave.....	27
C. Intervista e regjistrimit.....	27
D. Të dhënat biometrike.....	31
E. Regjistrimi i detajeve personale.....	32
F. Pashtetësia.....	39
G. Menaxhimi i dosjes së çështjes.....	42
V. Identifikimi dhe referimi.....	45
A. Çështjet që mund t’i përkasin procedurës së Dublinit.....	45
B. Azilkërkuesit e cenueshëm.....	48
C. Fëmijët e pashoqëruar.....	55
VI. Dokumenti që vërteton statusin si kërkues i mbrojtjes ndërkombëtare.....	63
A. Detajet e dokumentit.....	63
B. Vlefshmëria e dokumentit.....	64
C. Dhënia e informacionit për dokumentin.....	65
VII. Regjistrimi i kërkesave të mëvonshme.....	66

VIII. Verifikimi i të dhënave	69
A. Baza evropiane e të dhënave daktiloskopike të azilit.....	69
B. Sistemi i Informacionit të Vizave.....	70
C. Verifikimi i dokumenteve	73
D. Skedarët e policisë	74
E. Verifikimi i lidhjeve familjare	74
F. Mediet sociale.....	75
G. Analiza dhe treguesit gjuhësorë	76
IX. Rëndësia e të dhënave të regjistrimit për fazën e shqyrtimit të kërkesës	78
A. Organizimi dhe planifikimi	78
B. Kanalizimi i çështjeve	78
C. Identifikimi i nevojave për burime.....	79
Shtojcat	81
Shtojca 1: Fushat e regjistrimit.....	81
Shtojca 2: Lista e kontrollit për dhënien e informacionit.....	91
Referencat ligjore	93

Lista e shkurtimeve

CEAS	Sistemi i Përbashkët Evropian për Azilin
DK	Direktiva e Kualifikimit
DKP	Direktiva “Për kushtet e pritjes”
DPA	Direktiva “Për procedurat e azilit”
EASO	Zyra Evropiane e Mbështetjes për Azilin
Eurodac	Baza Evropiane e të Dhënave Daktiloskopike të Azilit
IPSN	Identifikimi i personave me nevoja të veçanta
UNHCR	Komisioneri i Lartë i Kombeve të Bashkuara për Refugjatët
VIS	Sistemi i Informacionit të Vizave

Hyrje

Regjistrimi i kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare është hapi i parë i procedurës së azilit. Në mjaft aspekte, kjo është faza kyç e procedurës. Para së gjithash, regjistrimi siguron mbrojtjen nga kthimi (*refoulement*) për individët që dëshirojnë të bëjnë kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare. Regjistrimi gjithashtu vendos bazat për shqyrtimin e kërkesës dhe garanton që kërkesat vërtet të hyjnë në procedurën e duhur të shqyrtimit. Mbledhja e të dhënave të besueshme bëhet e mundur vetëm nëse azilkërkuesve u jepet mbështetja që u nevojitet. Nëpërmjet identifikimit të azilkërkuesve që mund të jenë të cenueshëm, regjistrimi garanton edhe që azilkërkuesit të marrin sa më shpejt mbështetjen që u nevojitet, në mënyrë që ata të marrin pjesë plotësisht në procedurën e azilit.

Fjala “regjistrim”, në kontekstin e procedurave të azilit, shpesh përdoret për dy momente: regjistrimi në momentin e formulimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare dhe regjistrimi në momentin e paraqitjes së saj. Ky udhëzues praktik i mbulon të dyja këto faza, të cilat, në mjaft shtete BE+, janë shkrirë në një fazë të vetme procedurale. Ky dokument synon t’u ndihmojë oficerëve të regjistrimit të sigurohen që puna e tyre e përditshme me regjistrimin e kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare të respektojë standardet e përbashkëta evropiane të regjistrimit.

Pasi përcakton kuadrin ligjor (Kreu I: [“Tri fazat e hyrjes në procedurën e azilit”](#)), udhëzuesi përshkruan fillimisht karakteristikat kryesore të mjedisit ku kryhet regjistrimi, i cili mundëson mbledhjen e të dhënave në mënyrë të besueshme dhe në fshehtësi (Kreu II: [“Mjedisi për regjistrimin”](#)).

Vetë regjistrimi përbëhet nga tri aktivitete kryesore: aktiviteti ku azilkërkuesit i jepet informacion (Kreu III: [“Dhënia e informacionit”](#)), aktiviteti gjatë të cilit mbledhen të dhëna nga azilkërkuesi (Kreu IV: [“Mbledhja e të dhënave gjatë regjistrimit”](#)) dhe, në fund, aktiviteti për identifikimin e azilkërkuesve potencialisht të cenueshëm dhe të rasteve që trajtohen sipas procedurave të Rregullores së Dublinit dhe referimi i tyre për te procedura e duhur e shqyrtimit (Kreu V: [“Identifikimi dhe referimi”](#)). Këto aktivitete përbëjnë tre krerët kryesorë të udhëzuesit.

Pas mbledhjes së të dhënave dhe referimit të azilkërkuesve për mbështetje, azilkërkuesve u jepet një dokument që vërteton statusin e tyre si kërkues të mbrojtjes ndërkombëtare (Kreu VI: [“Dokumentet që vërteton statusin si kërkues i mbrojtjes ndërkombëtare”](#)). Prezantimi i procedurës së regjistrimit plotësohet me një seksion të posaçëm, në të cilin përshkruhen kërkesat e veçanta për regjistrimin e kërkesave të mëvonshme (Kreu VII: [“Regjistrimi i kërkesave të mëvonshme”](#)).

Përveç kësaj, udhëzuesi u hedh një vështrim metodave të ndryshme që mund të përdoren gjatë procedurës së regjistrimit për të verifikuar të dhënat e mbledhura (Kreu VIII: [“Verifikimi i të dhënave”](#)). Udhëzuesi mbyllet me informacionin për mënyrën si përdoren të dhënat e regjistrimit në fillim të procedurës së shqyrtimit të kërkesave (Kreu IX: [“Rëndësia e të dhënave të regjistrimit për fazën e shqyrtimit të kërkesës”](#)).

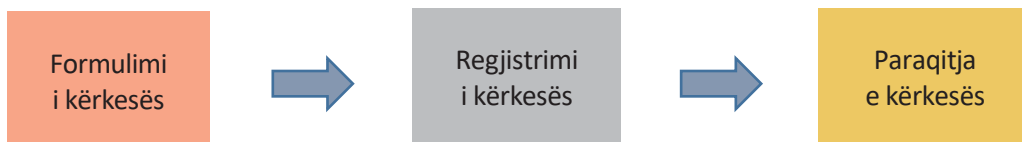
Në fund, në shtojca gjenden dy lista kontrolli, të cilat përdoruesit mund t’i përdorin pa vështirësi. Lista e parë jep një pamje të përgjithshme të fushave të regjistrimit që azilkërkuesi duhet t’i plotësojë gjatë regjistrimit, ndërsa lista e dytë përmban llojin e informacionit që i duhet dhënë azilkërkuesit, në pajtim me Sistemin e Përbashkët Evropian për Azilin (CEAS).

I. Tri fazat e hyrjes në procedurën e azilit

“Acquis” i BE-së në fushën e azilit përmban një sërë konceptesh ligjore që lidhen me procesin e regjistrimit. Në veçanti, neni 6 i Direktivës “Për procedurat e azilit” (DPA) ⁽³⁾ parashikon fazat e mëposhtme për të hyrë në procedurën e azilit: **formulimi, regjistrimi dhe paraqitja** e kërkesës për azil (Figura 1).

Në varësi të organizimit të strukturave në vend, regjistrimi dhe paraqitja e kërkesës mund të kryhen bashkërisht ose veçmas. Kur këta dy hapa kryhen veçmas, të dhënat bazë për historikun e azilkërkuarit do të mblidhen në fazën e regjistrimit, gjë që, të paktën, bën të mundur organizimin praktik për pritjen fillestare. Të dhënat e tjera shtesë do të mblidhen gjatë paraqitjes së kërkesës.

Figura 1. Fazat e hyrjes në procedurën e azilit sipas nenit 6 të DPA-së ⁽⁴⁾



A. Formulimi i kërkesës

Akti i shprehjes së qëllimit për të kërkuar mbrojtje ndërkombëtare pranë autoriteteve konsiderohet formulim i kërkesës (deklamimi 27 dhe neni 6, paragrafi 1, i DPA-së). Kushdo që ka shprehur qëllimin për të bërë kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare konsiderohet azilkërkuar, me të gjitha të drejtat dhe detyrimet që shoqërojnë këtë status.

Në rast se kërkesa është bërë pranë një autoriteti që, sipas ligjit vendas, nuk është përgjegjës për regjistrimin e kërkesës, autoriteti në fjalë duhet t’ia dërgojë dosjen autoritetit kompetent me qëllim që kërkesa të regjistrohet dhe azilkërkuari të përfitojë nga kushtet materiale të pritjes, të parashikuara në nenin 17 të Direktivës “Për kushtet e pritjes” (DKP) ⁽⁵⁾.

Çfarë të drejtash dhe detyrimesh lindin nga kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare?

Nga momenti që formulohet kërkesa, azilkërkuarit:

- i lejohet **të qëndrojë në territorin** e Shtetit Anëtar, duke përfshirë zonën e kufirit ose zonën e tranzitit, për aq kohë sa zgjat procedura e azilit (neni 9 i DPA-së) ⁽⁶⁾;

⁽³⁾ [Direktiva 2013/32/BE](#) e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, e datës 26 qershor 2013, “Për dhënien dhe heqjen e mbrojtjes ndërkombëtare” (reformulim), Gazeta Zyrtare nr. L 180, 29.6.2013, f. 60–95.

⁽⁴⁾ EASO, *Manuali i trajnerëve për regjistrimin e kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare në Itali* (dokumenti i klasifikuar), Romë, 2020.

⁽⁵⁾ Shihni vendimin e datës 25 qershor 2020 të Gjykatës së Drejtësisë të Bashkimit Evropian, [Ministerio Fiscal \[Spain\] v VL](#), C-36/20, ECLI:EU:C:2020:495. Një përmbledhje e vendimit gjendet në [Bazën e të dhënave të jurisprudencës së EASO-s](#).

⁽⁶⁾ Këtu ka disa përjashtime, konkretisht, kur azilkërkuari konsiderohet rrezik për sigurinë e shtetit ose përbën rrezik për rendin publik të atij shteti (neni 21, paragrafi 2, i Direktivës së Kualifikimit), si dhe për llojet specifike të kërkesave të mëvonshme (neni 41 i DPA-së), në kontekstin e ekstradimit (neni 9, paragrafi 2, i DPA-së) dhe për aq kohë ra respektohet parimi i moskthimit (*non-refoulement*).

- i jepet **informacion** në një gjuhë që azilkërkuesi e kupton (neni 12, paragrafi 1, germa (a), i DPA-së);
- i sigurohet një **përkthyes** për të mbrojtur çështjen e tij kurdo që të jetë e nevojshme (neni 12, paragrafi 1, germa (b), i DPA-së);
- i lejohe të komunikojë me Komisararin e Lartë të Kombeve të Bashkuara për Refugjatët (**UNHCR**) dhe/ose me çdo organizatë që jep **këshillim ligjor** (neni 12, paragrafi 1, germa (c), i DPA-së);
- i kryhet vlerësimi i nevojave të mundshme për **garanci të veçanta procedurale dhe/ose për nevoja të veçanta në pritje** (neni 24, paragrafi 1, i DPA-së dhe neni 22, paragrafi 1, i DKP-së (?));
- i jepen **kushtet materiale të pritjes** që i sigurojnë cilësinë e përshtatshme të jetesës, i garantojnë mjettet e jetesës dhe i mbrojnë shëndetin fizik dhe mendor (neni 17 i DKP-së) (°);
- i garantohet që **cilësia e jetës** e përmendur më lart të jetë e përshtatshme për situatën e veçantë të personave të cënueshëm dhe të personave të ndaluar (nenet 17 dhe 21 të DKP-së);
- në rast se është i ndaluar, i jepen **garancitë ligjore** ku përfshihen garancitë e veçanta për personat e cënueshëm dhe për azilkërkuesit me nevoja të veçanta në pritje (nenet 8, 9, 10 dhe 11 të DKP-së);
- në rast se është i ndaluar, i jepet qasje e efektshme te organizatat dhe personat që ofrojnë këshillim dhe informacion (neni 8 i DPA-së);
- i jepet **kujdesi shëndetësor** i nevojshëm, i cili, si minimum, përfshin kujdesin e urgjencës shëndetësore dhe trajtimin bazë të sëmundjeve dhe të çrregullimeve të rënda të shëndetit mendor; përveç kësaj, azilkërkuesit me nevoja të veçanta në pritje marrin ndihmën e nevojshme mjekësore ose të një lloji tjetër ku përfshihet kujdesi i nevojshëm për shëndetin mendor, aty ku është e nevojshme (neni 19 i DKP-së);
- i jepet ndihmesë, nëse është fëmijë i pashoqëruar, **për të gjurmuar familjen** sa më parë pas formulimit të kërkesës, duke mbrojtur ndërkohë interesin më të lartë të fëmijës (neni 24 i DKP-së);
- i garantohet respektimi i parimit **të bashkimit të familjes**, në rastet ku ofrohet strehim (neni 12 i DKP-së);
- i jepet **mundësia për të ankimuar** vendimet për dhënien, heqjen ose pakësimin e kushteve të pritjes ose për të ankimuar vendimet për lirinë e lëvizjes dhe të banimit (neni 26 i DKP-së);
- i kërkohet **të bashkëpunojë** me autoritetet (neni 13, paragrafi 1, i DPA-së).

B. Regjistrimi

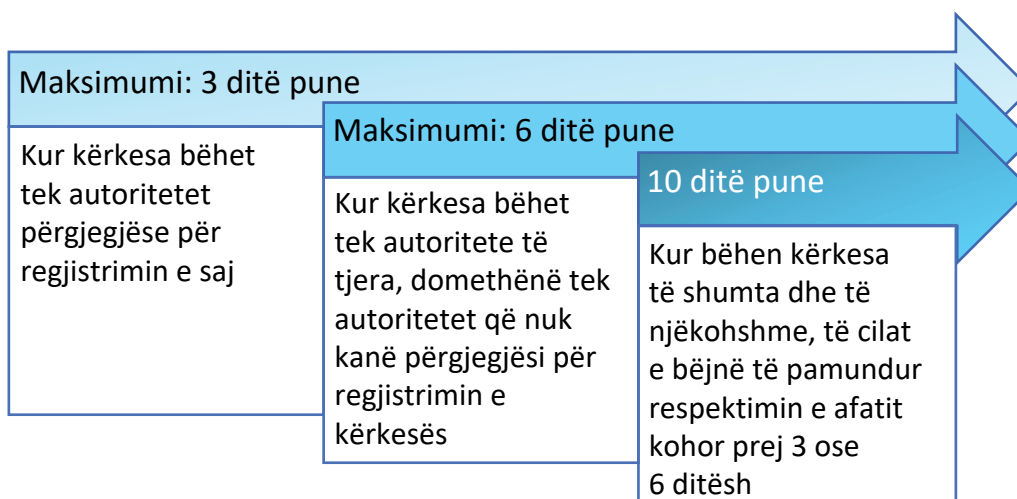
Pasi të jetë formuluar, kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare duhet të regjistrohet. Me “regjistrim” kuptojmë dokumentimin e qëllimit të azilkërkuesit për të kërkuar mbrojtje ndërkombëtare. Në pajtim me ligjin vendas, shtetet BE+ duhet të përcaktojnë autoritetin që do të jetë përgjegjës për regjistrimin e kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare (neni 6, paragrafi 1, i DPA-së).

Ç’të drejta dhe detyrime lindin nga faza e regjistrimit?

Faza e regjistrimit nuk krijon të drejta ose detyrime të posaçme përtej atyre të drejtave dhe detyrimeve që krijohen nga formulimi i kërkesës. Synimi i kësaj faze është të prodhojë të dhëna zyrtare, në mënyrë që azilkërkuesi të mund të përfitojë realisht nga këto të drejta dhe të jetë në gjendje të përmbushë detyrimet e përmendura (deklamimi 27 i DPA-së). Prandaj, regjistrimi duhet të kryhet sa më parë, brenda afateve kohore të parashikuara në nenin 6 të DPA-së.

(?) [Direktiva 2013/33/BE](#) e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, e datës 26 qershor 2013, “Për standardet e pritjes së personave që kërkojnë mbrojtje ndërkombëtare” (riformulim), Gazeta Zyrtare nr. L 180, 29.6.2013, f. 96–116.

(°) “Kushtet materiale të pritjes” përkufizohen në nenin 2, germa (g), të DKP-së si “kushtet e pritjes që përfshijnë strehimin, ushqimin dhe veshmbathjet e dhëna në natyrë ose në formën e ndihmës financiare, si dhe një kuotë për shpenzimet e përditshme”.



C. Paraqitja

Shtetet BE+ janë të detyruara të garantojnë që personi që formulon një kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare të ketë mundësinë për ta paraqitur atë sa më parë (neni 6, paragrafi 2, i DPA-së). Shtetet BE+ duhet të përcaktojnë autoritetet përgjegjëse për paraqitjen e kërkesave për azil sipas ligjit vendas (neni 6, paragrafi 1, i DPA-së). Megjithatë, në rast se personi nuk e paraqet kërkesën e tij, autoriteti përgjegjës për azilin mund të marrë vendimin të ndërpresë procedurën (neni 6, paragrafi 2, dhe neni 28 i DPA-së).

Procedura e regjistrimit përmbyllet me paraqitjen e kërkesës. Nga ky moment nis procedura e shqyrtimit të kërkesës.

Shtetet BE+ mund të vendosin rregulla shtesë për paraqitjen e kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare. Për shembull, legjislacioni kombëtar mund të parashikojë që paraqitja e kërkesës të kryhet nga vetë personi dhe/ose në një vend të caktuar (neni 6, paragrafi 3, i DPA-së).

Këto tri faza të hyrjes në procedurën e azilit—formulimi, regjistrimi dhe paraqitja e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare—nuk janë medoemos tri faza të ndara në këtë proces. DPA-ja lejon **bashkimin e fazës së regjistrimit me fazën e paraqitjes në një fazë të vetme**, me kusht që të përmbushen kërkesat e përgjithshme, duke përfshirë afatet kohore për regjistrimin dhe mundësinë për të paraqitur kërkesën. Disa shtete BE+ i kombinojnë këto dy faza brenda një faze të vetme procedurale, ndërsa shtetet e tjera i konsiderojnë fazat e regjistrimit dhe të paraqitjes si faza të ndara me pasoja ligjore të ndryshme. Në rast se një azilkërkues formulon kërkesën e parë drejtpërdrejt tek autoritetet që janë përgjegjëse për regjistrimin dhe paraqitjen e kërkesës, të tri fazat mund të kombinohen në një të vetme.

Pas fazës së regjistrimit, në momentin kur azilkërkuesi duhet të paraqesë kërkesën, ai duhet të njoftohet për mënyrën dhe vendin ku duhet ta paraqesë atë si dhe për pasojat e mosparaqitjes së kërkesës. Në rast se kërkesa duhet paraqitur me anë të një formulari të posaçëm, i cili duhet plotësuar nga azilkërkuesi, formulari i jepet në momentin e regjistrimit bashkë me shpjegimet lidhur me mënyrën se si duhet t'ia dorëzojë kërkesën autoritetit përgjegjës për azilin. Në rast se, pas regjistrimit, kërkesa paraqitet personalisht nga azilkërkuesi në vendin e përcaktuar, rekomandohet që të krijohet një sistem për të menaxhuar takimet. Kjo gjë do të bënte të mundur që, në momentin e regjistrimit, azilkërkuesi të njoftohet me shkrim për vendin dhe kohën e saktë ku mund të paraqitet kërkesa. Për t'u siguruar që paraqitja e kërkesës të kryhet sa më parë, rekomandohet edhe që të krijohet një sistem monitorimi për të llogaritur intervalin kohor ndërmjet regjistrimit dhe paraqitjes së kërkesës.

Ç'të drejta dhe detyrime lindin nga faza e paraqitjes së kërkesës?

Nga paraqitja e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare lindin të drejta dhe detyrime të tjera specifike. Këtu përfshihen:

- fillimi i afatit kohor për procedurën e shqyrtimit (neni 31, paragrafi 3, i DPA-së);
- fillimi i afatit kohor për procesin e përcaktimit të shtetit BE+ përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës ⁽⁹⁾ (neni 20, paragrafi 1, i Rregullores “Dublin III”) ⁽¹⁰⁾;
- të drejtat e mëposhtme, të cilat garantojnë nga DKP-ja, dhe sipas të cilave azilkërkuesit:
 - o brenda një afati të arsyeshëm kohor (i cili nuk duhet të kalojë afatin 15-ditor nga paraqitja e kërkesës), i jepet informacion për përfitimet dhe detyrimet në kuadrin e kushteve të pritjes si dhe për organizatat ose grupet e personave që japin ndihmë ligjore të posaçme dhe që mund të jenë në gjendje t’i ndihmojnë ose ta informojnë atë për kushtet e disponueshme të pritjes, përfshirë këtu kujdesin shëndetësor (neni 5 i DKP-së) ⁽¹¹⁾;
 - o brenda 3 ditëve nga paraqitja e kërkesës i lëshohet një dokument në emrin e tij ku vërtetohet statusi i tij si azilkërkues dhe ku dëshmohet se atij i lejohet të qëndrojë në territorin e shtetit BE+ gjatë kohës që kërkesa është në pritje të shqyrtimit ose është duke u shqyrtuar (neni 6 i DKP-së);
 - o i ofrohet mundësia për të marrë një dokument udhëtimi kur, për arsye të rënda humanitare, kërkohet prania e tij në një vend tjetër (neni 6 i DKP-së);
 - o i jepet e drejta për të lëvizur lirisht brenda territorit të Shtetit Anëtar pritës ose brenda zonës së caktuar për azilkërkuesit nga shtetet BE+ (neni 7 i DKP-së);
 - o kur është fëmijë, i jepet e drejta për të hyrë në sistemin arsimor në të njëjtat kushte me shtetasit e atij vendi. Hyrja në sistemin arsimor nuk duhet të shtyhet më shumë se 3 muaj nga data e paraqitjes së kërkesës (neni 14 i DKP-së). Fëmijëve u ofrohen kurse përgatitore ku përfshihen kurset e gjuhës, aty ku është e nevojshme, për të lehtësuar hyrjen dhe pjesëmarrjen në sistemin arsimor (neni 14 i DKP-së);
 - o jo më vonë se 9 muaj nga data e paraqitjes së kërkesës, i jepet e drejta për të hyrë në tregun e punës nëse autoriteti kompetent nuk ka marrë ende një vendim në shkallë të parë dhe vonesa nuk mund t’i atribuohet azilkërkuesit (neni 15 i DKP-së, me mundësinë për të miratuar ose mbajtur në fuqi dispozita më të favorshme në pajtim me nenin 4 të DKP-së); shtetet BE+ mund ta lejojnë azilkërkuesin të ketë qasje në formimin profesional, pavarësisht faktit nëse ka hyrë ose jo në tregun e punës (neni 16 i DKP-së).

⁽⁹⁾ Gjykata e Drejtësisë e BE-së ka sqaruar se “neni 20(2) i rregullores “Dublin III” duhet interpretuar në kuptimin që kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare konsiderohet e paraqitur në rast se tek autoriteti përgjegjës për zbatimin e detyrimeve që lindin nga kjo rregullore ka mbërritur një dokument me shkrim, i përgatitur nga një autoritet publik dhe i cili vërteton se shtetasi i një vendi të tretë ka kërkuar mbrojtje ndërkombëtare, dhe, sipas rastit, nëse tek autoriteti ka mbërritur vetëm informacioni kryesor që gjendet në këtë dokument, por jo vetë dokumenti ose një kopje e tij”. Shihni vendimin e datës 26 korrik 2017 të Gjykatës së Drejtësisë të Bashkimit Evropian, [Tsegezab Mengesteab v Bundesrepublik Deutschland](#), C-670/16, ECLI:EU:C:2017:587. Një përmbledhje e vendimit gjendet në [Bazën e të dhënave të jurisprudencës së EASO-s](#).

⁽¹⁰⁾ [Rregullorja \(BE\) nr. 604/2013](#) e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, e datës 26 qershor 2013, me të cilën përcaktohen kriteret dhe mekanizmat për të përcaktuar Shtetin Anëtar përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare të paraqitur në një prej Shteteve Anëtare nga një shtetas i një vendi të tretë ose nga një person pa shtetësi (riformulim), Gazeta Zyrtare nr. L 180, 29.6.2013, f. 31–59.

⁽¹¹⁾ Për më shumë hollësi rreth dhënies së informacionit dhe këshillimit për pritjen, shihni Kreun 6: “Dhënia e informacionit dhe e këshillimit” në [Udhëzuesin e EASO-s për kushtet e pritjes: Standardet dhe treguesit operacionalë](#), botuar në shtator të vitit 2016: “Për të shmangur mbingarkesën e azilkërkuesit me informacione të zgjeruara në momentin e pritjes, dhënia e informacionit duhet të kryhet në një kohë ose fazë të caktuar. Shtetet Anëtare inkurajohen të krijojnë një kalendar ku të përcaktohet lloji i informacionit që duhet t’i jepet azilkërkuesit në nivel kombëtar, duke marrë ndërkohë parasysh afatin e përgjithshëm maksimal prej 15 ditësh të parashikuar nga neni 5 i DKP-së.”

Pikat që duhen mbajtur mend

- Hyrja në procedurën e azilit përbëhet nga tri faza: formulimi, regjistrimi dhe paraqitja e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare.
- Formulimi i kërkesës aktivizon të drejtat dhe detyrimet e kërkuarit të mbrojtjes ndërkombëtare, duke përfshirë të drejtën për të qëndruar në atë vend.
- Regjistrimi prodhon të dhëna zyrtare për qëllimin e azilkërkuarit për të kërkuar mbrojtje ndërkombëtare, duke dokumentuar kështu se personi në fjalë është kërkuar i mbrojtjes ndërkombëtare.
- Paraqitja e kërkesës përmbyll procedurën e regjistrimit dhe, që nga ky moment, nis procedura e shqyrtimit.
- Në varësi të ligjit të brendshëm, këto tri faza nuk janë medoemos faza procedurale të ndara, sepse ato mund të bashkohen për të krijuar një fazë të vetme ose dy faza.

II. Mjedis i për regjistrimin

A. Objektet dhe mjediset

Objektet e përcaktuara për regjistrimin dhe paraqitjen e kërkesave luajnë rol të rëndësishëm në efektshmërinë e procedurës si nga ana e azilkërkuarit, ashtu edhe nga ana e personelit të strukturës. Në funksion të numrit të mbërritjeve të reja, shtetet BE+ mund të vendosin të krijojnë zyra të shumta për regjistrimin e kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare brenda territorit të tyre ose edhe njësi të lëvizshme për të trajtuar nevojat e menjëhershme.

Gjatë procesit të zgjedhjes së vendit për regjistrimin dhe/ose paraqitjen e kërkesës, autoritetet kompetente duhet të marrin në konsideratë nevojat e veçanta të regjistrimit dhe numrin e personave që po përdorin njëkohësisht këtë mjedis. Për të identifikuar vendin më të mirë për këtë qëllim, shtetet duhet të marrin parasysh, ndër të tjerash, mundësinë e personave me nevoja të veçanta për të hyrë në këto objekte, përmasat e mjedisëve (domethënë kapacitetin e objektit për të mbajtur një numër të madh njerëzish) dhe që objekti të ketë numër të mjaftueshëm ndenjësesh në sallën e pritjes, ventilim të përshtatshëm ose sistem kontrolli për klimën, kalim pa vështirësi për te tualetet e veçuara për meshkuj e femra dhe hapësira të veçanta të përshtatura për lojërat e fëmijëve.

Objekti i regjistrimit duhet të arrihet pa vështirësi me transport publik, por mund të vendoset në të njëjtën ndërtesë me zyrat e tjera të administratës publike që ndërlidhen me këtë shërbim. Shtetet BE+ së fundmi kanë nisur të integrojnë funksionet e pritjes fillestare dhe funksionet e regjistrimit dhe/ose paraqitjes së kërkesës brenda qendrave të mbërritjes.

Dizajni i objektit duhet të mundësojë procese normale për regjistrimin/paraqitjen e kërkesës nga pikëpamja e sigurisë, duke përfshirë sinjalistikën e qartë për zonat e lejuara vetëm për personelin dhe një sistem të efektshëm për menaxhimin e radhëve. Gjithashtu, objekti duhet të mundësojë zhvillimin e bisedave në mënyrë konfidenciale.

B. Siguria

Personeli i regjistrimit duhet të njohë mirë procedurat e sigurisë që zbatohen brenda zyrës së regjistrimit. Gjithashtu, personeli duhet të jetë i vetëdijshëm edhe për rreziqet e mundshme për sigurinë, të cilat mund të prekin atë dhe të tjerët. Te këto rreziqe hyjnë aktet ose kërcënimet për dhunë, aktet e vetëlëndimit, rreziqet për shëndetin ose shpërthimet e zjarrit. Objekti i regjistrimit duhet të ketë kutinë e ndihmës së shpejtë dhe të paktën një anëtar të personelit të trajnuar për të dhënë ndihmën e shpejtë.

Ruajtja dhe siguria kanë ndikim të drejtpërdrejtë të cilësia e procedurave të regjistrimit. Procedurat e pamjaftueshme ose të papërshtatshme të sigurisë mund të shkaktojnë tek azilkërkuarit ngurrim për t'iu afruar zyrave të regjistrimit. Për më tepër, procedurat e papërshtatshme të sigurisë mund të pengojnë veprimtaritë e regjistrimit.

Siguria nuk garantohet vetëm me procedura sigurie, por edhe me procedura cilësore për regjistrimin. Procedurat e drejta dhe transparente forcojnë besimin dhe ulin tensionet. Dhënia e informacionit, ku hyn edhe përgjigjja ndaj shqetësimeve të azilkërkuarit, luan rol thelbësor në strategjinë e sigurisë, sepse parandalon keqkuptimet dhe trajton në kohën e duhur problemet ose zhgënjimin.

Praktika të mira

Masat e sigurisë që renditen më poshtë nuk janë shteruese. Krahas kësaj, ato synojnë parandalimin ose trajtimin e problemeve me sigurinë, të cilat lidhen drejtpërdrejt me aktivitetet e regjistrimit në mënyrë të veçantë dhe jo me rreziqet e zakonshme në përgjithësi.

Trajnimi i personelit

Personeli që merret me procedurat e regjistrimit trajnohet lidhur me mënyrën e zbatimit të masave të sigurisë dhe reagimin e duhur në rast se ndodhin incidente. Trajnimi përmban teknikat e komunikimit për të parandaluar, trajtuar dhe vënë nën kontroll incidentet me sigurinë.

Masat bazë të sigurisë

Hyrjet

- Zyrat e regjistrimit kanë dy hyrje të veçanta: një hyrje për personelin dhe një hyrje për azilkërkuesit.
- Në hyrjen për azilkërkuesit merren masa për kontrollin e turmës dhe për hyrjen me rregull të individëve.

Brenda zyrave

- Në zyrat e regjistrimit merren masa të cilat rregullojnë lëvizjen e azilkërkuesve, duke bërë të qartë ndarjen ndërmjet:
 - o hapësirave ku mund të hyjnë azilkërkuesit;
 - o hapësirave ku kërkohet hyrja me grup shoqërimi;
 - o hapësirave ku azilkërkuesve u ndalohet hyrja.
- Salla e pritjes është e ndarë nga salla e intervistës.
- Lëvizja e azilkërkuesve brenda zyrës së regjistrimit organizohet duke krijuar kalime të drejtpërdrejta nga hyrja drejt receptionit, drejt sallës së pritjes, drejt sallës së intervistës dhe drejt daljes.
- Organizimi i receptionit dhe i sallës së intervistës duhet t'i bëjë të mundur personelit daljen pa pengesë në çdo moment. Për shembull, në sallat e intervistës, personeli i regjistrimit do të ulet në mënyrë të tillë që ta ketë pas vetes derën e daljes.

Reagimi ndaj incidenteve të sigurisë

- Ekzistojnë masat që i bëjnë të mundur personelit të regjistrimit të lajmërojë personelin e sigurisë për incidente të mundshme (p.sh. butoni i alarmit në dhomat e intervistave).
- Ekzistojnë procedura nëpërmjet të cilave azilkërkuesit dhe personeli mund të raportojnë incidentet e sigurisë te përgjegjësi i sigurisë, me qëllimin që të krijohet një bazë për të monitoruar, analizuar dhe propozuar përmirësime në sistemin e sigurisë.

Daljet

- Pasi azilkërkuesit të kenë kryer formalitetet për të cilat kanë ardhur në këto zyra, nëpunësi përgjegjës duhet të sigurohet që ata të dalin nga zyra.
- Dalja për azilkërkuesit është e ndryshme nga hyrja.

C. Konfidencialiteti

Personave që kërkojnë mbrojtje ndërkombëtare duhet t'u garantohet e drejta për konfidencialitet (neni 48 i DPA-së). Konfidencialiteti është parim që zbatohet në të gjitha fazat e procedurës së azilit. Në rast se konfidencialiteti nuk mund të garantohet, nuk mund të pritët që azilkërkuesi të japë detaje për frikën nga përndjekja ose për cenimin e rëndë. Parimi i konfidencialitetit vlen si për procedurën e regjistrimit, ashtu edhe për informacionin e marrë gjatë regjistrimit.

Objektet dhe procedurat e regjistrimit duhet t'u lejojnë azilkërkuesve t'i japin personelit të regjistrimit dokumente dhe të dhëna personale në kushte që nuk cenojnë të drejtën për privatësi dhe konfidencialitetit.

Autoritetet e përfshira në procedurën e regjistrimit duhet të sigurohen që asnjë informacion të mos u jepet aktorëve të supozuar të përndjekjes ose të cenimit të rëndë (neni 30 i DPA-së). Gjithashtu, autoritetet e regjistrimit nuk duhet të marrin asnjë informacion nga aktorët e supozuar të përndjekjes ose cenimit të rëndë në atë mënyrë që do të rrezikonte integritetin fizik të azilkërkuesit ose atë të personave që azilkërkuesi ka në ngarkim ose lirinë dhe sigurinë e të afërmeve të tij që ende jetojnë në vendin e origjinës.

Përveç kësaj, autoritetet e regjistrimit kanë detyrimin të zbatojnë parimin e konfidencialitetit të parashikuar në ligjin e brendshëm (neni 48 i DPA-së). Në rast se gjatë procedurës së regjistrimit nevojitet shërbimi i përkthimit, edhe përkthyesi ka detyrimin të zbatojë parimin e konfidencialitetit.

Azilkërkuesit duhet të informohen për të drejtën e tyre për konfidencialitet gjatë fazës së regjistrimit në procedurën e azilit.

Praktika të mira

Për ruajtjen e konfidencialitetit gjatë procedurës së regjistrimit mund të jetë e përshtatshme kjo masë praktike.

- Të mos përmendet emri i azilkërkuesit në prani të personave të tjerë ose të mos shpallen emra në sallat e pritjes. Kur komunikohet me azilkërkuesit ose në lidhje me ta, në recepsion ose në sallat e pritjes mund të përdoren metoda alternative si caktimi i numrave *ad hoc* dhe i fishave me ngjyra.

Problem specifik: Kërkesat e një pjesëtari familjeje për informacion rreth një azilkërkuesi

Kërkesat e bëra nga një pjesëtar familjeje për informacion rreth një azilkërkuesi duhen trajtuar me kujdesin më të madh.

Këto situata mund të lindin në mënyra të ndryshme gjatë procedurës së regjistrimit. Për shembull, dikush mund t'i kërkojë autoritetit të regjistrimit t'i konfirmojë nëse ndonjë pjesëtar i familjes së tij ka regjistruar kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare. Nga ana tjetër, dikush mund t'i kërkojë autoritetit të regjistrimit ta vërë në kontakt me një pjesëtar të familjes, i cili dihet se ka kërkuar mbrojtje ndërkombëtare.

Sipas parimit të konfidencialitetit, askujt nuk duhet t'i jepet asnjë informacion, me përjashtim të rastit kur pjesëtari i familjes në fjalë ka dhënë pëlqimin e tij me shkrim. Këtu përfshihet informacioni lidhur me atë nëse pjesëtari i familjes vërtet ka kërkuar mbrojtje ndërkombëtare.

Një praktikë e mirë është që të merren shënime të dhënave të personit që kërkon informacionin dhe marrëdhënia që ai pretendon se ka me pjesëtarin e familjes. Personi që kërkon informacion informohet

se do të kryhet gjurmimi dhe, nëse personi gjendet, të dhënat e kontaktit do t'i jepen atij pjesëtari të familjes, me pëlqimin e personit që ka bërë kërkesën. Personi që kërkon informacionin njoftohet se pjesëtari i familjes do të vendosë vetë nëse do ta kontaktojë atë ose jo.

Pikat që duhen mbajtur mend

- Objektet dhe mjediset e regjistrimit duhet të projektohen për të plotësuar nevojat specifike të procedurave të regjistrimit, p.sh. numrin e mbërritjeve të reja, hyrjen e personave me aftësi të kufizuar, kushtet që marrin parasysh dimensionin gjinor dhe janë të përshtatura për fëmijët dhe faktin që të shërbehen nga transporti publik.
- Ruajtja dhe siguria ndikojnë drejtpërdrejt te cilësia e procesit të regjistrimit, gjë që mund të zgjidhet duke rritur ndërgjegjësimin për rreziqet potenciale të sigurisë dhe për procedurat operacionale standarde, por edhe duke kryer procedura regjistrimi të drejta dhe transparente.
- Gjatë procedurës së regjistrimit duhet garantuar konfidencialiteti. Objektet dhe mjediset e regjistrimit duhet të garantojnë konfidencialitetin, ndërsa të dhënat e mbledhura duhet të menaxhohen sipas standardeve të konfidencialitetit.

III. Dhënia e informacionit

Sipas nenit 12, paragrafi 1, germa (a), të DPA-së, azilkërkuesi duhet të informohet, të paktën, për elementet e mëposhtme:

- (i) procedura që duhet ndjekur;
- (ii) të drejtat dhe detyrimet e tij gjatë procedurës;
- (iii) pasojat e mundshme për mospërbushjen e detyrimeve dhe për mosbashkëpunimin me autoritetet;
- (iv) afatet kohore të procedurës së shqyrtimit;
- (v) mjetet që azilkërkuesi ka në dispozicion për përmbushjen e detyrimit për të paraqitur elementet që argumentojnë kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare;
- (vi) pasojat për tërheqjen e qartë ose të nënkuptuar të kërkesës.

Informacioni jepet në një gjuhë që azilkërkuesi e kupton ose supozohet në mënyrë të arsyeshme se e kupton.

Informacioni jepet brenda një periudhe të mjaftueshme kohore për t'i bërë të mundur azilkërkuesit që të ushtrojë të drejtat e tij.

A. Përse duhet t'u jepet informacioni azilkërkuesve?

E drejta për t'u informuar është një nga garancitë kryesore të sanksionuara nga DPA-ja (neni 12, paragrafi 1, germa (a)).

Është thelbësore që azilkërkuesve t'u jepet informacion, në mënyrë që të garantohet një procedurë e drejtë dhe e efektshme e azilit. Azilkërkuesit duhet të njohin të drejtat dhe detyrimet, si dhe të kuptojnë fazat e ndryshme të procedurës, në mënyrë që të paraqesin kërkesa sa më të plota dhe të përmbushin detyrimet e tyre. Kjo është në interesin e azilkërkuesve dhe të administratës vendase, sidomos në shtetet BE+, të cilat e konsiderojnë detyrim të azilkërkuesit paraqitjen sa më parë të të gjitha elementeve të nevojshme për të argumentuar kërkesën (neni 4, paragrafi 1 i Direktivës së Kualifikimit (DK)).

Informimi i azilkërkuesve është edhe më i rëndësishëm duke qenë se, para se të paraqiten në zyrat e regjistrimit, ata shpesh kanë njohuri të pakta për procedurën e azilit. Kjo mund të nënkuptojë se ata marrin informacion të rremë ose kontradiktor nga palë të treta.

B. Kur duhet t'u jepet informacioni azilkërkuesve?

DPA-ja porositi që shtetet BE+ duhet t'u japin informacion azilkërkuesve për t'ua bërë atyre të mundur të ushtrojnë të drejtat dhe të përmbushin detyrimet e parashikuara në direktivën "Për procedurat e azilit".

Duke qenë se disa prej këtyre të drejtave dhe detyrimeve lindin nga momenti i formulimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare, informacioni duhet dhënë që në fillim të procedurës.

Si praktikë e mirë, rekomandohet që informacioni të jepet jo më vonë se faza e paraqitjes së kërkesës. Gjithsesi, informacioni duhet të jepet në kohën e duhur para intervistës personale.

C. Çfarë informacioni duhet dhënë?

Para së gjithash, azilkërkuesit duhet të kuptojnë se çfarë është mbrojtja ndërkombëtare dhe çfarë pritet prej tyre gjatë procedurës së regjistrimit dhe gjatë përgatitjes së intervistës personale. Është me rëndësi të siguroheni që informacioni të jetë i rifreskuar.

Për të plotësuar këtë përshkrim të detajuar të garancive për dhënien e informacionit, sipas nenit 12, paragrafi 1, germa (a), të DPA-së, në [Shtojcën 2](#) të këtij udhëzuesi do të gjeni një listë kontrolli për dhënien e informacionit.

(i) Informacion për procedurën që duhet ndjekur

Është thelbësore që azilkërkuesit të informohen dhe të kuptojnë fazat e ndryshme të procedurës së azilit. Megjithatë, vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet sasisë dhe nivelit të detajeve që jepen në secilën fazë të procedurës së azilit. Nëse azilkërkuesve u jepen, që në fazën e regjistrimit, përshkrime tejet të detajuara për çdo fazë ose nënndarje faze të procedurës së azilit, kjo gjë do t'u shkaktohte hutim. Në fazën e regjistrimit, rekomandohet që procesi i informimit të mjaftohet me një përmbledhje të shkurtër për secilën fazë të procedurës së azilit (regjistrimi, intervista personale, njoftimet dhe ankimimi), duke dhënë një përshkrim më të thelluar dhe të zgjeruar për procedurën e regjistrimit.

Informacioni për procedurën e regjistrimit duhet të përmbajë pikat e mëposhtme.

- **Qëllimi dhe rezultatet e pritshme të regjistrimit.** Duhet të informoni azilkërkuesit për arsyen pse ata duhet të regjistrohen, çfarë kuptojmë me regjistrim dhe çfarë pasojash sjell mosregjistrimi.
- **Konfidencialiteti në procedurën e azilit.** Si parim, konfidencialiteti qëndron në themel të gjithë procedurës së azilit (shihni [Kreun II, Seksioni C “Konfidencialiteti”](#)) dhe azilkërkuesit duhet të kuptojnë që ky parim është i garantuar dhe se në çfarë mënyre garantohet. Në rast se, sipas legjislacionit vendas, të dhënat u transmetohen autoriteteve të tjera shtetërore, duhet të njoftoni azilkërkuesit për këtë fakt.
- **Procedura e regjistrimit është falas.** Është me rëndësi të shmangen disa situata në të cilat individë të caktuar mund të përfitojnë nga mungesa e njohurive të azilkërkuesve dhe të përpiqen t'u zhvatin para. Për më tepër, duhet ta bëni të qartë se akti i paraqitjes së kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare është tërësisht në dorën e azilkërkuesve.
- **Hapat praktikë gjatë regjistrimit.** Duhet të informoni azilkërkuesit për të gjitha veprimtaritë të cilave ata pritet t'u nënshtrohen gjatë fazës së regjistrimit. Këtu përfshihen: mbledhja e të dhënave, intervista e regjistrimit, marrja e gjurmëve të gishtave dhe, me gjasë, marrja e të dhënave të tjera biometrike si fotografia e fytyrës dhe nënshkrimi.
- **Procedura për të përcaktuar shtetin BE+ përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare.** Duhet të informoni azilkërkuesit se do të kryhet një vlerësim për të përcaktuar nëse është një tjetër shtet BE+ përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare. Për këtë qëllim, është e rëndësishme që azilkërkuesit të japin informacion koherent, të detajuar dhe të verifikueshëm për pjesëtarët e familjes së tyre në territorin e shteteve BE+, për vizat ose lejet e qëndrimit që u janë dhënë nga ndonjë shtet BE+, për hyrjet në një shtet tjetër BE+ ose për qëndrimin, tranzitin ose për ndonjë kërkesë të mëparshme për mbrojtje ndërkombëtare të paraqitur në një shtet BE+. Fletëpalosja me titull *Kam kërkuar azil në BE—cili shtet do të trajtojë kërkesën time?* ⁽¹²⁾, e cila është e përbashkët për të gjitha Shtetet Anëtare, u duhet dhënë azilkërkuesve në një gjuhë që ata kuptojnë ose ka arsye të supozohet se ata e kuptojnë.

⁽¹²⁾ Shtojca “X”, Pjesa “A” e [Rregullores zbatuese të Komisionit \(BE\) nr 118/2014, e datës 30 janar 2014](#) e cila ndryshon Rregulloren (KE) nr. 1560/2003 që përcakton rregullat e detajuara për aplikimin e Rregullores së Këshillit (KE) nr. 343/2003 “Për vendosjen e kriterëve dhe mekanizmeve për përcaktimin e Shtetit Anëtar përgjegjës për shqyrtimin e kërkesave për azil të bëra nga një shtetas i një vendi të tretë në një prej Shteteve Anëtare”, Gazeta Zyrtare nr. L 39, 8.2.2014, f. 1–43.

- **Dokumenti që vërteton statusin e azilkërkuetit.** Duhet të informoni azilkërkuetit për rregullat që zbatohen për dokumentin e lëshuar pas regjistrimit, duke përfshirë periudhën e vlefshmërisë dhe procedurat për rinovimin e dokumenteve të skaduar ose të humbura.
- **Si dhe ku paraqitet kërkesa, në rast se regjistrimi dhe paraqitja e kërkesës kryhen veçmas.** Duhet t’u jepni informacion me shkrim azilkërkuetesve për mënyrën dhe vendin ku paraqitet kërkesa si dhe për pasojat e mosparaqitjes së saj. Informacioni me shkrim plotësohet me shpjegime verbale, nëse është nevoja, për t’u siguruar që azilkërkuetit ta kuptojnë informacionin.
- **Kur azilkërkuetit janë fëmijë, e drejta e fëmijës për të formuluar një kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare.** Duhet të informoni azilkërkuetit, sipas rastit, se fëmijët kanë të drejtën të bëjnë kërkesë qoftë në emër të tyre, nëse kanë zotësinë juridike për të vepruar në këto procedura sipas ligjit të brendshëm, qoftë nëpërmjet prindërve, pjesëtarëve të tjerë të familjes, një të rrituri që është përgjegjës për ta ose nëpërmjet një përfaqësuesi.
- **Informacioni që i jepet një të rrituri në ngarkim të një personi tjetër, nëse është rasti.** Kur kërkesa është bërë për llogari të një personi madhor në ngarkim të një personi tjetër, i cili ka zotësi juridike, duhet të informoni privatisht të rriturin në ngarkim për pasojat e paraqitjes së kërkesës për llogari të tij dhe për të drejtën për të bërë kërkesë më vete, para se kërkesa të paraqitet ose para intervistës personale. Duhet të kërkoni pëlqimin me shkrim të personit madhor në ngarkim të një personi tjetër për të paraqitur kërkesën që është bërë për llogari të tij, nëse ai nuk dëshiron të bëjë kërkesë më vete.

(ii) Informacion për të drejtat dhe detyrimet e azilkërkuetit gjatë procedurës

Gjatë fazës së regjistrimit, duhet të informoni azilkërkuetit për të drejtat dhe detyrimet që lindin nga formulimi dhe paraqitja e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare.

Detyrimet

- Detyrimi për të bashkëpunuar me autoritetet (neni 13, paragrafi 1, i DPA-së). Këtu hyn sidomos detyrimi për të dorëzuar elementet që nevojiten për të argumentuar kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare, ose sa më parë që është e mundur, ose jo më vonë se gjatë intervistës personale, në funksion të praktikës vendase. Këtu mund të përfshihet detyrimi për t’iu përgjigjur kërkesave për informacion, sipas parashikimeve të legjislacionit të brendshëm.
- Detyrimi për t’u paraqitur personalisht para autoriteteve pa vonesë ose në një moment të caktuar (neni 13, paragrafi 2, germa (a) i DPA-së).
- Detyrimi për të dorëzuar dokumentet që ka në dorë azilkërkueti, të cilat kanë rëndësi për shqyrtimin e kërkesës, si p.sh. pasaporta (neni 13, paragrafi 2, germa (b), i DPA-së).
- Detyrimi për të respektuar afatet kohore në dorëzimin e elementeve mbështetëse, siç parashikohet në legjislacionin e brendshëm (neni 4, paragrafi 1, i DK-së).
- Detyrimi për t’ua komunikuar autoriteteve adresën e banimit të azilkërkuetit dhe çdo ndryshim të saj (neni 13, paragrafi 2, germa (c), i DPA-së). Në varësi të legjislacionit të brendshëm dhe të situatës së azilkërkuetit, mund të ekzistojë detyrimi për t’iu komunikuar autoriteteve kompetente ndryshimin e adresës së banimit ose të detajeve të kontaktit. Detyrimet e tjera që mund t’i jenë vendosur azilkërkuetit, për shembull detyrimi për të raportuar në intervale të rregullta ose për të banuar në vendin e përcaktuar nga autoritetet.
- Detyrimi për të marrë gjurmët e gishtave sa më parë dhe për t’ia dërguar ato Bazës Evropiane të të Dhënave Daktiloskopike të Azilit (Eurodac) brenda 72 orëve pas paraqitjes së kërkesës për mbrojtje

ndërkombëtare, për azilkërkuesit me moshë 14 vjeç e lart (neni 9, paragrafi 1, i Rregullores Eurodac⁽¹³⁾).

Të drejtat

- E drejta për të qëndruar në territorin e Shtetit Anëtar në pritje të shqyrtimit të kërkesës (neni 9 i DPA-së)
- E drejta për kushte materiale të pritjes, të cilat ofrojnë standard të përshtatshëm jetese⁽¹⁴⁾ (neni 17 i DKP-së). Azilkërkuesit kanë edhe të drejtën të informohen rreth garancive procedurale për të cilat kanë të drejta.
- E drejta për përkthyes (neni 12, paragrafi 1, germa (b), i DPA-së). Azilkërkuesi informohet për të drejtën për të marrë shërbimin e përkthimit, pa pagesë, me qëllim që të paraqesë çështjen e tij tek autoritetet sa herë të jetë e nevojshme, në mënyrë që të garantohet ecuria e procesit në një gjuhë që, në mënyrë të arsyeshme, azilkërkuesi supozohet se e kupton.
- E drejta për ndihmë dhe përfaqësim ligjor në procedurën e azilit (neni 22 i DPA-së). Azilkërkuesit informohen për mundësinë e marrjes së ndihmës dhe përfaqësimit ligjor. Ky informacion përfshin kushtet në të cilat ofrohen ndihma dhe përfaqësimi ligjor, hapat që duhen ndjekur për të formuluar kërkesën dhe rregullat për përpunimin e kërkesave.
- E drejta për të komunikuar me UNHCR-në dhe organizatat e tjera që ofrojnë këshillim dhe ndihmë ligjore për personat që kërkojnë mbrojtje ndërkombëtare (neni 12, paragrafi 1, germa (c), i DPA-së).
- E drejta për mbështetjen e duhur në rastet ku lindin nevoja të veçanta procedurale nga aftësia e azilkërkuesit për të përfituar nga këto të drejta dhe për të përmbushur detyrimet për shkak të rrethanave individuale (neni 24 i DPA-së).
- E drejta për mbështetjen e duhur në rastet ku, nga situata specifike e personave me cenueshmëri, lindin nevoja të veçanta në pritje (neni 21 i DKP-së).
- Garancitë gjatë ndalimit (neni 9, paragrafi 4, i DKP-së). Azilkërkuesi i ndaluar informohet me shkrim për arsyet e ndalimit dhe për procedurat e parashikuara nga ligji i brendshëm për të ankimuar urdhrin e ndalimit. Azilkërkuesi informohet edhe se ka në dispozicion mundësinë për të kërkuar ndihmë dhe përfaqësim ligjor falas.

(iii) Informacion për pasojat e mundshme në rast të mospërmbushjes së detyrimeve dhe në rast mosbashkëpunimi me autoritetet

Duke qenë se mospërmbushja e detyrimeve mund të ketë pasoja për procedurën e shqyrtimit dhe për kushtet e pritjes, është e rëndësishme që azilkërkuesi të informohet për rezultatet e pritshme nga mungesa e bashkëpunimit me autoritetet, sidomos për rezultatet e mëposhtme.

- Procedura e shqyrtimit mund të ndërpritet (neni 28 i DPA-së). Duhet të informoni azilkërkuesin se procedurat e shqyrtimit mund të ndërpriten në rast se ai nuk i përgjigjet kërkesës për të dhënë

⁽¹³⁾ [Rregullorja \(BE\) nr. 603/2013](#) e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit të 26 qershorit 2013 "Për themelimin e Eurodac për krahasimin e gjurmëve të gishtave me synimin e zbatimit të efektshëm të Rregullores (BE) 604/2013 e cila përcakton kriteret dhe mekanizmat për përcaktimin e Shtetit Anëtar përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare të paraqitura në një Shtet Anëtar nga një shtetas i një vendi të tretë ose nga një person pa shtetësi dhe për kërkesat për krahasim me të dhënat e Eurodac të paraqitura nga autoritetet ligjzbatuese të Shteteve Anëtare dhe Europol për qëllime të zbatimit të ligjit dhe për të ndryshuar Rregulloren (BE) 1077/2011 e cila krijon një agjenci evropiane për menaxhimin operacional në shkallë të gjerë të sistemeve të teknologjisë së informacionit në një hapësirë lirie, sigurie dhe drejtësie (reformulim)", Gazeta Zyrtare nr. L 180, 29.6.2013, f 1–30.

⁽¹⁴⁾ Për më shumë informacion rreth kushteve të pritjes, shihni [Udhëzuesin e EASO-s për kushtet e pritjes: Standardet dhe treguesit operacionalë](#) botuar në shtator 2016.

informacionet që janë thelbësore për kërkesën, në rast se nuk paraqitet në intervistën personale ose arratiset gjatë zhvillimit të procedurës së azilit.

- Vlerësimi i elementeve të rëndësishme të kërkesës për azil mund të ndikohet nga mosparaqitja, nga ana e azilkërkuesit, e elementeve të nevojshme për të argumentuar kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare (neni 4, paragrafi 1, i DK-së). Duhet të informoni azilkërkuesin se është detyrë e tij të argumentojë kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare. Dëshmitë e azilkërkuesit mund të mos kenë nevojë të mbështeten me dokumente ose prova të tjera, nëse ai ka bërë përpjekje të sinqerta për të argumentuar kërkesën dhe për të paraqitur të gjitha elementet që ka në dispozicion, në bashkëpunim me autoritetin përgjegjës për azilin.
- Sipas legjislacionit të brendshëm, procedura e azilit mund të përshpejtohet kur paraqiten informacione ose dokumente të rreme për identitetin ose kombësinë e azilkërkuesit ose kur informacionet dhe dokumentet për identitetin ose kombësinë e tij janë fshehur me synimin për të mashtruar autoritetet (neni 31, paragrafi 8, germa (c), i DPA-së). Në rast se azilkërkuesi refuzon t'i merren shenjat e gishtave, në varësi të legjislacionit të brendshëm, ky fakt mund të shpjerë në përshpejtimin e procedurës së azilit (neni 31, paragrafi 8, germa (i) i DPA-së).
- Azilkërkuesi mund të ndalohet për të përcaktuar identitetin ose kombësinë e tij ose për të përcaktuar elementet që kanë rëndësi për kërkesën, elemente që nuk mund të përftohen pa këtë ndalim, sidomos kur ekziston rreziku i arratisjes (neni 8, paragrafi 3, germat (a) dhe (b), i DKP-së).
- Kushtet materiale të pritjes mund të pakësohen ose, në raste të rralla, të hiqen në rast se azilkërkuesi braktis vendin e banimit ose nuk përmbush detyrimin e raportimit ose nuk u përgjigjet kërkesave për të dhënë informacion ose nuk paraqitet në intervistën personale (neni 20, paragrafi 1, germat (a) dhe (b), i DKP-së).

(iv) Informacion për afatet kohore të procedurës së shqyrtimit

Azilkërkuesi duhet të informohet për afatet kohore të procedurës së shqyrtimit. Sipas nenit 31 të DPA-së, shqyrtimi duhet të përfundojë sa më parë brenda 6 muajve pas paraqitjes së kërkesës. Afati kohor mund të shtyhet në disa rrethana të caktuara (p.sh. në situatat ku bëhen shumë kërkesa në të njëjtën kohë ose për çështjet tejet të ndërlikuara), por nëse afati shtyhet, azilkërkuesi duhet të njoftohet për këtë vonesë.

(v) Mjetet që azilkërkuesi ka në dispozicion për përmbushjen e detyrimit për të paraqitur elementet që argumentojnë kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare

Azilkërkuesi duhet të informohet se do të kryhet intervista personale gjatë së cilës ai mund të paraqesë elementet që nevojiten për të argumentuar kërkesën (p.sh. të dëshmojë përse është arratisur nga vendi i tij i origjinës dhe pse nuk mund të kthehet atje).

Azilkërkuesi mund të japë edhe prova dokumentare ose prova të tjera për të argumentuar kërkesën. Prandaj, azilkërkuesit i jepet informacion për mjetet për të paraqitur këto prova dhe për kohën kur mund të paraqiten ato në bazë të praktikës vendase. Në rast se, sipas legjislacionit të brendshëm, azilkërkuesi duhet të paraqesë të gjitha provat sa më parë pas formulimit të kërkesës, ky informacion i duhet dhënë azilkërkuesit që në fillim të procesit.

(vi) Pasojat e tërheqjes së qartë ose të nënkuptuar të kërkesës

Azilkërkuesit duhet të informohen se procedura e shqyrtimit do të pushohet, në rast se ata tërheqin kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare (neni 27 i DPA-së për tërheqjen e qartë të kërkesës). Pushimi i procedurës u jep fund edhe të drejtave që u jepen azilkërkuesve, përfshirë këtu të drejtën për të qëndruar në territorin e Shtetit Anëtar, me përjashtim të rastit kur ka arsye të tjera për të qëndruar në këtë shtet.

Duhet të njoftoni azilkërkuesit edhe se, nëse ata u japin autoriteteve arsye të mira për të besuar se kanë hequr dorë nga kërkesa e tyre, shqyrtimi i procedurës do të ndërpritet ose kërkesa do të rrëzohet (neni 28 i DPA-së për tërheqjen e nënkuptuar të kërkesës). Tek arsyet e mira përfshihen rastet ku azilkërkuesi nuk u përgjigjet kërkesave për të dhënë informacion që është thelbësor për kërkesën, nuk paraqitet për intervistën personale ose arratiset ose largohet nga vendi i banimit ose nga vendi ku mbahej pa lejen e autoriteteve ose pa kontaktuar me to. Në varësi të legjislacionit të brendshëm, procedura e shqyrtimit mund të rihapet brenda një afati të caktuar kohe në rast se azilkërkuesi paraqitet përsëri para autoriteteve.

D. Si duhet të jepet informacioni?

Dhënia e informacionit duhet të kryhet edhe në mënyrë individuale, edhe duke përhapur informacionin e përgjithshëm në vende që azilkërkuesit dhe palët e tjera të interesuara mund t'i arrijnë me lehtësi.

Azilkërkuesit i jepet informacioni individualisht

Informacioni duhet dhënë me shkrim, në mënyrë të qartë dhe joteknike. Materialet standarde të informimit (p.sh. fletëpalosjet) duhet të jenë të disponueshme në disa gjuhë relevante.

Informacioni me shkrim duhet të plotësohet me shpjegime verbale. Kjo është shumë e rëndësishme sidomos kur marrim parasysh që azilkërkuesit kanë nivele të ndryshme arsimi. Shpjegimet verbale ju mundësojnë ta përshtatni informacionin sipas rrethanave specifike të azilkërkuesit.

Informacioni duhet dhënë në gjuhën që azilkërkuesi e kupton ose në gjuhën që, në mënyrë të arsyeshme, supozohet se ai kupton, e cila mund të jetë një gjuhë e ndryshme nga gjuha e tij amtare.

Informacioni duhet të përshtatet sipas moshës/nivelet të të kuptuarit të azilkërkuesit, duke marrë parasysh nevojat e veçanta dhe rrethanat e tij individuale.

Është e rëndësishme të siguroheni që azilkërkuesi ta kuptojë gjithë informacionin e dhënë. Në rast se keni dyshime, praktikë e mirë do të ishte t'i kërkonte azilkërkuesit të përsëritë ose ta përmbledhë me fjalët e tij informacionin që i është dhënë.

Praktikë e mirë është pajisja e azilkërkuesit me instrumente të ndryshme për të kontrolluar ecurinë e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare, duke përfshirë këtu platformat në internet.

Përhapja e informacionit

Informacioni për procedurat standarde të regjistrimit duhet të jetë i disponueshëm në çdo kohë, duke marrë parasysh gjuhët kryesore dhe nivelet e ndryshme të shkrimit/këndimit dhe të arsimit të azilkërkuesve.

Metodat e përhapjes mund të përfshijnë llojet e ndryshme të medieeve, për shembull afishet me ilustrime, fletëpalosjet informuese, videot, aplikacionet për telefonat celularë dhe faqet e posaçme në internet.

Faqet e internetit dhe aplikacionet për telefonat celularë kanë avantazhin se e bëjnë informacionin më të arritshëm për azilkërkuesit, sepse ata mund të hyjnë drejtpërdrejt në këto medie nga telefonat e tyre, por edhe vetë informacioni mund të rifreskohet drejtpërdrejt në formatin e medieve digjitale.

E. Kush e jep informacionin?

Përgjegjësia për t'u siguruar që dhënia e informacionit është garantuar dhe bashkërenduar u ngarkohet autoriteteve (neni 12 i DPA-së). Është me rëndësi të kuptohet se nuk jeni ju të vetmit që i jepni informacion azilkërkuesit, sepse ka edhe autoritete dhe organizata të tjera që punojnë në fushën e azilit, të cilat mund të japin informacion në partneritet me ju. Në varësi të organizimit të strukturave në vend, informacioni mund të jepet nga autoritetet përgjegjëse për regjistrimin dhe paraqitjen e kërkesës, nga autoriteti përgjegjës për azilin, nga autoritetet e pritjes, nga këshilltarët ligjorë dhe nga organizatat e shoqërisë civile. Në disa shtete, organizatat e shoqërisë civile janë partnere zyrtare me autoritetet për dhënien e informacionit. Në këtë kontekst, është i nevojshëm bashkërendimi për t'u siguruar që informacioni që i jepet azilkërkuesit është konsekuent.

F. Dhënia e përgjigjeve ndaj pyetjeve të azilkërkuesve

Pasi u jepet informacioni, azilkërkuesve duhet t'u lejojehet të bëjnë pyetje për regjistrimin dhe, në përgjithësi, për mbrojtjen ndërkombëtare dhe procedurën e azilit.

Ky aspekt është shumë i rëndësishëm sepse u lejon azilkërkuesve të heqin dyshimet që mund të kenë dhe krijon mundësinë që të shpërbëhen zërat ose informacionet e rreme që azilkërkuesi mund të ketë dëgjuar ose marrë. Kur jepni përgjigjet, është e rëndësishme të jepni vetëm ato informacione për të cilat jeni i sigurt dhe ta orientoni azilkërkuesin te kolegët dhe/ose autoritetet e tjera për sa u takon pyetjeve për të cilat ju nuk jeni i sigurt se si t'u përgjigjeni.

Pikat që duhen mbajtur mend

- E drejta për informacion është një nga garancitë më të rëndësishme që u jepen azilkërkuesve. Kjo e drejtë është thelbësore për të garantuar procedura azili të drejta dhe efektive.
- Azilkërkuesit duhet t'i jepet informacioni brenda një periudhe kohore të mjaftueshme për t'i mundësuar të ushtrojë të drejtat dhe të përmbushë detyrime të tij. Dhënia e informacionit mund të kryhet individualisht dhe me materiale standarde për informimin, të cilat janë të disponueshme në çdo kohë për azilkërkuesit.
- Si minimum, jepet informacion lidhur me atë se çfarë kuptojmë me “mbrojtje ndërkombëtare”, për procedurat që duhen ndjekur gjatë procedurës së regjistrimit dhe të shqyrtimit, për të drejtat dhe detyrimet e azilkërkuesit dhe për afatet kohore të procedurës së shqyrtimit.
- Informacioni duhet të përshtatet me moshën/nivelin e të kuptuarit të azilkërkuesit, duke marrë në konsideratë rrethanat e tij individuale.
- Azilkërkuesve duhet t'u jepet akses në informacion, duke e shpërndarë atë nëpërmjet kanaleve, formateve dhe gjuhëve të ndryshme.

IV. Mbledhja e të dhënave gjatë regjistrimit

A. Roli i oficerit të regjistrimit

Roli juaj është **mbledhja dhe regjistrimi i të dhënave të sakta dhe të besueshme**. Ky rol kyç përfshin edhe detyrën për t'i ndihmuar azilkërkuesit të sqarojë mospërputhjet ose deklaratimet e paqarta. Duhet të jeni dinamikë dhe t'i ndihmoni azilkërkuesit në mënyrë që ai të japë të dhëna të qarta, të plota dhe të sakta. Megjithatë, te përgjegjësitë **nuk hyn vlerësimi i besueshmërisë** së informacioneve të dhëna nga azilkërkuesi. Vlerësimi i besueshmërisë kryhet në një fazë të mëvonshme nga autoriteti ose njësisia kompetente, zakonisht gjatë fazës së shqyrtimit. Disa autoritete kombëtare kanë ngritur njësi të specializuara për të verifikuar besueshmërinë e të dhënave specifike, për shembull për vlerësimin e moshës ose për verifikimin e dokumenteve të identitetit.

Edhe kur informacionet e dhëna nga azilkërkuesi duken se kanë fare pak gjasa të jenë të vërteta, ju duhet t'i regjistroni ato informacione ashtu siç ju paraqiten. Megjithatë, ju keni përgjegjësinë për t'i sinjalizuar këto vëzhgime në mënyrë faktike dhe objektive dhe/ose ta njoftoni njësinë ose autoritetin kompetent në lidhje me shqetësimin tuaj. Për shembull, në rast se një azilkërkues ka pamjen e një të rrituri, por pretendon se është fëmijë i pashoqëruar, së pari duhet të verifikoni nëse ka keqkuptime ose paqartësi nga ana e vetë azilkërkuesit për moshën e tij. Në rast se azilkërkuesi i qëndron deklaratimit së nuk është i rritur, duhet të regjistroni moshën e pretenduar nga azilkërkuesi. Megjithatë, këtë dyshim duhet ta sinjalizoni dhe/ose t'ia referoni rastin njësisë përgjegjëse për të miturit e pashoqëruar. Kur sinjalizoni dyshimet, këtë duhet ta bëni në mënyrë asnjansë dhe objektive duke raportuar me shkrim gjërat që keni vënë re. Për shembull, në vend që të thoni se azilkërkuesi ju jep më shumë përshtypjen se është "i rritur" ose se është i pjekur, përshkruani vëzhgimet që jua krijuan këtë përshtypje, për shembull përgjigjet e azilkërkuesit ndaj pyetjeve të bëra gjatë intervistës së regjistrimit ishin me nuanca dhe të përqendruara në thelbin e çdo pyetjeje. Në varësi të organizimit të strukturave në vend, do të jetë detyrë e njësisë përgjegjëse për fëmijët e pashoqëruar ose e nëpunësve (të specializuar) që trajtojnë çështjet e azilit të vlerësojnë moshën e pretenduar nga azilkërkuesi.

Të njëjtat rekomandime vlejné edhe në rastet ku azilkërkuesi paraqet dokumente që duken si të rreme. Ju duhet t'i regjistroni këto dokumente dhe të bëni pyetje rreth tyre duke ndjekur procedurën e vendit për regjistrimin, për shembull duke e pyetur azilkërkuesin se ku dhe si i ka siguruar këto dokumente. Ju duhet të sinjalizoni edhe vëzhgimet për dokumentet dhe mundësisht t'ia referoni këto dokumente autoritetit ose njësisë së ngarkuar me ekzaminimin e vërtetësisë së dokumenteve.

Saktësia dhe efikasiteti janë kritike në procedurën e regjistrimit. Të dhënat e mbledhura duhet të jenë të sakta dhe të besueshme, në mënyrë që nëpunësi i ngarkuar me dosjen e çështjes, i cili kryen intervistën personale, të mund të ndërtojë çështjen më tej, duke u mbështetur tek të dhënat personale të mbledhura në fazën e regjistrimit dhe të mos i duhet të bëjë përsëri të njëjtat pyetje. Të dhënat e sakta dhe të besueshme të regjistrimit janë të rëndësishme edhe për të kanalizuar kërkesën te procesi i saktë i shqyrtimit (procedura e Dublinit, procedurat e përshpejtuara dhe prioritare, referim si person i cenushtëm etj.). Nxitimi gjatë procedurës së regjistrimit mund të rezultojë kundërproduhues në një fazë të mëvonshme. Të sigurosh saktësinë do të thotë, ndër të tjerash, të marrësh kohë për të verifikuar drejtshkrimin e emrave, të shkruash atë që thotë azilkërkuesi dhe jo atë që mendoni ju se ka dashur të thotë ai, të mbash shënim në kalendar datat e përdorura nga azilkërkuesi në krahasim të datës së përkthyer në kalendarin gregorian (perëndimor) dhe të verifikosh plotësinë e informacionit dhe të kuptuarit saktë të deklaratimeve të azilkërkuesit nga ana juaj.

Procesi i regjistrimit mund të kryhet me efektshmëri duke i informuar paraprakisht azilkërkuesit se çfarë pritet ose nuk pritet prej tyre gjatë regjistrimit dhe duke zbatuar një proces të mirëstrukturuar të mbledhjes së të dhënave.

B. Qëllimi i mbledhjes së të dhënave

Të dhënat e mbledhura gjatë regjistrimit shërbejnë për disa qëllime. Në varësi të organizimit brenda vendit, të dhënat e mbledhura mund të shërbejnë për qëllimet e mëposhtme:

- për të ndihmuar në përcaktimin ose verifikimin e identitetit dhe të kombësisë së azilkërkuarit duke regjistruar të dhënat personale, të dhënat biometrike dhe informacione rreth dokumenteve të identitetit;
- për të ndihmuar autoritetin e azilit të përgatitet për intervistën personale—për t'u përgatitur sa më mirë për intervistën personale, është thelbësore të kesh në dispozicion të dhëna personale të besueshme dhe të përgatitësh një panoramë të mirë të profilit të azilkërkuarit, të historisë së tij dhe të lidhjeve të tij familjare, të cilat do të bëjnë të mundur që çështja t'i caktohet nëpunësit më të përshtatshëm, pasi disa nëpunës mund të jenë trajnuar në mënyrë specifike ose mund të jenë specializuar për shqyrtimin e llojeve specifike të kërkesave;
- për të informuar autoritetin e azilit për llojin e kërkesës për azil, gjë që do të bëjë të mundur kanalizimin e kërkesës drejt procedurës së duhur që në fillim të procesit të azilit, për shembull drejt procedurës së rregullt, procedurës prioritare, të përshpejtuar ose drejt procedurës për pranueshmërinë e kërkesës;
- për të identifikuar në kohë çështjet që trajtohen sipas procedurës së Dublinit, gjë që mundëson referimin e tyre të shpejtë te Njësia e Dublinit, e cila do të përcaktojë vendin përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës;
- për të identifikuar azilkërkuarit që kanë nevojë për garanci të veçanta procedurale dhe për t'i referuar ata te njësitë dhe/ose organizatat e specializuara sipas nevojës—kur identifikohen nevojat për garanci të veçanta procedurale, oficeri i regjistrimit duhet t'i marrë ato parasysh në mënyrën si kryhet procesi i regjistrimit;
- për të identifikuar, në funksion të organizimit brenda vendit, azilkërkuarit me nevoja të veçanta në pritje, gjë që do të lehtësojë orientimin e tyre drejt vlerësimit të nevojave për mbështetje specifike, për të cilat azilkërkuarit mund të kenë nevojë në aspektin e pritjes.

C. Intervista e regjistrimit

Intervista e regjistrimit realizohet për të mbledhur të dhëna të besueshme nga azilkërkuari në fillim të procedurës. Duke qenë se ju mund të jeni personi i parë përfaqësues i procedurës së azilit me të cilin takohet azilkërkuari, është e rëndësishme të hyni në intervistë me qëndrim asnjës për të rritur bashkëpunimin, të krijoni një atmosferë besimi dhe të jepni informacione të sakta.

Në fillim të intervistës, duhet t'i shpjegoni azilkërkuarit qëllimin dhe kontekstin e intervistës. Rekomandohet që azilkërkuarit t'i jepen informacionet për procedurën e azilit para intervistës. Ky informacion mund të plotësohet me shpjegime verbale të sakta dhe joteknike në fillim të intervistës. Duhet të verifikoni gjithmonë nëse azilkërkuari e ka kuptuar informacionin dhe t'i lejoni atij të bëjë pyetje të tjera që lidhen me procedurën e azilit. Në rast se nevojitet përkthim, duhet të siguroheni që përkthyesi dhe azilkërkuari kuptohen mirë ndërmjet tyre. Kujtohuni të inkurajoni azilkërkuarin të shprehet nëse nuk e kupton pyetjen që i keni bërë ose nëse nuk e di përgjigjen.

Duke qenë se intervista e regjistrimit përbën bazën e intervistës personale, është me rëndësi të mblidhen të dhëna të sakta, në mënyrë që të mos lindë më nevoja të përsëriten të njëjtat pyetje në fillim të intervistës personale. Mos harroni të shkruani gjërat që thotë azilkërkuari, edhe pse mund t'ju duken pa lidhje ose pa gjasë që të kenë ndodhur, kërkoni sqarime nëse diçka që thotë azilkërkuari ju duket e paqartë, bëjini pyetjet sa më të thjeshta, jepini azilkërkuarit mundësinë të komentojë rreth raportit të intervistës dhe sigurohuni që të gjithë përkthyesit të kuptojnë përgjegjësitë dhe rolin e tyre gjatë intervistës. Mund edhe të regjistroni deklaratimet verbale të azilkërkuarit, me kusht që ai të jetë informuar

për këtë para se të kryhet intervista (neni 13, paragrafi 2, germa (f), i DPA-së). Komunikimi i rregullt ndërmjet autoritetit të regjistrimit dhe autoritetit përgjegjës për azilin është praktikë e mirë sepse lejon shkëmbimin e mendimeve për mënyrën se si procesi i regjistrimit mund të “ushqejë” intervistën personale.

Të gjitha shtetet BE+ i mbledhin të dhënat personale bazë nga azilkërkuesit gjatë fazës së regjistrimit. Në këto të dhëna bazë hyjnë: emri i azilkërkuesit, data dhe vendi i lindjes, kombësia, informacioni për dokumentet e identifikimit, seksi, gjendja civile dhe informacionet e kontaktit si dhe të dhënat për origjinën etnike, besimin fetar, shëndetin, arsimin dhe punësimin. Zakonisht mblidhen të dhëna edhe për vendin e origjinës së azilkërkuesit, të dhënat për itinerarin e udhëtimit dhe mjetet me të cilat ka ardhur në shtetin BE+. Konsiderohet praktikë e mirë që në këtë fazë të regjistrohen të gjitha vendet ku azilkërkuesi ka qëndruar ose jetuar më parë. Shpesh, në fazën e regjistrimit regjistrohen edhe të dhënat për përbërjen familjare të azilkërkuesit dhe për kërkesën e tij për azil.

Niveli i informacionit të mbledhur në fazën e regjistrimit dhe/ose të paraqitjes së kërkesës mund të ndryshojë shumë nga njëri shtet BE+ në tjetrin. Në përgjithësi, sistemet kombëtare që përdorin sisteme kanalizimi dhe seleksionimi në procedurat e azilit mbledhin më shumë të dhëna në fazën e regjistrimit, krahasuar me ato vende ku nuk aplikohen sisteme të tilla. Kjo ndodh sepse këto të dhëna nevojiten për të përcaktuar se në cilën procedurë në shkallë të parë duhet kanalizuar kërkesa, domethënë në procedurën e rregullt, në atë prioritare, të përsheptuar, në procedurën e kryer në kufi, në procedurën për pranueshmërinë e kërkesës ose në atë të Dublinit.

Praktika të mira

Pas përfundimit të mbledhjes së të dhënave dhe plotësimit të formularit të regjistrimit/paraqitjes së kërkesës, të dhënat kontrollohen dhe verifikohen nga azilkërkuesi me ndihmën e një përkthyesi. Kjo bëhet për të bërë korrigjime ose shtesa dhe për të sqaruar çdo mospërputhje.

Ky veprim është garanci për besueshmërinë e rezultatit të procesit të regjistrimit. Në këtë mënyrë, do të shmangen keqkuptimet dhe ngatërresat e panevojshme më vonë në procedurën e azilit, do të përmirësohet efektiviteti i përgatitjes për intervistën personale dhe do të ketë më pak nevojë për t’iu rikthyer pyetjeve bazë të regjistrimit gjatë intervistës personale.

Pasi ka miratuar të dhënat që ka paraqitur, azilkërkuesi duhet të nënshkruajë formularin e regjistrimit/paraqitjes së kërkesës, i cili më pas duhet të ngarkohet në skedarin e azilkërkuesit dhe të ruhet në dosjen fizike të tij, bashkë me dokumentet e tjera që ai ka dorëzuar gjatë procedurës, në varësi të organizimit të strukturave brenda vendit.

Duhet theksuar se, në varësi të organizimit të strukturave brenda vendit, kërkohet formular regjistrimi/paraqitjeje më vete për çdo anëtar të familjes, madje edhe për fëmijët, pavarësisht faktit nëse kërkesa bëhet si familje.

Në fund të intervistës, duhet t’i jepni azilkërkuesit informacion për fazat e tjera dhe për afatet e mundshme kohore të procedurës së shqyrtimit. Gjithashtu, duhet t’i jepni informacion për mënyrën si do të kontaktohet për intervistën personale dhe, nëse është e mundur, një orar të përafërt lidhur me kohën kur mund të kryhet intervista personale.

Praktika të mira

Sistemi i vetëregjistrimit, i zhvilluar nga Drejtoria Norvegjeze për Imigracionin, është një praktikë e mirë që plotëson intervistën e regjistrimit dhe ua bën të mundur personave që kërkojnë mbrojtje ndërkombëtare të regjistrojnë paraprakisht të dhënat e tyre personale në bazën kombëtare të të dhënave në një mjedis të kontrolluar. Ky instrument është zhvilluar për të përballuar flukset e mundshme të kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare në shkallë të gjerë, duke u ndihmuar autoriteteve të regjistrojnë personat që mbërrijnë në masë, pa bllokuar burimet e rëndësishme të përkthimit ose burimet e tjera njerëzore. Sistemi jep ndihmesë edhe për të shmangur bllokimet tipike në fazën fillestare të procedurës së azilit.

Instrumenti ka për bazë një softuer që funksionon në kompjuter, tablet dhe, ndoshta në një të ardhme, edhe në telefonat celularë. Azilkërkuesit ndjekin udhëzime që jepen në ekran, me të cilat shpjegohen të drejtat dhe detyrimet e azilkërkuesve në kuadër të procesit të regjistrimit. Udhëzimet jepen në 16 gjuhë, të cilat mbulojnë 90% të gjuhëve amtare të folura nga azilkërkuesit që mbërrijnë në Norvegji. Së pari, duke përdorur një tastierë virtuale të përshtatur me gjuhën e përdorur, azilkërkuesit plotësojnë të dhënat personale, itinerarin e udhëzimit dhe informacionet për familjen. Ata i bëjnë fotografi vetes duke përdorur softuerin. Në fund, azilkërkuesit kontrollojnë të dhënat që kanë hedhur para se të dorëzojnë në rrugë elektronike formularin e regjistrimit. Pas dorëzimit të formularit, krijohet një numër unik për çështjen e tyre. Pasi plotësojnë formularin e vetëregjistrimit, azilkërkuesit vazhdojnë me identifikimin duke paraqitur dokumentet e identitetit dhe duke u paraqitur personalisht tek autoritetet për të dhënë shenjat e gishtave.

Sistemi i vetëregjistrimit mund të përdoret për profilizimin e çështjes, për t'i kanalizuar kërkesat me efikasitet në fillim të procesit të azilit drejtpërdrejt te procedurat e duhura të shqyrtimit. Kjo është një alternativë shkallëzore, çka nënkupton se mund të funksionojë si masë për situatat e paparashikuara për të siguruar që kërkesa për azil të paraqitet brenda afateve të parashikuara me ligj, duke kursyer ndërkohë një numër të madh burimesh njerëzore. Vetëregjistrimi shihet edhe si një mundësi për t'i bërë azilkërkuesit të kontribuojnë në mënyrë më aktive në procesin e kërkesës së tyre.

[Shtojca 1: “Fushat e regjistrimit”](#) jep një panoramë të zgjeruar të të dhënave që mund të mblidhen gjatë fazës së regjistrimit dhe/ose paraqitjes së kërkesës.

Instrumentet e EASO-s për këtë aspekt

[Udhëzuesi praktik i EASO-s: Intervista personale](#) përcakton një metodë interviste të strukturuar, e cila mund të jetë deri diku e dobishme për intervistat e regjistrimit. Seksionet e mëposhtme konsiderohen veçanërisht të rëndësishme për fazën e regjistrimit.

- Seksioni 2, “Hapja e intervistës”, përshkruan metodat për hapjen e intervistës në mënyrë të tillë që të krijohet atmosfera e besimit, që azilkërkuesi të ndihet i mirëpritur dhe të jepet informacion.
- Seksioni 3, “Kryerja e intervistës”, përshkruan metodat për të menaxhuar situatën e intervistës dhe vetë sjelljen tuaj për të rritur bashkëpunimin. Në këtë seksion, jepen edhe këshilla për mënyrën se si aplikohen llojet e ndryshmeve të pyetjeve gjatë intervistës dhe si të kapni mundësitë për të sqaruar paqartësitë.
- Seksioni 5, “Mbyllja e intervistës”, propozon mënyra për mbylljen e intervistës, për të dhënë informacion për fazat e tjera të procedurës së shqyrtimit dhe për t'i dhënë mundësinë azilkërkuesit që të komentojë për raportin e intervistës.

Përkthimet e udhëzuesit janë të disponueshme në [faqen e EASO-s](#).

Dokumentacioni në dispozicion të azilkërkuesve

Duhet të inkurajoni azilkërkuesit që t'u paraqesin autoriteteve të gjitha dokumentet që kanë në dorë, për të përcaktuar ose verifikuar identitetin dhe kombësinë e tyre, për të vërtetuar rrethanat dhe historinë e tyre personale dhe për të argumentuar kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare ⁽¹⁵⁾. Në këto dokumente bëjnë pjesë: dokumentet e identitetit dhe të udhëtimit (kartë identiteti dhe/ose pasaportë), dokumentet familjare (p.sh. certifikatë familjare, certifikatë lindjeje, certifikatë vdekjeje dhe/ose certifikatë martesë), dokumentet e qëndrimit dhe të itinerarit të udhëtimit dhe çdo provë tjetër dokumentare që mund të mbështesë kërkesën për azil (p.sh. karta e anëtarësisë së pretenduar në një organizatë politike ose të shoqërisë civile ose një urdhër arresti).

Azilkërkuesve u kërkohet të dorëzojnë dokumentet origjinale, sepse ato janë dëshmi të identitetit ose të së shkuarës së tij dhe kanë potencialin të japin prova më të forta për të argumentuar kërkesën për azil sesa kopjet. Në rast se azilkërkuesi nuk ka dokumente origjinale, por vetëm kopje, duhet të zbuloni arsyen pse nuk janë të disponueshme dokumentet origjinale dhe si ka mundur azilkërkuesi të marrë kopjet.

Duhet të mbani shënim dokumentet që nuk janë paraqitur nga azilkërkuesi, sidomos dokumentet e identitetit dhe të udhëtimit. Duhet të kërkoni shpjegime për dokumentet që mungojnë dhe të zbuloni nëse azilkërkuesi ka pasur ndonjëherë dokumente identifikimi. Në rast se azilkërkuesi zotëron dokumente identifikimi, duhet të zbuloni ku ndodhen ato dhe nëse do të ishte e mundur që ato t'u dorëzohen autoriteteve të azilit. Në rast se azilkërkuesi nuk zotëron asnjë lloj dokumenti identiteti, duhet të zbuloni arsyen pse dhe mënyrën si ka arritur ai të udhëtojë jashtë vendit të origjinës dhe të vijë në shtetin tuaj BE+ pa këto dokumente.

Duhet të inkurajoni azilkërkuesin të marrë të gjitha dokumentet që i mungojnë, nëse është e mundur në rrethanat e tij. Megjithatë, duhet ta bëni të qartë se nuk pritet që azilkërkuesit të ekspozojnë ndaj rrezikut veten ose persona të tjerë në përpjekje për të marrë dokumente, qoftë duke kontaktuar autoritetet në vendin e origjinës nëse kjo gjë do të përbënte rrezik.

Praktika të mira

Për të inkurajuar azilkërkuesit që të paraqesin dokumentet e identitetit, Agjencia Suedeze për Migracionin ka krijuar mekanizmin “detyra e identifikimit” për azilkërkuesit që nuk arrijnë të provojnë identitetin e tyre gjatë fazës së paraqitjes së kërkesës. Detyrat janë specifike për çdo azilkërkues. Atyre u caktohet detyra për të marrë dokumente shtesë, të cilat mund të vërtetojnë ose të sqarojnë identitetin ose vendin e origjinës së azilkërkuesit. Në rast se azilkërkuesi nuk e përmbush detyrën, ai mund të humbasë disa përfitime financiare. Detyrat jepen vetëm në kuadrin e procedurës së azilit dhe vendimet për uljen e përfitimeve financiare mund të ankimohen në gjykatën administrative.

Të gjitha dokumentet duhet të regjistrohen rregullisht duke bërë kopje për secilin prej tyre dhe duke shënuar informacionet teknike, për shembull datën e dorëzimit, titullin e dokumentit, llojin e dokumentit dhe nëse dokumenti është origjinal ose kopje. Elementet e tjera standarde të një dokumenti që duhen regjistruar janë data e lëshimit, autoriteti ose autori që e ka lëshuar dhe tema kryesore.

Është e zakonshme që azilkërkuesit të paraqesin dokumente të skanuara ose digjitale, të cilat u janë dërguar me e-mail. Dokumentet e skanuara dhe digjitale duhet të konsiderohen njësoj si kopjet e dokumenteve.

Në rast se azilkërkuesi dëshiron të paraqesë shumë dokumente, rekomandohet që t'u hidhni atyre një sy bashkë me azilkërkuesin për të përcaktuar së bashku cilat dokumente paraqesin rëndësi për procedurën

⁽¹⁵⁾ Sipas nenit 13, paragrafi 2, germa (b), të DPA-së, është detyrë e azilkërkuesit të dorëzojë dokumentet që disponon, të cilat janë të rëndësishme për shqyrtimin e kërkesës, për shembull pasaportën. Sipas nenit 4, paragrafi 1 (2), të DK-së, Shtetet Anëtare mundën edhe ta kthejnë në detyrim për azilkërkuesin që t'i paraqesë këto dokumente sa më parë në procedurën e azilit.

e azilit. Pyetja kryesore që i duhet bërë azilkërkuesit është se çfarë dëshiron të tregojë me një dokument të caktuar që po paraqet.

Për dokumentet e rëndësishme në gjuhë të huaj, do të nevojitet përkthimi i tyre. Rekomandohet që të paktën të përkthehen dokumentet më kryesore, ku përfshihen dokumentet e identitetit dhe elementet më thelbësore të dokumenteve, duke marrë parasysh se çfarë synon të provojë azilkërkuesi me këto dokumente. Në përgjithësi, është në interesin e autoritetit përgjegjës për azilin që të ketë sa më shumë dokumente të përkthyer, sepse çdo element i dokumentit mund të dalë i rëndësishëm për të verifikuar qëndrueshmërinë dhe legjitimitetin e kërkesës.

Në përgjithësi, është praktikë e mirë të siguroheni që autoriteti përgjegjës për azilin të ketë përkthyer thelbin dhe/ose pjesët kryesore të dokumenteve para intervistës personale. Kjo gjë do t'i japë mundësinë nëpunësit të ngarkuar me trajtimin e çështjes ta përgatisë më mirë intervistën dhe të bëjë gati pyetjet që duhet t'i bëhen azilkërkuesit gjatë intervistës lidhur me mospërputhjet e mundshme ndërmjet deklarimeve dhe dokumenteve.

Për më shumë informacion rreth mënyrës së verifikimit të vërtetësisë së dokumenteve dhe rreth mënyrës si mund të lidhet kjo gjë me procesin e regjistrimit, shihni shpjegimet e mëtejshme në [Kreun VIII, Seksioni E: “Verifikimi i dokumenteve”](#).

D. Të dhënat biometrike

Te të dhënat biometrike që mblidhen në fazën e regjistrimit/paraqitjes së kërkesës përfshihen fotografitë dhe gjurmët e gishtave. Në varësi të organizimit të strukturave brenda vendit, mund të mblidhen lloje të tjera të dhënash biometrike, si për shembull skanimi i bebes së syrit ose regjistrimi i zërit. Zëri i azilkërkuesit shpesh regjistrohet për të përcaktuar dialektin dhe/ose rajonin nga vjen dhe jo për të identifikuar vetë azilkërkuesin.

Nisur nga natyra teknike e marrjes dhe regjistrimit të gjurmëve të gishtave, ky veprim kryhet nga njësitë ose autoritetet e specializuara në pjesën më të madhe të shteteve BE+.

Gjurmët e gishtave përdoren në kontekstin e sistemit “Eurodac”. Ato hidhen në bazën qendrore të të dhënave të sistemit “Eurodac” për të përcaktuar nëse azilkërkuesi ka kërkuar azil më parë ose nëse është kapur në një shtet tjetër BE + për kalim të paligjshëm të kufirit të jashtëm.

Për më shumë informacion rreth mbledhjes së gjurmëve të gishtave dhe rreth sistemit “Eurodac” shihni [Kreun VIII, Seksioni A “Eurodac”](#).

Gjurmët e gishtave mund të krahasohen edhe në bazën e të dhënave të Sistemit të Informacionit për Vizat (VIS). VIS-i është sistem ku ruhen vendimet mbi kërkesat për vizat afatshkurtra ose vizat e tranzitit nëpërmjet hapësirës së Shengenit. Sistemi përmban informacion rreth kërkesave për vizë afatshkurtër për në vendet e Shengenit. Autoritetet kombëtare të azilit mund të konsultojnë bazën e të dhënave me qëllim përcaktimin e shtetit BE+ përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës.

Për më shumë informacion rreth mbledhjes së gjurmëve të gishtave dhe rreth sistemit VIS shihni [Kreun VIII, Seksioni B “Sistemi i Informacionit të Vizave”](#).

Praktika të mira

Për të parandaluar mashtrimin, por edhe për t'u siguruar se fotografia e fytyrës së azilkërkuesit është e kohëve të fundit dhe me cilësi të mirë, fotografia mund të bëhet nga autoriteti i regjistrimit në vend që t'i kërkohej azilkërkuesit të sjellë fotografinë e tij.

Duke qenë se të gjitha sistemet biometrike kanë pika të dobëta, strategji e mirë do të ishte të përdorej qasja me disa modele, bazuar te mbledhja e të dhënave të ndryshme biometrike.

E. Regjistrimi i detajeve personale

Ndonëse është jashtëzakonisht e rëndësishme që informacioni i mbledhur gjatë regjistrimit të jetë i saktë dhe i besueshëm, në kontekstin e procedurës së azilit ekzistojnë një sërë pengesash, të cilat rrezikojnë t'i bëjnë të dhënat të paplota ose të pasakta. Këto mund të jenë barrierat gjuhësore, normat kulturore dhe/ose mosha e azilkërkuesit.

Roli juaj do të jetë t'i ndihmoni azilkërkuesit të sqarojë deklaratimet e tij dhe të siguroheni se të dhënat e ofruara prej tij janë të plota dhe të sakta.

Ky seksion jep orientime, shembuj praktikash të mira dhe këshilla për çështje praktike që mund të hasni gjatë mbledhjes dhe regjistrimit të informacionit që ka dhënë azilkërkuesi. Përveç këtyre këshillave të përgjithshme, rekomandohet fort që autoritetet të japin orientime në shkallë kombëtare për të garantuar njëtrajtshmëri në regjistrimin e informacioneve personale. Këto orientime duhet të marrin në konsideratë praktikatat specifike në vendin e origjinës.

Emri i azilkërkuesit

Në rast se azilkërkuesi paraqet një pasaportë ose dokument tjetër identiteti, mbani shënim emrin e azilkërkuesit ashtu siç është shkruar në dokument. Në mungesë të pasaportës dhe në varësi të vendit të origjinës, burime të tjera për përbërjen dhe drejtshkrimin e emrit të azilkërkuesit mund të jenë dokumentet kombëtare të identitetit dhe certifikatat e lindjes. Në rast se azilkërkuesi nuk ka asnjë dokument identiteti, regjistroni emrin ashtu si paraqitet nga azilkërkuesi.

Rekomandohet që administratat kombëtare të japin orientime specifike për çdo vend origjine për mënyrën se si duhet regjistruar emri i azilkërkuesit, në mënyrë që të sigurohet njëtrajtshmëria në përbërjen dhe drejtshkrimin e emrit. Orientimet mund të tregojnë hierarkinë e llojeve të ndryshme të dokumenteve të identitetit, sipas vendit të origjinës. Përbërja dhe drejtshkrimi tipik i emrave ndryshon nga njëri vend origjine në tjetrin. Në mjaft vende të Azisë Qendrore, të Lindjes së Mesme dhe në disa pjesë të Afrikës, emrat zakonisht përbëhen nga emri që është vënë personit pas lindjes dhe nga mbiemri, i cili përbëhet nga emri i babait (që renditet i pari) dhe nga emri i gjyshit (që renditet i dyti). Për emrat që, sipas traditës, përbëhen nga disa pjesë, orientimet mund të tregojnë cila pjesë konsiderohet emër dhe cila mbiemër në formularin e regjistrimit.

Azilkërkuesi ka disa emra

Mund të ekzistojnë disa arsye pse azilkërkuesi ka disa emra. Në disa vende, emri i shënuar në pasaportë ose në dokumentet e tjera të identitetit mund të jetë i ndryshëm nga emri tradicional. Për shembull, si mbiemër përdoret zakonisht emri i babait dhe i gjyshit, ndërsa në pasaportë emri i fisit shënohet poshtë mbiemrit. Kështu, azilkërkuesi mund të ketë dy emra: njëri emër përdoret për funksionet e përditshme dhe tjetri për qëllime zyrtare.

Azilkërkuesi mund të identifikohet me emra të tjerë në bazat e të dhënave dhe në regjistra ose ai vetë mund të japë emra të ndryshëm me të cilët ai njihet në vendin e origjinës. Azilkërkuesi mund të ketë përdorur qëllimisht emër të rremë ose mund të ketë përdorur në mënyrë të paligjshme identitetin e dikujt tjetër. Në këto raste, emrat e tjerë duhet të regjistrohen si pseudonime.

Me të njëjtën logjikë, variacionet e emrit në mënyrën si shkruhet, transpozohet ose regjistrohet në dokumente të ndryshme të identitetit, duhet të regjistrohen si pseudonime në mënyrë që personi të mund të nxirret më vonë nga baza e të dhënave kur ekziston vetëm një dokument identiteti. Gjithashtu, duhen marrë në konsideratë opinionet e azilkërkuesit për arsyet e ekzistencës së këtyre mospërputhjeve dhe më pas duhet të regjistrimi shpjegimet e dhëna nga azilkërkuesi në formularin e regjistrimit dhe t'ia sinjalizoni mospërputhjet autoritetit përgjegjës për azilin.

Transliteracioni: Emri i azilkërkuesit shkruhet në një alfabet të ndryshëm nga ai latin

Transliteracioni është procesi i shkrimit të një emri në një alfabet të ndryshëm nga ai në të cilin ai është shkruar në origjinal. Ky proces përdoret kur emri i azilkërkuesit është shkruar në alfabetin arab, cirilik ose amharik. Nuk ekziston ndonjë mënyrë standarde për transliterimin e fjalëve të të gjitha gjuhëve në alfabetin latin. Kur fjala transliterohet, disa germa, karaktere ose tinguj fonetikë mund të marrin forma të ndryshme në varësi të gjuhës së përdorur. Për shembull, tingulli fonetik /u/ mund të transliterohet si “ou” në frëngjisht, “oo” në anglisht dhe “u” në gjermanisht.

Hapat e mëposhtëm ofrojnë një shembull të mirë për rregullimin e transliterimit.

1. Regjistrimi emrin e transliteruar ashtu siç është shënuar në pasaportën e azilkërkuesit.
2. Në rast se azilkërkuesi nuk zotëron pasaportë, regjistrojeni emrin e transliteruar ashtu si shfaqet në dokumentet e tjera zyrtare.
3. Në rastet ku azilkërkuesi nuk ka fare dokumente zyrtare me emrin e tij në alfabetin latin, referohuni orientimeve ekzistuese kombëtare për transliterimin.
4. Nëse nuk ka orientime zyrtare për transliterimin dhe vetëm nëse azilkërkuesi ka mjaftueshëm aftësi komunikimi në një gjuhë që përdor alfabetin latin, kërkoni azilkërkuesit të japë transliterimin e emrit të tij.
5. Në rast se azilkërkuesi nuk është i aftë të bëjë transliterimin e emrit të tij, përdorni shërbimin e një përkthyesi. Gjithsesi, mbani shënim mënyrën si shkruhet emri në gjuhën origjinale si pikë referimi.

Praktika të mira

Zyra Federale Gjermane për Migracionin dhe Refugjatët përdor një instrument përkthimi për të transliteruar emrat e shkruar në alfabetin arab në alfabetin latin. Azilkërkuesit përdorin një tastierë në arabishte për të shkruar emrin e tyre në sistem. Sistemi transliteron automatikisht emrat e tyre në germa latine. Instrumenti përdoret që në fazat e hershme të procedurës së azilit, madje edhe gjatë regjistrimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare, kur emri i azilkërkuesit regjistrohet në dosjen individuale të çështjes. Instrumenti ka edhe funksione të tjera që mbështetin verifikimin e origjinës së azilkërkuesit.

Data dhe vendi i lindjes së azilkërkuessit

Për të garantuar koherencë në regjistrimin e të dhënave për vendin e lindjes, është praktikë e mirë të regjistrohet vendlindja sistematikisht në të njëjtin nivel (fshat, bashki, nënndarje administrative etj.) dhe, bashkë me të, krahina, rajoni ose njëësia e qeverisur nga një guvernator së cilës i përket vendlindja. Drejtshkrimi koherent i vendlindjes mund të kryhet duke hartuar lista specifike për vendet e origjinës sipas rajoneve, krahinave, njësive të qeverisura nga një guvernator dhe/ose për vendndodhjet kryesore.

Azilkërkuesi nuk e di datën e lindjes së tij

Në rast se azilkërkuesi deklaron se nuk e di datëlindjen, duhet të hulumtoni se çfarë di ai për të, konkretisht për vitin, periudhën e vitit dhe/ose muajin kur ka lindur.

Për fëmijët ose azilkërkuesit që janë pranë moshës madhore, kur regjistroni datëlindjen e plotë është me rëndësi të merrni datën më të fundit të mundshme të periudhës në të cilën mund jetë e arsyeshme të llogarit se ka lindur azilkërkuesi. Për shembull, në rast se azilkërkuesi e di muajin e lindjes, dita e fundit e muajit shënohet si data e përafërt e lindjes. Në rast se azilkërkuesi e di periudhën ose stinën e vitit në të cilën ka lindur, shënohet dita e fundit e atij tremujori. Në rast se azilkërkuesi di vetëm vitin në të cilin ka lindur, shënohet dita e fundit e atij viti. Zgjidhet dita e fundit e mundshme e periudhës në mënyrë që të miturit të mos trajtohen si të rritur, ndërkohë që mund të jetë ende i mitur.

Në disa shtete BE+, kur datëlindja e saktë nuk dihet, përcaktohet data e përafërt e lindjes me datë dhe muaj, sepse kjo ndihmon në trajtimin e çështjeve thelbësore me autoritetet dhe ofruesit e shërbimeve. Duhet të vendosen garancitë me të cilat saktësohet se datëlindja e dhënë është thjesht një përlogaritje dhe sigurohet se kjo datë nuk shpie në krijimin e një identiteti të rremë. Dokumentet e paraqitura nga azilkërkuesi mund të japin një orientim për të ndihmuar përlogaritjen e moshës ose të datëlindjes së tij. Data, viti i lindjes ose grupmosha mund të vlerësohen më tej gjatë intervistës, duke pasur si referencë disa momente kohore (p.sh. duke e pyetur azilkërkuesin nëse mban mend ndonjë ngjarje të rëndësishme që ka ndodhur në vendin e tij). Duhet të punoni që të arrini një mirëkuptim të ndërsjellë me azilkërkuesin. Sigurohuni që azilkërkuesi të kuptojë se cila datë do të shënohet si datë e përafërt lindjeje dhe shpjegojani se kjo datë mund të korrigjohet në të ardhmen, kur azilkërkuesi të paraqesë dokumente identiteti nga vendi i origjinës. Kur krijohet një datë e përafërt lindjeje, duhet të shënoni qartazi në formularin e regjistrimit dhe/ose në bazën e të dhënave se kjo datë është një vlerësim i përafërt dhe përshkruani si u përcaktua ajo.

Në përgjithësi, e mira do të ishte që datëlindja e azilkërkuesit të mos shënohej “e panjohur”, sepse është e rëndësishme të tregohet grupmosha së cilës ai i përket, për shembull “fëmijë”, “adoleshent”, “i ri”, “i rritur” ose “i moshuar”.

Vendi i azilkërkuesit përdor kalendar të ndryshëm për të treguar datëlindjen

Disa vende përdorin kalendarë të ndryshëm nga ai gregorian. Për shembull, në Afganistan dhe Iran përdoret kalendar persian, në Etiopi dhe Eritrea përdoret kalendar abisinas, në Nepal dhe në disa shtete të Indisë përdoret kalendar Vikram Samvat. Kalendar islam dhe ai hebre përdoren për qëllime fetare, ndërsa vendet arabe dhe Izraeli përdorin kalendarin gregorian për qëllime civile. Kalendar kinez po ashtu mbizotëron për datat e festave të rëndësishme, ndërsa administrata civile kineze përdor kalendarin gregorian.

Rekomandohet që t’i kërkoni azilkërkuesit t’ju japë datën e lindjes sipas kalendarit që përdoret në vendin e tij të origjinës. Shënoni datën e lindjes në formularin e regjistrimit në të dyja variantet, pra edhe sipas kalendarit të përdorur në vendin e origjinës, edhe sipas kalendarit gregorian. Kjo vlen edhe për datat e tjera që janë përdorur gjatë procesit të regjistrimit, si data e nisjes nga vendi i origjinës.

Në rast se datëlindja e saktë e azilkërkesit nuk dihet, datëlindja e përafërt përcaktohet duke përdorur kalendarin që përdoret në vendin e origjinës, për shembull duke përdorur muajt, stinët dhe vitet ashtu si tregohen në këtë kalendar.

Në internet gjenden disa konvertues të mirë për kalendarë, për shembull:

- [Konvertuesi për kalendarin persian](#),
- [Konvertuesi për kalendarin abisinas](#),
- [Konvertuesi për kalendarin nepalez](#).

Azilkërkesi tregon një vendlindje që është e vështirë të lokalizohet në shtetin e origjinës

Në rast se azilkërkesi deklaron se ka lindur në një vend që e keni të vështirë ta identifikoni ose ta lokalizoni brenda shtetit të origjinës, duhet të hulumtoni më tej këtë çështje me pyetje, për shembull, për pjesën e vendit, krahinën/njësinë e kontrolluar nga guvernatori, qytetet, bashkitë dhe vendet e mirënjohura që ndodhen pranë vendit të lindjes.

Praktikë e mirë është të përdorni një shërbim hartash në internet (i cili të jetë kontrolluar më parë nga njësia e informacionit për vendin e origjinës) për të lokalizuar vendlindjen në hartë gjatë regjistrimit, përveç regjistrimit të vendit të banimit në vendin e origjinës. Ndonjëherë, shërbimet më të njohura të hartave në internet, si p.sh. “Google Maps”, nuk përmbajnë vendndodhje specifike për mjaft vende tipike të origjinës.

Këto më poshtë janë shembuj të mirë shërbimesh në internet të specializuara për hartat.

- [OpenStreetMap](#) është hartë ndërvepruese “open-source”.
- [WeGo](#) është hartë me imazhe satelitore.
- Njësia për Sigurinë Ushqimore dhe Analizën e të Ushqyerjes ([FSNAU](#)) ofron harta administrative specifike për Somalinë.

Azilkërkesi nuk e di vendin ose shtetin ku ka lindur

Në rast se azilkërkesi e di shtetin ku ka lindur, por nuk di saktësisht vendin, mund të kërkonte informacione shtesë duke bërë si fillim pyetje për zona më të gjera gjeografike dhe, më pas, për ato më të vogla, duke hulumtuar ndërkohë se nga e ka marrë azilkërkesi këtë informacion.

“Shteti i lindjes” përcaktohet si shteti ku ka banuar nëna në momentin e lindjes ose, nëse ky nuk dihet, shteti në të cilin ka ndodhur lindja (neni 2, germa (e), i Rregullores “Për statistikat e migracionit”⁽¹⁶⁾). Kështu, azilkërkesi mund të pyetet për vendet ku ka jetuar nëna e tij në faza të ndryshme të jetës, në rast se vendi i lindjes mbetet i panjohur ose i paqartë.

Në rast se mbeten ende paqartësi për vendlindjen, një praktikë e mirë është të zbulohet nga janë prindërit dhe pjesëtarët e tjerë të familjes së azilkërkesit dhe ku jetojnë ata aktualisht. Ky informacion do t’ju krijojë një pamje më të plotë të origjinës së familjes dhe të situatës ekzistuese, për shembull për historikun e mundshëm të zhvendosjes.

⁽¹⁶⁾ [Rregullorja \(KE\) nr 862/2007](#) e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, datë 11 korrik 2007, “Për statistikat e Komunitetit në fushën e migracionit dhe të mbrojtjes ndërkombëtare, e cila shfuqizon Rregulloren e Këshillit (KEE) Nr 311/76 për përpilimin e statistikave për punëtorët e huaj”, Gazeta Zyrtare nr. L 199, 31.7.2007 dhe [Rregullorja \(BE\) 2020/851](#) e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, datë 18 qershor 2020, e cila ndryshon Rregulloren (KE) nr. 862/2007 “Për statistikat e Komunitetit në fushën e migracionit dhe të mbrojtjes ndërkombëtare”, Gazeta Zyrtare nr. L 198, 22.6.2020.

Në rast se shteti i lindjes është i panjohur, regjistrojeni si “i panjohur”. Duhet të mblidhni të dhëna për arsyet pse azilkërkuesi nuk e di shtetin e lindjes dhe regjistroni komentet e tij në formularin e regjistrimit/bazën e të dhënave.

Përbërja e familjes

Përbërja familjare nuk duhet marrë kurrë e mirëqenë. Secila marrëdhënie ka nevojë të verifikohet. Për shembull, në rast se një çift paraqitet me një ose më shumë fëmijë, duhet të verifikohet në mënyrë individuale nëse burri dhe gruaja janë prindërit biologjikë të secilit fëmijë.

Azilkërkuesi është poligam

Në disa shoqëri, një person mund të martohet ligjërisht me një ose disa persona njëkohësisht, ndërsa legjislacioni i brendshëm i shteteve BE+ lejon martesën vetëm me një person në një kohë të dhënë. Poligamia ose martesë me më shumë se një person njëkohësisht konsiderohet krim në disa shtete BE+, gjë që nuk lë hapësirë për të njohur më shumë se një bashkëshort/e si partner të martuar ligjërisht. Kështu, në situata poligamie, vetëm një bashkëshort mund të konsiderohet si partner i martuar ligjërisht.

Shtetet BE+ kanë praktika të ndryshme për të përcaktuar kush mund të konsiderohet partner i ligjshëm në martesat poligame sipas ligjit vendas. Disa shtete BE+ konsiderojnë si partner të ligjshëm partnerin e parë të martuar, ndërsa shtete të tjera konsiderojnë si partner të ligjshëm partnerin që ka mbërritur i pari në atë shtet.

Në varësi të përkufizimit kombëtar të “bashkëshortit të martuar ligjërisht”, si partner të ligjshëm në formularin e regjistrimit mund të regjistroni ose bashkëshortin që është martuar i pari me azilkërkuesin ose bashkëshortin që ka mbërritur i pari në vend. Në rast se në vend kanë mbërritur disa bashkëshortë njëherazi, bashkëshortët që nuk janë përcaktuar si “bashkëshort i martuar ligjërisht” me azilkërkuesin duhet ta bëjnë më vete kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare. Bashkëshortët e tjerë, përveç partnerit të ligjshëm, do të regjistrohen në një seksion të posaçëm në formularin e regjistrimit, ku saktësohen të dhënat e tyre personale dhe data e martesës.

Azilkërkuesi deklaron se është i martuar ose i divorcuar, por martesë ose divorci nuk janë shpallur nga ndonjë autoritet

Shumë martesë kryhen sipas riteve tradicionale ose praktikave fetare, në prani të një udhëheqësi tradicional ose fetar, pa qenë gjithmonë të certifikuar ligjërisht nga shteti. Çifte të tjera mund të bashkëjetojnë pa qenë të martuara ligjërisht ose pa kryer ritet e martesës tradicionale ose fetare. Në disa vende, bashkëjetesa mund të certifikohet ligjërisht.

Ajo nëse martesë ose divorci certifikohet ligjërisht ose jo qeveriset nga ligji i vendit ku azilkërkuesi ka banesën e përhershme ose, në rast se azilkërkuesi nuk ka banesë të tillë, nga ligji i vendit ku azilkërkuesi ka rezidencën. Kështu, të drejtat që i bashkëngjiten gjendjes martesore, të cilat ishin fituar më parë nga azilkërkuesi, duhen respektuar për sa kohë këto të drejta njihen dhe janë në përputhje me formalitetet e kërkuara nga ligji i vendit pritës (neni 12, Konventa për Statusin e Refugjatëve⁽¹⁷⁾).

Mund të regjistroni deklaratimet e azilkërkuesit për martesën ose divorcin e tij, madje edhe për faktin se martesë ose divorci nuk është shpallur nga autoritetet. Gjithashtu, mund ta pyesni azilkërkuesin se çfarë nënkupton ai kur thotë se është i martuar ose i divorcuar dhe për ç’arsye ky fakt nuk është shpallur nga autoritetet.

⁽¹⁷⁾ Asambleja e Përgjithshme e OKB-së, [Konventa për Statusin e Refugjatëve](#), Seria e Traktateve, Kombet e Bashkuara, 1951, Vol. 189, f. 137.

Azilkërkuesi i rritur ka një fëmijë në familje pritje ose të birësuar pa vendim ligjor ose zakonor

Është e rëndësishme të verifikohen lidhjet mes fëmijës dhe të rriturit për t'u siguruar që lidhja të jetë në interesin më të lartë të fëmijës. Duhet ta pyesni azilkërkuenin për bazat e birësimit dhe/ose marrëveshjen për pritjen e fëmijës dhe për situatën që e çoi atë të kujdesej për fëmijën. Duhet gjithashtu të shënoni në formularin e regjistrimit personin që shoqëron fëmijën, p.sh. familje me shumë fëmijë, çift, prind i vetëm ose një i moshuar si dhe gjininë e fëmijës dhe të të rriturit që e shoqëron.

Në rast se birësimi dhe/ose marrëveshja për pritjen e fëmijës në familje bazohet në një vendim zakonor ose jozyrtar, duhet ta referoni fëmijën tek autoritetet përgjegjëse që t'i caktojnë një kujdestar. Gjithashtu, duhet ta referoni fëmijën tek autoritetet përgjegjëse për mbrojtjen e fëmijëve, të cilat janë përgjegjëse për të vlerësuar interesin më të lartë të fëmijës. Kjo bëhet për të parë përshtatshmërinë dhe vullnetin e të rriturve shoqërues si kujdestarë potencialë të fëmijës dhe mirëqenien e fëmijës me të rriturit shoqërues.

Në rast se nuk ka shenja abuzimi ose shpërfilljeje, fëmija nuk ka pse të ndahet nga të rriturit që e shoqërojnë ndërkohë që kryhet vlerësimi i interesit më të lartë të fëmijës dhe merret vendimi.

Duhet ta regjistroni fëmijën më vete nga të rriturit shoqërues, por çështja e të rriturve shoqërues dhe e fëmijës duhet të jenë të lidhura. Në varësi të praktikës brenda vendit tuaj, konsideroni kryerjen e intervistës së regjistrimit në prani të një kujdestari profesionist të emëruar.

Në rast se fëmija dhe të rriturit shoqërues thonë se gjurmimi i familjes është i nevojshëm ose i mirëpritur, mund ta referoni fëmijën te shërbimet e gjurmimit të familjes.

Kombësia

Kombësia ose shtetësia përkufizohet si lidhja e veçantë ligjore midis individëve dhe vendit të tyre, e cila përftohet nga lindja ose me natyralizim, me deklaram, zgjedhje, martesë ose me mjete të tjera sipas legjislacionit vendas (neni 2, germa (d), i Rregullores “Për statistikën e migracionit”). Kombësia është nocion kyç për mbrojtjen ndërkombëtare, sepse vlerësimi i nevojës për mbrojtje ndërkombëtare orientohet pikërisht drejt vendit ose vendeve të kombësisë. Në rast se azilkërkuesi është pa shtetësi, vlerësimi bëhet në lidhje me vendin e rezidencës së mëparshme të zakonshme. Shumë azilkërkuës nuk zotërojnë dokumentacion që provon kombësinë e tyre, prandaj duhet ta vërtetoni kombësinë në rrugë të tjera.

Orientimet e brendshme në lidhje me atë se kur mund të konsiderohet “e vërtetuar” kombësia mund të ndryshojnë (pavarësisht mungesës së provave dokumentare), ashtu si mund të ndryshojnë metodat për përcaktimin e kombësisë së azilkërkuësit. Te metodat mund të bëjnë pjesë: intervista për kombësinë, vërtetimi i dokumenteve, verifikimi i së shkuarës së azilkërkuësit ose vlerësimi gjuhësor. Shpesh këto kryhen nga personeli ose njësia e specializuar ose nga nëpunësi i ngarkuar me trajtimin e çështjes, i cili është përgjegjës për intervistën personale. Është detyra e oficerit të regjistrimit të japë tregues të besueshëm për kombësinë e azilkërkuësit dhe të sinjalizojë paqartësitë dhe/ose treguesit e mundshëm të pashtetësisë.

Azilkërkuesi ka ose mund të ketë disa kombësi

Azilkërkuesi mund të ketë disa kombësi dhe të gjitha kombësitë e pretenduara duhet të regjistrohen. Është praktikë e mirë të pyeten të gjithë azilkërkuësit në mënyrë sistematike nëse kanë më shumë se një kombësi, sepse azilkërkuësit mund të mos e japin në mënyrë spontane këtë informacion. Rekomandohet të hartohet një protokoll kombëtar për rastet ku azilkërkuesi ka më shumë se një kombësi, për të përcaktuar me cilën kombësi do të regjistrohet azilkërkuesi për qëllime statistikore. Në mungesë të këtyre rregullave,

rekomandohet që kombësia më e fundit e fituar të regjistrohet si shtetësia “kryesore” për qëllime statistikore. Në dosjen e azilkërkuesit duhet të shënohet edhe informacioni për kombësitë e tjera.

Azilkërkuesi nuk e di ose është i pasigurt për kombësinë e tij

Azilkërkuesi mund të jetë i pasigurt për kombësinë e tij. Në mungesë të dokumenteve të identitetit që pohojnë kombësinë e azilkërkuesit, duhet të bëni pyetje për të vërtetuar kombësinë e pretenduar nga azilkërkuesi ose duhet të hulumtoni çdo tregues të mundshëm të pashtetësisë. Qëllimi i këtyre pyetjeve nuk është të vlerësohet besueshmëria e kombësisë së pretenduar, por **të identifikohet ekzistenca e dyshimeve që duhet t’i sinjalizohen autoritetit përgjegjës për azilin.**

Në rast se përgjigjet e azilkërkuesit nuk i davaritin paqartësitë, duhet t’ia sinjalizoni vëzhgimet tuaja autoritetit përkatës.

Në rast se kombësia mbetet e paqartë, në formularin e regjistrimit duhet ta regjistroni kombësinë e azilkërkuesit si “kombësi e pretenduar/supozuar”. Në rast se azilkërkuesi pretendon se është pa shtetësi, por nuk ka asnjë dokument zyrtar, duhet të regjistroni këtë informacion si “pashtetësi e pretenduar/supozuar”. Në rast se azilkërkuesi zotëron dokumente që verifikojnë faktin se është pa shtetësi, duhet ta regjistroni kombësinë si “pa shtetësi”.

Për të shmangur kanalizimin e kërkesave te procedura e gabuar dhe për të bërë të mundur përgatitjen e intervistës personale në mënyrën e duhur, është me rëndësi që paqartësitë rreth kombësisë dhe treguesit e lidhur me pashtetësinë të identifikohen që në fillim të procesit të azilit dhe të regjistrohen sistematikisht gjatë fazës së regjistrimit. Rekomandohet që të gjitha kombësitë e regjistruara në fazat e ndryshme të procedurës së azilit të mbahen në historikun e versioneve të dosjes së azilkërkuesit.

Mënyrat me të cilat azilkërkuesi mund të ndryshojë të dhënat që ka ofruar më parë

Në pjesën më të madhe të shteteve BE+, pas përfundimit të fazës së paraqitjes së kërkesës, të dhënat personale mund të ndryshohen në kushte të veçanta. Disa shtete i kërkojnë azilkërkuesit të paraqesë një dokument personal autentik për të ndryshuar të dhënat personale, ndërsa shtete të tjera i lejojnë ndryshimet në kushte të tjera, ku përfshihet edhe njoftimi nga vetë azilkërkuesi.

Rekomandohet që administratat vendase të japin orientime për kushtet në të cilat azilkërkuesi mund të ndryshojë të dhënat që ka ofruar në fazën e paraqitjes së kërkesës.

Rekomandohet që të bëhet dallim midis ndryshimeve thelbësore të të dhënave personale dhe korrigjimeve të vogla, të cilat kanë ardhur si shkak i gabimeve njerëzore. Shembuj të gabimeve njerëzore në fazën e regjistrimit mund të jenë gabimet e drejtshkrimit, datat e lindjes që, në fakt, janë dhënë në datat e një kalendari të ndryshëm nga ai gregorian dhe vende të lindjes që kanë të njëjtin emër, por ndodhen në ndarje të ndryshme administrative në shtetin e lindjes. Konsiderohet praktikë e mirë që të gjitha ndryshimet e bëra në të dhënat personale të jenë të aksesueshme në bazën e të dhënave, përfshirë këtu informacionin për kohën kur janë bërë ndryshimet, kush i ka bërë dhe arsyen pse janë bërë.

Të dhënat personale që mund të konsiderohen tejet të ndryshme nga ato që ka ofruar azilkërkuesi, bazat e jashtme të të dhënave dhe burimet e tjera të besueshme mund të regjistrohen si detaje pseudonime. Te detajet pseudonime përfshihen emrat ose detajet e tjera personale me të cilat njihet azilkërkuesi, duke përfshirë emrin e vajzërisë ose emrat e përdorur në funksione jozyrtare. Konsiderohet praktikë e mirë që në bazën e të dhënave të ketë një fushë të posaçme për pseudonimet, në mënyrë që motori i kërkimit të kërkojë njëkohësisht për emrat aktualë, pseudonimet dhe historikun e emrave.

F. Pashtetësia

Çfarë është pashtetësia dhe pse është e rëndësishme?

Konventa e vitit 1954 “Për statusin e personave pa shtetësi” e përkufizon “personin pa shtetësi” si “një person i cili nuk konsiderohet si shtetas i ndonjë shteti sipas veprimit të ligjit të tij.”⁽¹⁸⁾ Ky përkufizim është detyruar për të gjitha shtetet nënshkruese dhe nocioni “sipas veprimit të ligjit të tij” duhet të interpretohet në mënyrë të gjerë për të përmbledhur jo vetëm legjislacionin, por edhe vendimet e ministrave, rregulloret, urdhrat, jurisprudencën dhe, nëse ka, praktikën zakonore⁽¹⁹⁾.

Pashtetësia lind në kontekste të ndryshme, qofshin këto në situata migrimi ose jomigrimi dhe mund të shkaktohet nga faktorë të ndryshëm. Këtu përfshihet diskriminimi në ligjet dhe praktikat për kombësinë (për shembull ato që lidhen me racën, fenë ose gjininë), boshllëqet në ligjet për kombësinë, në suksesionin e shteteve ose te personat e çatdhesuar dhe/ose fëmijët e tyre, të cilët mund të humbasin kombësinë pa fituar më parë kombësinë e shtetit ku banojnë zakonisht.

E drejta për kombësinë është një e drejtë themelore e njeriut. Personat pa shtetësi, jo vetëm që janë të privuar nga kombësia, por shpesh përballen me forma të tjera diskriminimi dhe shkelje të të drejtave të njeriut, të cilat mund të jenë njëkohësisht shkak dhe pasojë e shpërnguljes. Edhe pse pjesa më e madhe e personave pa shtetësi qëndrojnë në vendin ku kanë rezidencën ose ku kanë lindur, disa prej tyre largohen dhe kërkojnë mbrojtje në vende të tjera. Në rastin e fundit, personi pa shtetësi mund të kualifikohet për statusin e mbrojtjes ndërkombëtare si refugjat ose si përfitues i mbrojtjes plotësuese, në pajtim me DK-në.

Kur një person pa shtetësi njihet si person që ka nevojë për mbrojtje ndërkombëtare, është me rëndësi të trajtohet pashtetësia e personit. Mund të ketë raste në të cilat statusi i refugjatit ose mbrojtja plotësuese pushon, para se personi të ketë fituar ndonjë kombësi. Në këto raste, personi ende do të ketë nevojë për mbrojtje si person pa shtetësi. Krahas kësaj, pashtetësia e përfituesve të mbrojtjes ndërkombëtare mund të shkaktojë pasoja për ata dhe fëmijët e tyre. Për shembull, fëmijët e përfituesit të mbrojtjes kombëtare pa shtetësi, domethënë ata që janë lindur në vendin pritës dhe që nuk përftojnë asnjë kombësi tjetër, sipas të drejtës ndërkombëtare dhe sipas ligjeve të brendshme të mjaft shteteve BE+, kanë të drejtën e kombësisë së vendit ku kanë lindur⁽²⁰⁾.

Treguesit e pashtetësisë

Nuk është gjithmonë e lehtë të identifikohet pashtetësia. Personat pa shtetësi rrallë kanë prova për pashtetësinë, mund të mos jenë të sigurt nëse janë pa shtetësi ose mund të mos jenë të vetëdijshëm për rrezikun se mund të mbeten pa shtetësi pas kthimit. Personat që rrezikojnë të mbeten pa shtetësi, në varësi të situatës në vendin e origjinës, mund të jenë: njerëz nga rajonet kufitare ku mungesa e regjistrimit civil mund të shkaktojë ngatërresa për faktin nëse këta persona kanë kombësinë e njërit shteti ose shtetit tjetër; pakicat dhe ata që kanë lidhje të perceptuar ose lidhje reale me një shtet tjetër; popullatat nomade si dhe popullatat me një histori komplekse shpërnguljesh, të cilat e kanë të vështirë të provojnë kombësinë e vendit të origjinës për shkak se pasardhësit e tyre kanë jetuar me breza të tërë jashtë shtetit.

⁽¹⁸⁾ [Konventa për statusin e refugjatëve](#), 189 UNTS 150, 28 korrik 1951 (hyri në fuqi më 22 prill 1954) (Konventa për Refugjatët e vitit 1951); [Protokolli për statusin e refugjatëve](#), 606 UNTS 267, 31 janar 1967 (hyri në fuqi më 4 tetor 1967), përmendur në legjislacionin e BE-së për azilin si “Konventa e Gjenevës”.

⁽¹⁹⁾ UNHCR, [Udhëzime për pashtetësinë nr. 1: Përkufizimi i “personit pa shtetësi” në nenin 1, paragrafi 1, të Konventës së vitit 1954 për statusin e personave pa shtetësi](#), HCR/GS/12/01, 2012, paragrafi 15.

⁽²⁰⁾ UNHCR, [Konventa e vitit 1961 për reduktimin e pashtetësisë](#), HCR/GS/12/01, 2012; Këshilli i Evropës, [Konventa evropiane për kombësinë](#), Strasburg, Seria e Traktateve Evropiane nr. 166, 1997.

Në kontekstin evropian, profilet më të zakonshme të personave që pretendojnë pashtetësinë përfshijnë:

- palestinezët nga vendet e Lindjes së Mesme dhe të Afrikës së Veriut;
- popullatat kurde nga Siria dhe Iraku;
- bidunët nga Kuvajti dhe Iraku;
- rohingat nga Mijanmari;
- somalezët nga Etiopia.

Përveç kësaj, pasiguria e azilkërkuesve për kombësinë e tyre gjatë procesit të regjistrimit mund të jetë tregues se ata janë në rrezik të mbeten pa shtetësi.

Regjistrimi i personave pa shtetësi dhe i personave në rrezik për pashtetësi

Është tejet e rëndësishme të identifikohen sa më shpejt personat pa shtetësi, në mënyrë që t'u jepet mbrojtja që u nevojitet për shkak të pashtetësisë. Përcaktimi nëse azilkërkuesit janë pa shtetësi është thelbësor kur vlerësohet nevoja për mbrojtje ndërkombëtare.

Gjatë regjistrimit, është jetike të mblidhen informacionet dhe të pikasen rastet e mundshme me pashtetësi. Për të gjithë azilkërkuesit duhet të mblidhni informacione për kombësinë ose kombësitë e tyre, për mungesën e mundshme të kombësisë, për vendin e lindjes dhe shtetin e lindjes. Në rast se azilkërkuesit nuk janë të sigurt për kombësinë e tyre, kjo duhet sinjalizuar dhe duhen regjistruar shtetet ku azilkërkuesit ka pasur më parë rezidencën e zakonshme ⁽²¹⁾. Kur regjistrohen familjet, është e rëndësishme të mblidhen këto të dhëna për **çdo pjesëtar të familjes**, prindër e fëmijë së bashku. Ky informacion do të jetë i rëndësishëm për të përcaktuar më tej nëse personi njihet si shtetas i donjë shteti sipas veprimit të tij. Po ashtu, është e rëndësishme mbledhja e të dhënave personale për çdo pjesëtar të familjes, sepse disa fëmijë mund të jenë pa shtetësi ndërkohë që prindërit e tyre e kanë një kombësi. Për shembull, në botë ekzistojnë 25 shtete në të cilët një grua nuk mund t'ia japë kombësinë fëmijëve të saj njësoj si një burrë, për shkak të diskriminimit gjinor në legjislacion. Kjo mund të nënkuptojë se fëmijët janë pa shtetësi nëse babai nuk e njih fëmijën, ka vdekur, nuk jeton me familjen e tij ose është edhe ai vetë pa shtetësi ⁽²²⁾.

Në rastet ku personat deklarohen pa shtetësi, mund të ketë informacione objektive që e konfirmojnë këtë gjendje (p.sh. ata i përkasin një pakice pa shtetësi të dokumentuar mirë, mund të kenë dokumente që pohojnë pashtetësinë ose kanë prova të privimit nga shtetësia ose të humbjes së saj). Kur ekzistojnë këto informacione objektive që konfirmojnë se azilkërkuesi është pa shtetësi, kombësia duhet regjistruar si **pa shtetësi** (ose si **pashtetësi e pretenduar/supozuar** në rast se, në legjislacionin e vendit tuaj, ka një procedurë formale me anë të së cilës fillimisht një autoritet tjetër ose një gjykatë vlerëson dhe konfirmon pashtetësinë ose në rast se azilkërkuesi paraqitet me pashtetësi, pa paraqitur dokumente zyrtare). Duhet shënuar edhe vendi i zakonshëm i banimit të azilkërkuesit.

Në raste të tjera, individët mund të jenë të pavetëdijshëm ose të pasigurt për statusin e tyre të kombësisë. Në këto raste, edhe fakti që personi **mund të jetë pa shtetësi** ose është **në rrezik për pashtetësi** duhet të regjistrohet qartë në formularin individual të regjistrimit si “pashtetësi e supozuar”. Edhe vendi ose vendet ku ka pasur rezidencën e zakonshme duhet të regjistrohen për të lehtësuar

⁽²¹⁾ Një person pa shtetësi, i cili është “rezident i rregullt” ose “rezident” tregon se personi jeton në një vend në mënyrë të vazhdueshme dhe të qëndrueshme. Me “rezidencë e rregullt” kuptojmë rezidencë të qëndrueshme dhe faktike. Kjo mbulon ata persona pa shtetësi të cilëve u është thënë rezidencë e përhershme dhe është e vlefshme për personat pa leje qëndrimit të vendosur në një vend prej disa vitesh dhe që presin të kenë rezidencë të vazhdueshme atje (shihni: UNHCR, [Handbook on Protection of Stateless Persons](#), Gjenevë, 2014, paragrafi 139).

⁽²²⁾ Këto shtete janë Bahamas, Bahrejni, Barbados, Brunei, Burundi, Eswatini, Irani, Iraku, Jordania, Kiribati, Kuvajti, Libani, Liberia, Libia, Malajzia, Mauritania, Nepali, Omani, Katari, Arabia Saudite, Somalia, Sudani, Siria, Togo dhe Emiratet e Bashkuara Arabe.

ndjekjen e mëtejshme dhe referimin te procedura e posaçme për përcaktimin e pashtetësisë. Nuk është me vend të përcaktohet pashtetësia e personit në fazën e regjistrimit. Përcaktimi i pashtetësisë kërkon kohë, mund të jetë kompleks dhe i vështirë dhe mund të nevojitet dërgimi i kërkesave të zgjeruara për informacion tek autoritetet shtetërore të vendeve me të cilat individi ka lidhje të rëndësishme. Ky përcaktim duhet të kryhet vetëm nga një autoritet vendimmarrës në momentin e duhur në kohë, pas vlerësimit përfundimtar të kërkesës për azil.

“Vendi ku ka pasur rezidencën e zakonshme” është vendi ku azilkërkuesi ka banuar, në mënyrë të ligjshme ose jo. Ky vend zakonisht është i ndryshëm nga vendet ku thjesht ai ka kaluar tranzit. Elemente të rëndësishme janë kohëzgjatja e qëndrimit dhe para sa kohësh daton ky qëndrim. Azilkërkuesi mund të ketë pasur rezidencën e zakonshme në disa vende. Mund të mos jetë e thjeshtë të përcaktohet vendi i rezidencës së zakonshme në fazën e regjistrimit. Prandaj, rekomandohet të renditen të gjitha vendet ku ka qëndruar më parë, të cilat nuk janë thjesht vende tranziti, duke nisur nga ai më i fundit tek ai më i hershmi.

Për të identifikuar se personi **mund të jetë pa shtetësi** ose është në **rrezik për pashtetësi** dhe për të regjistruar informacionin e saktë, gjatë regjistrimit mund të bëhen pyetje të tjera për të ndihmuar në procedurën e regjistrimit, sidomos në rastet ku azilkërkuesit nuk janë të sigurt për kombësinë e tyre.

Më poshtë do të gjeni një listë joshteruese me pyetje dhe kërkesa, të cilat, bashkë me dokumentacionin përkatës, mund të ndihmojnë në identifikimin e azilkërkuesve pa shtetësi nëse ata janë të pasigurt për kombësinë e tyre.

Statusi i kombësisë

- Cilën konsideroni se është kombësia juaj?
- Keni pasur më parë ndonjë kombësi ose një kombësi tjetër?
- Ç’kombësi kishin prindërit tuaj?
- Ju lutemi të përshkruani arsyet pse jeni i pasigurt për kombësinë tuaj.
- Keni pasur dokumente identiteti si pasaportë, kartë identiteti kombëtare ose kartë të regjistrimit?
 - o Jeni përpjekur të merrni dokumente identiteti në ndonjë vend?
 - o Në rast se do t’ju duhej të paraqitnit një dokument para autoriteteve për të treguar se kush jeni, ç’lloj dokumenti do të tregonit ose do të përpiqeshit të siguronit?

Vendi i lindjes

- Ku keni lindur?
- A është regjistruar lindja juaj?
- A keni certifikatë lindjeje?
- Ku kanë lindur prindërit tuaj?

Vendi i rezidencës së zakonshme

- Në cilat vende keni jetuar para se të mbërrinit në Evropë?
 - o Kur keni jetuar në secilin prej këtyre vendeve?
 - o Cila ishte arsyeja e ikjes nga ai vend?
 - o A ju regjistruan autoritetet e atij vendi?
 - o A keni pasur leje qëndrimi?
 - o Në ç’lloj banese keni jetuar?

- o Me kë keni jetuar në atë vend?
- o Cilat ishin mjetet e të ardhurave në atë vend?
- o A keni shkuar në shkollë ju ose pjesëtarët e familjes në atë vend?
- o Në rast martesë ose lindjeje, a patët mundësinë ta regjistroni martesën ose lindjen aty?
- o A keni kryer ndonjë aktivitet tjetër në atë vend?

G. Menaxhimi i dosjes së çështjes

Pasi ka përfunduar mbledhja e të dhënave, i gjithë informacioni që ka të bëjë me kërkesën i dërgohet me shpejtësi autoritetit përgjegjës për azilin në mënyrë që të garantohet që autoriteti t'i ketë në dispozicion të gjitha informacionet e nevojshme. Kështu, plotësohet një dosje elektronike dhe/ose fizike për çështjen, në mënyrë që të përfshihen të gjitha detajet personale të azilkërkuarit, kopjet e dokumenteve të paraqitura prej tij dhe të dhënat biometrike. Dosja mund të përmbajë edhe vëzhgimet tuaja, të cilat duhet t'ia sinjalizohen autoritetit përgjegjës për azilin ose autoriteteve të tjera. Po ashtu, në dosje duhet të përfshihet informacioni për referimet e tjera që janë bërë. Rekomandohet që të keni në funksion një sistem për menaxhimin e dosjeve, i cili do t'ju mundësojë lidhjen e saktë të çdo informacioni me dosjen e çështjes.

Çdo azilkërkuar i caktohet një numër individual regjistrimi, ndërsa çështjes mund t'i caktohet një numër më vete. Pas kësaj, kërkesa lidhet dhe/ose bashkohet me çështje të tjera të ngjashme.

Numri individual i regjistrimit

Brenda kësaj faze, secilit azilkërkuar i duhet caktuar medoemos **numri individual dhe unik i regjistrimit**. Rekomandohet që, pasi të caktohet ky numër, azilkërkuar të mbajë po këtë numër regjistrimi në të gjitha procedurat e lidhura me mbrojtjen ndërkombëtare ose në kërkesat për lejet e tjera të qëndrimit. Kjo do t'i bëjë të mundur autoritetit përgjegjës për azilin që të gjejë dhe të hyjë me lehtësi në të gjitha informacionet që i përkasin një azilkërkuar të caktuar, për shembull informacioni për kërkesa ose procedura bashkimi familjar të mëparshme.

Çështjet

Përveç numrit individual të regjistrimit, është praktikë e mirë që çdo kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare t'i caktohet **një numër individual çështjeje**. Shpesh, pjesëtarëve të së njëjtës familje bërthamë që kanë bërë së bashku kërkesë për azil u jepet i njëjti numër çështjeje. Kjo gjë ndihmon që kërkesat e tyre të vlerësohen së bashku. Është e këshillueshme që kërkesat e pjesëtarëve të familjes bërthamë që kanë mbërritur më vonë, por gjithsesi para se të merret vendimi për pjesëtarët e familjes që ishin brenda vendit, të bashkohen në të njëjtën çështje.

Çështjet e lidhura

Pjesëtarëve të tjerë të familjes, si fëmijët në moshë madhore dhe gjyshërit, nuk u jepet i njëjti numër çështjeje, sepse çështjet e tyre shqyrtohen në bazë të rrethanave të tyre të veçanta individuale. Megjithatë, është e rëndësishme që autoriteti përgjegjës për azilin të marrë në konsideratë marrëdhënien midis azilkërkuarëve, historinë e tyre të përbashkët dhe lidhjet e mundshme të kërkesave për azil dhe, në këtë mënyrë, t'i lidhë këto çështje. Është me rëndësi që, gjatë përgatitjes për intervistën personale, të jetë e disponueshme një panoramë e të gjitha çështjeve të lidhura.

Konsiderohet praktikë e mirë të lidhen çështjet që kanë ngjashmëri përtej lidhjeve familjare, për shembull, çështjet e azilkërkuesve që kanë ikur së bashku nga vendi i origjinës për t'i shpëtuar të njëjtit rrezik për përndjekje ose cenim të rëndë.

Është me interes të thuhet se numrat e çështjeve shpesh formohen në mënyrë të tillë që të përmbajnë shenja të procedurës së azilit, për shembull, vitin e kërkesës, vendin ku është paraqitur kërkesa, lidhjet midis kërkesave ose kërkesat e mëvonshme.

Nevojat për referime

Në rast se ka të dhëna se azilkërkuesi i përket një grupi të cënueshëm ose ka nevoja për garanci të veçanta procedurale që të përfitojë nga të drejtat që i takojnë dhe të përmbushë detyrimet, në dosjen elektronike duhet të përfshini vëzhgimet që dalin nga nevojat e veçanta procedurale ose nevojat e veçanta në pritje. Në mënyrë të ngjashme, nëse ka të dhëna se për shqyrtimin e kërkesës mund të jetë përgjegjës një shtet tjetër BE+, ky fakt duhet përmendur në dosje.

Për më shumë informacion rreth treguesve potencialë të nevojave dhe procedurave për referim, shihni [Kreun V “Identifikimi dhe referimi”](#).

Përpilimi i informacionit statistikor

Regjistrimi dhe paraqitja e kërkesës janë gurët e themelit të procedurës së azilit. Këto procese i japin azilkërkuesit mbrojtjen fillestare dhe qasjen te të drejtat dhe përfitimet. Ato e pajisin administratën e azilit me informacione unike dhe të verifikueshme për azilkërkuesin dhe me të dhënat bazë që nevojiten, që nga fillimi, për të kanalizuar kërkesën te nënprocedura e duhur.

Përveç kësaj, të dhënat e mbledhura mund të përdoren për qëllime statistikore, në mënyrë që të krijohet një pamje e përgjithshme e situatës së azilit në një periudhë të caktuar në të gjitha shtetet BE+, në nivel shteti ose rajoni. Duke u mbështetur te të dhënat, procedura e azilit mund të monitorohet si duhet nga këto aspekte:

- **për nga demografia**, konkretisht vendi dhe rajoni nga vjen azilkërkuesi, gjuha që flet, seksi, moshja, gjinia, planet e fluturimit dhe rrugët ku ka udhëtuar si dhe çështjet shëndetësore;
- **për nga kërkesat për azil**, domethënë profilet e azilit dhe garancitë/cënueshmëritë e veçanta procedurale;
- **për nga koha e përpunimit**, domethënë data e hyrjes në procesin e regjistrimit/paraqitjes, kohëzgjatja e regjistrimit/paraqitjes dhe koha që ka kaluar deri tek intervista personale;
- **për nga llojet e procedurave**, ku përfshihen kërkesat e mëvonshme, çështjet e trajtuara në kuadrin e procedurave të Dublinit dhe procedurat e përsheptuara.
- **për nga prirjet ose aspektet**, të cilat mund të mos lidhen drejtpërdrejt me azilin, për shembull metodat e përdorura nga rrjetet e trafiqueve ose llojet e dokumenteve të falsifikuara.

Përpilimi i të dhënave të regjistrimit i mundëson autoritetit përgjegjës për azilin që të ketë një panoramë të numrit të çështjeve të mbetura pezull në fillim të fazës së shqyrtimit. Të dhënat e regjistrimit përfshijnë numrin e çështjeve që presin zhvillimin e intervistës personale sipas vendit të origjinës, gjinisë, profilit të azilkërkuesit, llojit të kërkesës, gjuhës së folur, llojit të cënueshmërisë ose llojit të procedurës. Te këto të dhëna përfshihen edhe kërkesat e mëvonshme dhe çështjet e referuara për procedura të përsheptuara.

Përveç se japin një panoramë të numrit të çështjeve të mbetura pezull, të dhënat e regjistrimit mund të përdoren edhe për qëllime statistikore dhe për të nënvizuar prirjet e regjistrimit (p.sh. sipas vendit

të origjinës, profilit ose llojit të kërkesës). Këto prirje mund të kenë të bëjnë me aspekte që nuk lidhen drejtpërdrejt me azilin, siç janë metodat që përdoren nga rrjetet e trafikimit ose llojet e dokumenteve të falsifikuara.

Pikat që duhen mbajtur mend

- Roli juaj është të merrni nga azilkërkuesit dhe, më pas, të regjistroni, të dhëna të sakta dhe të besueshme, duke u ndihmuar atyre të sqarojnë deklaratimet e paqarta. Ju nuk duhet të vlerësoni besueshmërinë e të dhënave të mbledhura.
- Të dhënat mblidhen për qëllime të ndryshme: për të ndihmuar në verifikimin e identitetit dhe kombësisë së azilkërkuesit, për t'i ndihmuar autoritetit të azilit të përgatitet për intervistën personale, për të identifikuar nevojat e veçanta procedurale dhe/ose të pritjes dhe për të identifikuar çështjet që mund të trajtohen sipas procedurave të Dublinit.
- Provat dokumentare mund të verifikojnë identitetin dhe kombësinë e azilkërkuesit, mund të vërtetojnë rrethanat personale dhe mund të argumentojnë kërkesën e tij për mbrojtje ndërkombëtare. Prandaj, duhet të inkurajoni azilkërkuesit të paraqesin të gjitha provat që mund të disponojnë.
- Të dhënat biometrike, për shkak të natyrës së tyre teknike, shpesh mblidhen nga një personel i specializuar. Në varësi të organizimit të strukturave në vend, mund t'ju kërkohet të verifikoni që të dhënat biometrike që janë mbledhur tashmë ose të kujdeseni që azilkërkuesi t'iu drejtohet autoriteteve të duhura për të paraqitur të dhënat biometrike.
- Detajet personale të azilkërkuesit duhet të regjistrohen me saktësi, duke i kushtuar vëmendje mbledhjes së të dhënave të plota për tema që janë të detajuara në praktikat ose orientimet kombëtare.
- Pasi të ketë përfunduar mbledhja e të dhënave, përpilohet dosja e çështjes për të përmbledhur të gjithë informacionin që lidhet me kërkesën dhe vëzhgimet tuaja që duhet t'i sinjalizohen autoritetit përgjegjës për azilin.
- Në sistemin e menaxhimit të dosjeve të çështjeve, secilit azilkërkues duhet t'i caktohet një numër unik regjistrimi, ndërsa secilës kërkesë i caktohet një numër çështjeje më vete. Pas kësaj, mund të lidhni ose bashkoni kërkesat me çështje të tjera dhe çështje të ngjashme.

V. Identifikimi dhe referimi

Identifikimi sa më i shpejtë i çështjeve potenciale që duhen trajtuar sipas Rregullores së Dublinit dhe identifikimi i azilkërkuessve të cenusshëm dhe i fëmijëve të pashoqëruar në procedurën e azilit është thelbësor për t'i referuar ata te procedura e duhur e shqyrtimit dhe për t'u dhënë azilkërkuessve mbështetjen që u nevojitet. Roli juaj si oficer i regjistrimit është të identifikoni çështjet potenciale sipas rregullores së Dublinit ose azilkërkuessit potencialisht të cenusshëm dhe t'i referoni ato tek autoritetet e duhura ose te palët e interesuara përkatëse.

A. Çështjet që mund t'i përkasin procedurës së Dublinit

Pamje e përgjithshme e procedurës së Dublinit

Rregullorja “Dublin III” parashikon kriteret dhe mekanizmat për të përcaktuar Shtetin Anëtar ose shtetin e asociuar (Islanda, Lihtenshtajni, Norvegjia ose Zvicra) që është përgjegjës për shqyrtimin e kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare. Rregullorja parashikon një mekanizëm për të garantuar që kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare të shqyrtohet dhe që ajo të shqyrtohet vetëm nga një shtet BE+.

Autoriteti kompetent për procedurën e Dublinit. Çdo shtet BE+ ka një autoritet kompetent të posaçëm që ka përgjegjësinë për kryerjen e procedurës së Dublinit, e quajtur Njësia e Dublinit.

Ndonëse procedura e Dublinit zbatohet nga Njësia e Dublinit, të gjitha autoritetet e përfshira në procesin e azilit janë përgjegjëse për identifikimin e çështjeve potenciale të Dublinit dhe për referimin e tyre te Njësia e Dublinit.

Mekanizmi për përcaktimin e shtetit BE+ përgjegjës ⁽²³⁾. Pasi në Njësinë e Dublinit mbërrin shkresa për regjistrimin e një kërkesë, fillon afati kohor për të përcaktuar shtetin BE+ përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës (sipas nenit 20, paragrafi 2, të rregullores “Dublin III”). Në rast se, për shqyrtimin e kërkesës, konsiderohet përgjegjës një shtet tjetër BE+, këtij shteti do t'i kërkohej të marrë në ngarkim kërkesën e personit ose ta marrë personin mbrapsht, duke u bazuar në një hierarki kriteresh të parashikuara në rregulloren “Dublin III”. Kërkesat për marrjen mbrapsht dhe ato për marrjen në ngarkim dorëzohen brenda 1, 2 ose maksimumi 3 muajve nga momenti që ka filluar afati kohor, në varësi të faktit nëse është çështje urgjente dhe në funksion të kriterit të rregullores “Dublin III” që është aktivizuar.

Në rast se shteti BE+, i konsideruar përgjegjës, e pranon kërkesën, azilkërkuessi do të transferohet në atë shtet. Procedura e Dublinit do të mbyllet dhe shteti BE+ përgjegjës do të shqyrtojë kërkesën e atij personi për mbrojtje ndërkombëtare.

Identifikimi i çështjeve që mund t'i përkasin procedurës së Dublinit

Gjatë procedurës së regjistrimit, ekziston një grup elementesh që mund të tregojë se kemi të bëjmë me një çështje që mund t'i përkasë procedurës së Dublinit. Këta tregues lidhen me kriteret e ndryshme të rregullores “Dublin III”. Identifikimi i hershëm i këtyre treguesve dhe referimi te Njësia e Dublinit janë të rëndësishme, sepse çdo çështje kërkon hetim dhe procedura të mëtejshme nga Njësia e Dublinit për të përcaktuar shtetin BE+ përgjegjës.

⁽²³⁾ Mekanizmat për përcaktimin e shtetit BE+ përgjegjës parashikohen në Rregulloren “Dublin III”, në Rregulloren zbatuese të Dublinit dhe në Rregulloren Eurodac”, të cilat së bashku formojnë sistemin e Dublinit.

Gjatë regjistrimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare, është e rëndësishme t'u kushtohet vëmendje e veçantë treguesve të mëposhtëm, në mënyrë që të jemi në gjendje të identifikojmë një çështje që mund t'i përkasë procedurës së Dublinit:

- personi është fëmijë i pashoqëruar që ka pjesëtarë të familjes ose të afërm në shtetet e tjera BE+;
- personi (në moshë madhore) ka pjesëtarë të familjes në shtetet BE+;
- personit i është dhënë vizë, dokument rezidence ose dokument tjetër nga një shtet tjetër BE+;
- personi ka udhëtuar nëpër shtetet e tjera BE+;
- personi ka kërkuar mbrojtje ndërkombëtare në një shtet tjetër BE+.

Në disa raste, treguesit nuk janë të qartë ose të dukshëm. Edhe në rastet kur nuk ka informacion të mjaftueshëm, mund të jetë e mundur që çështja e azilkërkuesit t'i përkasë procedurës së Dublinit dhe, në pajtim me rregullat kombëtare, mund të jetë ende e rëndësishme që çështja t'i referohet Njesisë së Dublinit.

Ju mund të merrni informacion të rëndësishëm gjatë regjistrimit të të dhënave, gjatë intervistës personale ose gjatë marrjes së gjurmëve të gishtave dhe gjatë kërkimit në bazën e të dhënave Eurodac ose VIS. Është e mundur që informacionet e rëndësishme të gjenden ose konfirmohen nga dokumentet e paraqitura nga azilkërkuesi. Duhet të merrni në konsideratë në mënyrë aktive burimet e mëposhtme të informacionit.

- **Deklarimet e azilkërkuesit**, të cilat sinjalizojnë se ai ka pjesëtarë të familjes në një shtet tjetër BE+ ose se ai ka hyrë ose ka qëndruar në një shtet tjetër BE+.
- Rezultatet e kërkimit në **Eurodac**. “Gjetja 1” vërteton se është paraqitur një kërkesë e mëparshme në një shtet BE+. “Gjetja 2” vërteton se individ i ka kaluar kufirin e jashtëm të BE-së në mënyrë të paligjshme.
- Rezultatet e kërkimit **në bazën e të dhënave VIS**. Siç shpjegohet në [Kreun VIII “Verifikimi i të dhënave”](#), baza e të dhënave VIS u mundëson autoriteteve kompetente të shohin nëse një azilkërkuesi i është dhënë ose refuzuar viza ose nëse viza i është anuluar, revokuar ose zgjatur në ndonjë prej shteteve BE+. Kur viza është lëshuar nga një shtet tjetër BE+, ky fakt mund të jetë me rëndësi kur përcaktohet shteti përgjegjës për kërkesën.
- **Dokumentet**. Çdo dokument që azilkërkuesi ka në dorë mund të jetë i rëndësishëm në procesin e përcaktimit të përgjegjësisë ⁽²⁴⁾. Dokumentet e rëndësishme që duhet të merren në konsideratë janë të mëposhtmet:
 - o një dokument identiteti ose pasaporta,
 - o certifikata e lindjes,
 - o certifikata e martesës,
 - o certifikata familjare,
 - o leja e drejtimit të mjetit,
 - o vizat (të lëshuara ose të skaduara) për në vendet e tjera BE+,
 - o leja e qëndrimit në shtete të tjera BE+,
 - o autorizimi i qëndrimit në shtete të tjera BE+,
 - o vulat e hyrjes dhe/ose daljes (qofshin këto në një pasaportë të rreme ose të falsifikuar),
 - o dokumente të tjera.

⁽²⁴⁾ EASO, *Udhëzues praktik për zbatimin e Rregullores “Dublin III”: Intervista personale dhe vlerësimi i provave*, Zyra e Botimeve e Bashkimit Evropian, Luksemburg, 2019, f. 21.

Instrumenti i EASO-s për këtë aspekt

Udhëzuesi praktik për zbatimin e Rregullores “Dublin III”: Intervista personale dhe vlerësimi i provave u vjen në ndihmë nëpunësve të kontaktit të parë dhe personalit që punon në fushën e azilit ose të pritjes që të mësojnë më shumë për treguesit e procedurës së Dublinit.

Ky udhëzues praktik bën një panoramë të procedurës së Dublinit dhe të zbatimit të saj në praktikë për sa i takon intervistës në kuadër të procedurës së Dublinit, dhënies së informacionit dhe vlerësimit të provave të disponueshme në procedurën e Dublinit, duke shpjeguar kriteret e ndryshme të përgjegjësive sipas Rregullores “Dublin III”.

Ai përqendrohet, ndër të tjerash, te intervista që kryhet me azilkërkuesin në procedurën e Dublinit. Në veçanti, në shtojcat e udhëzuesit praktik për “Aspektet që duhen hulumtuar gjatë intervistës” jepen orientime të dobishme për intervistën personale në kuadrin e procedurës së Dublinit dhe për pyetjet që mund t’i vijnë në ndihmë nëpunësit që trajton çështjen në shtetin BE+ përgjegjës. Ky udhëzues shpjegon edhe detyrimet për dhënien e informacionit rreth procedurës së Dublinit. Për më tepër, udhëzuesi shpjegon parimet e vlerësimit të provave në çështjet e trajtuara në kuadër të procedurës së Dublinit, llojet e ndryshme të mjeteve provuese dhe provat rrethimore që përdoren në procedurën e Dublinit.

Përkthimet e këtij udhëzuesi praktik janë të disponueshme në [faqen zyrtare të EASO-s](#).

Referimi i çështjeve që mund t’i përkasin procedurës së Dublinit

Sapo sigurohet informacioni për lidhjen e një personi me një shtet tjetër BE+, është me rëndësi që çështja t’i referohet menjëherë Njesisë së Dublinit. Njësia e Dublinit do të procedojë me hetimin e dosjes së personit, do të kryejë kontrollet e nevojshme dhe do të hetojë më tej para se t’i dërgojë kërkesë për marrje në ngarkim ose marrje mbrapsht shtetit BE+ që konsiderohet përgjegjës. Edhe atëherë kur ka paqartësi rreth treguesve, dosja e çështjes, në zbatim të rregullave vendase, duhet t’i referohet sa më shpejt Njesisë së Dublinit.

Mbani mend që roli juaj është të kërkonti treguesit që e lidhin çështjen me procedurën e Dublinit dhe, nëse është e nevojshme, të referoni dosjen e çështjes së azilkërkuesit te Njësia e Dublinit. Roli juaj ka rëndësi të jashtëzakonshme në kuadër të procedurës së Dublinit.

Organizimi i strukturave brenda vendeve ndryshon kur vjen puna te zbatimi procedurës së Dublinit. Rekomandohet që të keni një procedurë të ngritur për referimin e çështjeve tek autoriteti i ngarkuar me kryerjen e procedurës së Dublinit.

Roli i oficerit të regjistrimit

Roli juaj në kuadër të procedurës së Dublinit është:

- **të jeni i vetëdijshëm dhe të kërkonti në mënyrë aktive treguesit e Dublinit** në mënyrë që të identifikoni azilkërkuesit që mund t’i kapë procedura e Dublinit;
- **t’i jepni azilkërkuesit informacionin bazë** për kriteret e përdorura në përcaktimin e shtetit BE+ përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare, në mënyrë që ai të kuptojë nevojën për të dhënë informacionet që do të ndihmonin për këtë përcaktim ⁽²⁵⁾;
- **t’ia referoni pa vonesë çështjet e azilkërkuesve Njesisë së Dublinit.**

⁽²⁵⁾ Në pajtim me nenin 4 të rregullores “Dublin III”, shteti mund t’u japë azilkërkuesve fletëpalosje informuese për procedurën e Dublinit.

Në mënyrë që të kryeni detyrat e lartpërmendura, duhet të keni këto njohuri:

- njohuri të mjaftueshme për Rregulloren “Dublin III”;
- njohuri të mjaftueshme për treguesit që duhen kërkuar kur vlerësohet nëse duhet zbatuar Rregullorja “Dublin III”;
- personat që duhet të kontaktoni për më shumë informacion ose për të nisur procedurën e Dublinit – konsiderohet praktikë e mirë kur autoriteti kompetent për çështjet e Dublinit ka një numër telefoni dhe/ose pikë informacioni të posaçme ku të kontaktojnë personeli i azilit, ai i emigracionit, ai i zbatimit të ligjit ose autoritetet e tjera përkatëse;
- si t’ia referoni dosjen Njesisë së Dublinit për vlerësim të mëtejshëm.

Instrumenti i EASO-s për këtë aspekt

Udhëzuesi i EASO-s për procedurën e Dublinit: Standardet dhe treguesit operacionalë mund të përdoret nga menaxherët për të vlerësuar cilësinë e procedurës së Dublinit. Në këtë udhëzues mbulohen aspektet e dhënies së informacionit për procedurën e Dublinit dhe për identifikimin e çështjeve që mund t’i përkasin procedurës së Dublinit. Menaxherët, personeli drejtues dhe këshilltarët e politikave mund ta përdorin këtë instrument për të kryer vetëvlerësimin e kapaciteteve të njësive të tyre në këto fusha ose për të zbatuar përmirësime në proceset e kësaj fushe.

Përkthimet e këtij udhëzuesi praktik janë të disponueshme në [faqen zyrtare të EASO-s](#).

Instrumenti i EASO-s për këtë aspekt

EASO-ja ka një **modul trajnimi për identifikimin e çështjeve që mund t’i përkasin procedurës së Dublinit**. Gjatë regjistrimit ose paraqitjes së kërkesës, oficerët e regjistrimit mund të hasin në çështje që mund t’i përkasin procedurës së Dublinit. Në këto situata, është e rëndësishme që këto çështje t’i referohen Njesisë së Dublinit pa humbur kohë. Për të identifikuar dhe dalluar më mirë çështjet që duhen trajtuar sipas procedurës së Dublinit, është i disponueshëm moduli i trajnimit të EASO-s, i cili u ndihmon nëpunësve të vendosin si të veprojnë me këto çështje dhe si t’ia referojnë ato Njesisë së Dublinit.

B. Azilkërkuarit e cenueshëm

Përkufizimet dhe konceptet ligjore

Për shkak të rrethanave personale, disa azilkërkuar mund t’i kenë të kufizuara aftësitë për të përfituar nga të drejtat ose për të përmbushur detyrimet e tyre. Në këto raste, duhet të jepen garanci në formën e garancive të veçanta procedurale në procedurën e azilit dhe në formën e ndihmës së veçantë në pritje, në varësi të natyrës së cenueshmërisë.

DPA-ja ⁽²⁶⁾ parashikon garancitë për azilkërkuesit që kanë nevojë për garanci procedurale në procedurën e shqyrtimit. DKP-ja ⁽²⁷⁾ u referohet garancive për azilkërkuesit me nevoja të veçanta në sferën shoqërore, materiale dhe mjekësore. Legjislacioni që përfshin Sistemin e Përbashkët Evropian të Azilit (CEAS), parashikon një listë me shembuj të personave që mund të konsiderohen të cenueshëm; megjithatë asnjëra prej këtyre listave nuk është shteruese. Çështja kryesore që duhet trajtuar është ajo nëse një azilkërkuesi ka nevojë për garanci të veçanta procedurale ose ka nevoja të veçanta në pritje për shkak të cenueshmërisë së tij. Kur vlerësohet aftësia e azilkërkuesve për të gëzuar të drejtat dhe për t’u përgjigjur detyrimeve që kanë, duhet të merren në konsideratë situatat e tyre specifike. Duhet pasur parasysh se cenueshmëria vjen me një sërë nivelesh e formash dhe se reagimi i autoriteteve duhet t’u përshtatet rrethanave individuale të azilkërkuesit.

Edhe pse nevojat e veçanta procedurale dhe nevojat e veçanta në pritje janë të ndërlidhura, ato nuk janë identike. Për shembull, një person analfabet mund të ketë nevoja të veçanta në kontekstin e procedurës së azilit, por mund të mos konsiderohet i cenueshëm kur është fjala për nevojat në pritje.

Format e ndryshme të cenueshmërisë

Është e rëndësishme që azilkërkuesit me nevoja të veçanta procedurale dhe/ose nevoja të veçanta në pritje të identifikohen sa më shpejt, për të siguruar që ata të kenë gjithçka u nevojitet për të argumentuar kërkesën e tyre dhe që të gjitha nevojat të trajtohen në mënyrën e duhur.

Duke qenë se jeni një nga nëpunësit e parë që ndërveproni me azilkërkuesin, roli juaj si oficer regjistrimi është tepër i rëndësishëm. Azilkërkuesit me nevoja të veçanta mund të identifikohen në çdo fazë të procedurës së azilit, por procesi i regjistrimit mbetet një hap tejet i rëndësishëm për të siguruar identifikimin e hershëm.

Kur identifikohen dhe vlerësohen nevojat e veçanta procedurale dhe nevojat e veçanta në pritje, duhen marrë parasysh shembujt e cenueshmërive të renditura në DPA dhe në DKP (Tabela 1). Garancitë e veçanta që duhen zbatuar përcaktohen në funksion të llojit të cenueshmërisë dhe të rrethanave individuale të azilkërkuesit.

⁽²⁶⁾ Neni 2, germa (d), i DPA-së parashikon: « "Azilkërkues me nevoja për garanci të veçanta procedurale" është azilkërkuesi. aftësitë e të cilit për të përfituar nga të drejtat dhe për të përmbushur detyrimet e parashikuara në Direktivën për Procedurat e Azilit janë të kufizuara për shkak të rrethanave personale.» Në deklamimin 29 të Direktivës "Për procedurat e azilit" thuhet: « Disa azilkërkues mund të kenë nevojë për garanci të veçanta procedurale, ndër të tjerash, për shkak të moshës, gjinisë, orientimit seksual, identitetit gjinor, aftësisë së kufizuar, sëmundjeve të rënda, çrregullimeve mendore ose si pasojë e torturave, përdhunimit ose formave të tjera të rënda të dhunës psikologjike, fizike ose seksuale. Shtetet Anëtare duhet të përpiqen të identifikojnë azilkërkuesit që kanë nevojë për garanci të veçanta procedurale para se të merret vendimi në shkallë të parë. Këtyre azilkërkuesve duhet t’u jepet ndihma e duhur dhe koha e mjaftueshme për të krijuar kushtet e nevojshme për qasje efektive në procedurë dhe për të paraqitur elementet që nevojiten për të argumentuar kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare.»

⁽²⁷⁾ Neni 2, germa (k), i DKP-së parashikon: « Me "azilkërkues me nevoja të veçanta në pritje" kuptojmë një person të cenueshëm, sipas nenit 21, i cili ka nevojë për garanci të veçanta që të mund të përfitojë nga të drejtat dhe të përmbushë detyrimet e parashikuara në Direktivën "Për kushtet e pritjes." » Neni 21 i DKP-së parashikon: « Në ligjin vendas që zbaton Direktivën "Për kushtet e pritjes", Shtetet Anëtare marrin parasysh situatën e veçantë të personave të pambrojtur si të miturit, të miturit e pashoqëruar, personat me aftësi të kufizuara, personat e moshuar, gratë shtatzëna, prindërit e vetëm me fëmijë të mitur, viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore, personat me sëmundje të rënda, personat me çrregullime mendore dhe persona të cilët i janë nënshtruar torturës, përdhunimit ose formave të tjera të rënda të dhunës psikologjike, fizike ose seksuale, siç janë viktimat e gjymtimit të organeve gjenitale femërore. »

Tabela 1. Panoramë me shembuj personash të cenueshëm ose me arsye pse azilkërkuesit mund të kenë nevojë për garancitë procedurale të parashikuara në DPA dhe DKP

Neni 21 i DKP-së	Identike	Deklamimi 29 i DPA-së
Fëmijë		Moshë
Fëmijë të pashoqëruar		
Të moshuar		
Aftësi e kufizuar		
Sëmundje e rëndë		
Çrregullime mendore		
Viktima të torturave, përdhunimeve ose formave të tjera të rënda të dhunës psikologjike, fizike ose seksuale		
Gjymtimi gjenital të femrat, gratë shtatzëna, dhuna me bazë gjinore ^(e)	Gjinia, orientimi seksual dhe identiteti gjinor	
Prindërit e vetëm me fëmijë të mitur		
Viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore		
Të tjera		

^(e) Masat për parandalimin e dhunës me bazë gjinore përmenden në nenin 18 të DKP-së, të mënyrat e kushteve të pritjes.

Disa cenueshmëri mund të jenë të dukshme menjëherë (p.sh. disa aftësi të kufizuara), ndërsa të tjerat identifikohen me dokumente dëshmuese (p.sh. disa sëmundje të caktuara). Azilkërkuesi mund të paraqesë edhe cenueshmëri të fshehura (p.sh. përvoja traumatike të mëparshme), të cilat mund të pikasen vetëm gjatë intervistës më të thelluar. Në rast se nevojitet referimi për vlerësim dhe/ose mbështetje të specializuar, më e mira do të ishte që ky referim, nëse është e mundur, të bëhet në hapat e para të procedurës së azilit.

Ka arsye të ndryshme pse një azilkërkues me nevoja të veçanta mund të mos i bëjë të ditura vetë këto cenueshmëri. Ndër arsyet mund të jetë fakti që azilkërkuesi mund të jetë i pavetëdijshëm se i përket një grupi të cenueshëm ose mund të mos jetë në dijeni se mund t'i jepet ndihmë e përshtatshme, mund të mos ndihet rehat po të bëjë të ditur nevojat e veçanta ose mund të ndihet përgjithësisht në rrezik. Tek aftësia e azilkërkuesit për t'u shprehur vetë mund të ndikojnë edhe faktorë të tjerë si moshë, gjinia, stresi, shëndeti fizik dhe mendor dhe rrethanat mjedisore. Përveç kësaj, duhet të merrni parasysh dallimet e mundshme në gjuhë e kulturë dhe përvojat jetësore, të cilat mund të krijojnë pengesa në komunikim.

Roli i oficerit të regjistrimit

Lidhur me azilkërkuesit e cenueshëm, roli juaj është:

- të identifikoni azilkërkuesit me nevoja të veçanta procedurale dhe/ose ata me nevoja të veçanta në pritje;
- të jepni menjëherë ndihmë, nëse është e disponueshme dhe e arritshme në këtë fazë;
- të referoni azilkërkuesin për vlerësim dhe/ose mbështetje të mëtejshme.

Në mënyrë që të kryeni detyrat e lartpërmendura, duhet të keni njohuri për aspektet e mëposhtme:

- për cenueshmëritë dhe nevojat e veçanta;
- për mekanizmat, metodat, masat dhe fazat vendase në identifikimin e azilkërkuesve të cenueshëm, për shembull protokollet e brendshme, udhëzimet dhe listat e kontrollit për depistimin, nëse ekzistojnë;

- për mekanizmat dhe procedurat kombëtare të referimit, duke përfshirë shërbimet e specializuara për mbrojtjen e fëmijëve, UNHCR-në dhe organizatat e tjera që ofrojnë mbrojtje ose këshillim ligjor për azilkërkuesit;
- për komunikimin me azilkërkuesit e cenueshëm, ku përfshihet përshtatja e gjuhës me nevojat e veçanta, të lejuarit e më shumë kohe për komunikimin, përdorimi i një stili empatik me të cilin merret parasysh kultura dhe gjinia në komunikim si dhe përdorimi i kujdesshëm i gjuhës së trupit tuaj për të shprehur hapje dhe qetësi.

Oficeri i regjistrimit duhet të krijojë mjedis besimi, në mënyrë që shenjat e nevojave të veçanta të mund të identifikohen më me lehtësi. Në krijimin e këtij mjedisi mund të japin kontribut faktorët e mëposhtëm:

- stili i përshtatshëm dhe i kujdesshëm i komunikimit, për shembull duke iu drejtuar azilkërkuesit me përemrin (“ju”) që ai preferon;
- ndjeshmëria për çdo situatë individuale;
- gjuha që kuptohet lehtë;
- dhënia e informacionit lidhur me gjërat që priten prej azilkërkuesit;
- respektimi me rreptësi i fshehtësisë, sidomos kundrejt pjesëtarëve të familjes të cilët mund të mos jenë të kenë dijeni për këtë cenueshmëri;
- nxitja e azilkërkuesit që të tregojë ngjarjet me ritmin e tij, pa e ndërprerë;
- pyetjet e përshtatshme dhe të hapura.

Identifikoni azilkërkuesit me nevoja të veçanta procedurale dhe/ose nevoja të veçanta në pritje

Duhet të vëzhgoni dhe shqyrtoni në mënyrë aktive deklaratimet e azilkërkuesit dhe dokumentet për të identifikuar nevojat e veçanta që ai mund të ketë. Azilkërkuesit mund të mos e marrin vetë nismën për të shprehur nevojat e tyre.

Vëzhgimi është metodë e rëndësishme për të pikasur azilkërkuesit me cenueshmëri të mundshme. Të vëzhgosh nuk do të thotë thjesht “të shohësh gjërat”, por kërkon marrjen aktive të informacionit që ju ndihmon të vlerësoni më shpejt dhe më me saktësi njerëzit dhe rrethanat e tyre. Vëzhgimi kërkon që të mbani sytë dhe veshët hapur për të marrë sa më shumë informacion dhe të mbani shënim për këtë informacion ⁽²⁸⁾.

Jini të vetëdijshëm se nevojat e veçanta mund të jenë të dukshme menjëherë, por ato mund të shfaqen edhe vetë më vonë, gjatë procedurës së regjistrimit ose shqyrtimit. Edhe pse pamja e jashtme mund të tregojë disa nevoja të veçanta dhe azilkërkuesi mund të paraqesë dokumente që vërtetojnë nevojat e veçanta, ju duhet të jeni të vetëdijshëm edhe se nevojat e veçanta mund të shfaqen në mënyrë të tërthortë gjatë komunikimit tuaj me azilkërkuesin. Për shembull, azilkërkuesi mund të japë të dhëna për nevojat e veçanta në mënyrë të tërthortë në deklaratimet e tij nëpërmjet frikës ose turpfit (p.sh. përjetime të formave të rënda të dhunës ose nevoja të veçanta me natyrë gjinore). Vështirësia në komunikimin me azilkërkuesin ose ndjekja e procesit të mendimit të tij mund të sinjalizojë cenueshmëri (p.sh. çrregullime mendore ose aftësi të kufizuar intelektuale). Edhe sjellja ose emocionet e shprehura nga azilkërkuesi mund të përcjellin të dhëna për nevojat e veçanta (p.sh. përjetimet e formave të rënda të dhunës ose çrregullimet mendore).

Identifikimi i nevojave të veçanta kërkon njohuri për llojet e sinjaleve të cilat mund të tregojnë cenueshmëri. Instrumenti për Identifikimin e Personave me Nevoja të Veçanta (IPSN) i Zyrës Evropiane

⁽²⁸⁾ EASO dhe Frontex, *Udhëzuesi praktik për qasjen në procedurën e azilit*, Zyra e Botimeve e Bashkimit Evropian, Luksemburg, 2016, f. 7.

të Mbështetjes për Azilin (EASO) përmban një listë treguesish që duhen vëzhguar gjatë procesit të regjistrimit, të cilët janë grupuar si më poshtë:

- mosha
- seksi
- identiteti gjinor dhe orientimi seksual
- gjendja familjare
- treguesit fizikë
- treguesit psikosocialë
- treguesit mjedisorë.

Secili grup përmban tregues më specifike që lidhen, për shembull, me sjelljen, qëndrimin dhe proceset e mendimit të azilkërkuesit, si dhe me marrëdhëniet e tij me njerëzit e tjerë dhe pamjen e tij fizike.

Për të lidhur treguesit me nevojat e veçanta specifike, instrumenti IPSN sugjeron nevojat specifike me të cilat mund të çiftohet çdo tregues. Kategoritë me nevoja të veçanta përfshijnë kategoritë e mëposhtme:

- të miturit e pashoqëruar,
- të miturit e shoqëruar,
- të moshuarit,
- personat me aftësi të kufizuara,
- gratë shtatzëna,
- prindërit e vetëm me fëmijë të mitur,
- viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore,
- personat me sëmundje të rënda,
- personat me çrregullime mendore,
- personat që u janë nënshtruar torturave, përdhunimit ose formave të tjera të rënda të dhunës psikologjike, fizike ose seksuale,
- personat që identifikohen si lesbike, gej, biseksualë, transgjinorë dhe/ose interseks (LGBTI),
- personat që kanë nevoja të veçanta me natyrë gjinore.

Në rastet ku jeni i pasigurt nëse tregues të caktuar lidhen me nevoja të veçanta të caktuara, duhet të mblidhni të dhëna të mëtejshme për cenueshmërinë e mundshme. Mbani mend se nuk është përgjegjësia juaj të identifikoni nevojat e veçanta specifike që mund të ketë azilkërkuesi. Përkundrazi, përgjegjësia juaj është të mblidhni të dhëna për nevojat e veçanta potenciale, në mënyrë që azilkërkuesi të mund të referohet te proceset e mëtejshme të identifikimit dhe te ndihma e duhur sa më herët në procesin e azilit.

Instrumenti i EASO-s për këtë aspekt

Objektivi kryesor i **instrumentit IPSN të EASO-s** është të lehtësojë identifikimin në kohë të personave me nevoja të veçanta procedurale dhe/ose me nevoja të veçanta në pritje. Instrumenti mund të përdoret në çdo fazë të procedurës së azilit, madje edhe gjatë regjistrimit dhe paraqitjes së kërkesave për mbrojtje ndërkombëtare. Instrumenti IPSN është instrument praktik për nëpunësit e përfshirë në procedurën e azilit dhe në atë të pritjes dhe nuk supozon se nëpunësi ka njohuri në nivel eksperti në mjekësi, psikologji ose në fusha të tjera jashtë procedurës së azilit.

Instrumenti IPSN është i disponueshëm në mjaft gjuhë të vendeve anëtare ose joanëtare të BE-së në [faqen e internetit të instrumentit IPSN të EASO-s](#).

Dhënia e menjëhershme e ndihmës

Në rast se gjatë fazës së regjistrimit identifikohet ndonjë nevojë e veçantë, duhet të ndryshoni menjëherë stilin e komunikimit, duke e përshtatur përdorimin e gjuhës dhe ritmin e të folurit me situatën e azilkërkuesit. Ndoshta duhet të ngadalësoni ritmin e të folurit, të përsëritni informacionin e dhënë dhe/ose të shpjegoni informacionin me fjalë të tjera për t'u siguruar që azilkërkuesi ju kupton. Gjithashtu, duhet të bëni pushime të shkurtra kur të jetë e nevojshme.

Aty ku është e mundur, programoni intervistën e regjistrimit me një nëpunës të specializuar nëse treguesit e cënueshmërisë janë të dukshëm që në fazë të hershme ose ndryshoni oficerin e regjistrimit dhe/ose përkthyesin, aty është nevoja.

Sipas nevojës, mund të merrni masat e nevojshme logjistike për t'u siguruar që vendi për paraqitjen e kërkesës të jetë i arritshëm për azilkërkuesin, në varësi të nevojave të veçanta që ai ka. Rregulloni një sallë të përshtatshme për regjistrimin dhe paraqitjen e kërkesës, ku të garantohet fshehtësia dhe të mos ketë shqetësime dhe, nëse është rasti, merrni masat për të rregulluar praninë e personave shtesë.

Mos harroni ta siguroni azilkërkuesin gjatë procesit të regjistrimit dhe paraqitjes së kërkesës se të gjitha deklaratimet, dokumentet mbështetëse dhe të dhënat e tjera të mbledhura për të argumentuar kërkesën do të trajtohen me fshehtësi. Respektoni parimin e konfidencialitetit në të gjitha komunikimet që lidhen me dosjen e azilkërkuesit, madje edhe me familjarët e tij, të cilët mund të mos jenë në dijeni të nevojave të veçanta të azilkërkuesit.

Azilkërkuesve jepuni informacion në mënyrë të tillë që të merren në konsideratë nevojat e tyre të veçanta, gjë që do të thotë të merrni parasysh aftësinë e tyre për të dëgjuar, parë ose kuptuar si dhe moshën, gjininë dhe prejardhjen kulturore. Stili juaj i komunikimit, materialet për dhënien e informacionit dhe instrumentet që keni në dispozicion për komunikimin duhet t'u përshtaten nevojave të veçanta të azilkërkuesit.

Mos harroni të siguroheni që personat e rritur në ngarkim të dikujt tjetër të kenë mundësinë të paraqesin një kërkesë më vete për mbrojtje ndërkombëtare dhe që azilkërkuesi të japë pëlqimin e informuar që kërkesa të paraqitet në emër të tij nëse nuk dëshiron të paraqesë kërkesë më vete.

Për më shumë informacione lidhur me dhënien e ndihmës së menjëhershme për fëmijët e pashoqëruar shihni [Kreun V, Seksioni C "Fëmijët e pashoqëruar"](#).

Referimi i azilkërkuesit për vlerësim dhe/ose ndihmë të mëtejshme

Në rast se identifikohet ndonjë azilkërkues me nevoja të veçanta procedurale ose nevoja të veçanta në pritje, duhet ta referoni atë për vlerësim dhe/ose ndihmë të mëtejshme.

Lloji i ndihmës që jepet mund të përmbajë një gamë të gjerë masash, në varësi të cënueshmërisë së identifikuar dhe të organizimit të strukturave në vend.

Në rastet ku është identifikuar një azilkërkues me nevoja të veçanta, duhet të ndërmerren veprimet e mëposhtme.

1. Regjistroni nevojat e veçanta në dosjen personale të azilkërkuesit, madje edhe çdo shenjë të cënueshmërisë, siç e kërkon praktika vendase. Komunikojuni këtë informacion palëve të interesuara përkatëse në mënyrë që të japin garancitë dhe ndihmën e nevojshme.

Është praktikë e mirë kur autoritetet e azilit dhe të pritjes shkëmbejnë me njëri-tjetrin vëzhgimet për cënueshmërinë e azilkërkuesit. Megjithatë, kjo gjë duhet bërë brenda një kuadri të përshtatshëm për të garantuar që informacioni të jetë objektiv dhe i paanshëm dhe që të respektohet fshehtësia dhe privatësia e azilkërkuesit.

2. Në funksion të organizimit të strukturave në vend dhe të nevojave të veçanta të azilkërkuesit, konsideroni veprimet e mëposhtme për dhënien e informacionit, për referimin te shërbimet e asistencës dhe për sinjalizimin e informacionit të rëndësishëm tek autoriteti përgjegjës për azilin.

Informacioni që i jepet azilkërkuesit

- o Jepni informacion për ndihmën që u jepet, duke përfshirë ndihmën ligjore, grupet e mbështetjes, ndihmën mjekësore, shërbimet e disponueshme për personat me aftësi të kufizuar dhe shërbimet e tjera të specializuara.
- o Konfirmoni që personi di si t'u qaset shërbimeve, në rast se e keni referuar te këto shërbime.

Informacioni që i jepet autoritetit përgjegjës për azilin

- o Sinjalizoni të gjitha nevojat e veçanta që keni vërejtur duke dhënë detaje për treguesit e cenueshmërisë dhe për dokumentet që i dëshmojnë këto nevoja.
- o Sinjalizoni se mund të nevojitet nisja e një vlerësimi të mëtejshëm të cenueshmërisë, në mënyrë që azilkërkuesit t'i jepet ndihma e duhur gjatë procedurës së azilit.
- o Sinjalizoni nevojën e mundshme për korrigjime procedurale, për shembull për zgjatje afati, për rregullime të veçanta për intervistën personale dhe/ose për nevojën e mbështetjes nga ekspertë.
- o Sinjalizoni nevojën e mundshme për të kryer me përparësi procedurën e shqyrtimit.
- o Sinjalizoni konsideratat e mundshme për të mos zbatuar procedurat në kufi ose procedurat e përshtatshme, në rast se nuk mund të jepet ndihma e përshtatshme.

Informacioni që u jepet autoriteteve të pritjes ose palëve të interesuara

- o Sinjalizoni se mund të nevojitet nisja e një vlerësimi të mëtejshëm të cenueshmërisë, në mënyrë që azilkërkuesit t'i jepet ndihma e duhur për kushtet e pritjes.
- o Sinjalizoni te palët e interesuara përkatëse konsideratat për bashkimin e familjes dhe/ose nevojat specifike të azilkërkuesit për të garantuar strehimin e përshtatshëm, nëse gjen zbatim.

Informacioni që i jepet autoritetit përgjegjës ose ofruesit të shërbimeve

- o Referoni azilkërkuesin te shërbimet e disponueshme nëse është e nevojshme dhe nëse azilkërkuesi ka dhënë pëlqimin.
 - o Nëse është rasti, merrni masat për të referuar azilkërkuesin te mekanizmat kombëtarë të referimit të viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore, duke respektuar me rreptësi orientimet kombëtare.
 - o Sinjalizoni nevojën për të përcaktuar një përfaqësues për personat me aftësi të kufizuar intelektuale ose me probleme të tjera shëndetësore, si sëmundjet mendore, nëse është rasti.
3. Azilkërkuesit me probleme të rënda shëndetësore (ku përfshihen problemet e rënda me shëndetin mendor), gratë shtatzëna/që ushqejnë me gji, viktimat e trafikimit të ekspozuara ndaj rrezikut të drejtpërdrejtë dhe fëmijët e pashoqëruar dhe të ndarë nga familja kërkojnë vëmendje të veçantë dhe duhet të referohen menjëherë për ndjekje të mëtejshme sipas skenarëve të mëposhtëm.
 - o **Problemet e drejtpërdrejta me sigurinë.** Kontaktoni autoritetet e zbatimit të ligjit në rast se keni shqetësime akute se azilkërkuesi mund të lëndojë veten ose të përbëjë rrezik për personat rreth tij, madje edhe për pjesëtarët e familjes së tij.
 - o **Nevojat mjekësore akute.** Thërritni menjëherë ambulancën në rast se ka nevoja akute për shëndetin fizik ose mendor të azilkërkuesit.

- o **Nevojat akute për mbrojtjen e fëmijës.** Kontaktoni menjëherë autoritetet e zbatimit të ligjit në rast se vëreni shqetësime të mëdha që lidhen me mirëqenien e fëmijës.
- o **Shqetësimet e veçanta për sigurinë e viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore.** Kontaktoni menjëherë autoritetet e zbatimit të ligjit, në rast se keni shqetësime për sigurinë e azilkërkuesit për të garantuar që ai të mbrohet dhe mundësisht të kapet trafikanti.

Konsideroni që azilkërkuesit t’i jepni mbështetje logjistike për të lehtësuar hapat e tjerë të ndërmarrë menjëherë pas regjistrimit, ku përfshihet krijimi i një hapësire të sigurt ku ai të presë deri sa të mbërrijnë autoritetet, krijimi i një hapësire private ku ai të marrë ndihmë urgjente mjekësore ose sigurimi i transportit.

C. Fëmijët e pashoqëruar

Përkufizimi

Konsiderohet “**fëmijë i pashoqëruar**” i mituri që mbërrin në territorin e shtetit BE+ i pashoqëruar nga një i rritur që është përgjegjës për të qoftë sipas ligjit, qoftë sipas praktikës së shtetit BE+ në fjalë dhe për aq kohë sa për të nuk tregohet kujdes i efektshëm nga ai person. Në këtë përkufizim hyjnë të gjithë fëmijët që lihen të pashoqëruar pasi kanë hyrë në territor (neni 2, germa (l), i DK-së dhe neni 2, germa (e), i DKP-së).

Si DPA-ja, ashtu edhe DKP-ja parashikojnë garanci specifike për të garantuar që fëmijët e pashoqëruar të mund të përfitojnë nga të drejtat e tyre dhe të përmbushin detyrimet në kontekstin e azilit (neni 24 i DKP-së dhe neni 25 i DPA-së).

Duhet të merren sa më shpejt masat për të garantuar që autoriteti kompetent të caktojë një **përfaqësues** për t’i ndihmuar dhe për të përfaqësuar fëmijën e pashoqëruar gjatë procedurës së azilit, për të garantuar interesin më të lartë të fëmijës dhe për të ushtruar zotësinë juridike të fëmijës, aty ku është e nevojshme. Përfaqësuesi i kualifikuar caktohet për të garantuar që interesi më i lartë i fëmijës të merret plotësisht në konsideratë, duke përfshirë nevojat ligjore, sociale, mjekësore dhe psikologjike të fëmijës gjatë procedurës së azilit, deri sa të gjendet një zgjidhje afatgjatë për fëmijën. Përfaqësuesi (i quajtur edhe “kujdestar”) nuk duhet ngatërruar me ofruesit e ndihmës ligjore, me këshilltarin ligjor ose me avokatin. Përfaqësuesi duhet të caktohet sa më shpejt nga autoritetet. Kjo do të thotë se më e mira do të ishte që përfaqësuesi të jetë i pranishëm që në procesin e regjistrimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare, për të marrë në konsideratë interesin më të lartë të fëmijës që në fazat e para të procedurës. Në disa shtete BE+, prania e përfaqësuesit të fëmijës është parakusht për paraqitjen e kërkesës ⁽²⁹⁾.

Edhe nëse fëmija mbërrin i pashoqëruar, ai mund të ketë pjesëtarë të familjes që jetojnë në një shtet tjetër BE+. Prandaj, duhet marrë në konsideratë fakti nëse fëmija ka familjarë, motra/vëllezër ose të afërm të tjerë që jetojnë në mënyrë të ligjshme në një shtet tjetër BE+, të cilët mund të kujdesen për të. Nëse është kështu, atëherë mund të zbatohet Rregullorja Dublin III, me kusht që transferimi të jetë në interesin më të lartë të fëmijës. Gjithashtu, fëmija mund të jetë ndarë nga pjesëtarët e familjes gjatë udhëtimit për në shtetin BE+ dhe këta pjesëtarë të familjes mund të jenë ende rrugës drejt territorit të shteteve BE+.

Duke qenë se fëmija, për nga vetë natyra, është i cenueshëm, është tejet e rëndësishme që të jeni shumë të vëmendshëm ndaj çdo treguesi shtesë të nevojave të veçanta. Te këta tregues mund të hyjë edhe qëndrimi i fëmijës kundrejt fëmijëve të tjerë dhe/ose rriturve dhe në raport me ta. Gjithashtu, duhet t’u kushtohet vëmendje fëmijëve të pashoqëruar, sidomos kur ka shenja se prindërit e deklaruar mund të mos jenë prindërit e vërtetë të fëmijës. Frika para të rriturve, të cilët janë deklaruar zyrtarisht si prindërit e fëmijës, mund të jetë tregues se fëmija është i trafikuar ose tregues i llojeve të tjera të abuzimit. Është

⁽²⁹⁾ EASO, [Raport për procedurat e azilit për fëmijët](#), Zyra e Botimeve e Bashkimit Evropian, Luksemburg, 2019.

e rëndësishme të merret në parasysh edhe se fëmija mund t’u jetë nënshtruar formave të tjera të dhunës psikologjike, fizike ose seksuale, duke përfshirë gjymtimin/prerjen e organeve gjinitale femërore.

Të drejtat e fëmijëve të pashoqëruar në kontekstin e azilit

Si oficer regjistrimi, ju do të luani rol qendror në realizimin e hershëm të të drejtave të fëmijëve (të renditura më poshtë) duke identifikuar të miturit dhe nevojat e tyre të veçanta.

Të drejtat që rregullojnë të kontekstin e përgjithshëm të azilit

- Konsiderata parësore e interesit më të lartë të fëmijës në çdo veprim që ka të bëjë me fëmijët, ku përfshihen veprimet e autoriteteve publike dhe të institucioneve private (neni 25(6) i DPA-së, neni 20(5) i DK-së, neni 23(1) i DKP-së, neni 24(2) i Kartës së të Drejtave Themelore dhe neni 3(1) i Konventës së Kombeve të Bashkuara “Për të drejtat e fëmijës”).
- Shprehja e lirë e pikëpamjeve dhe marrja e tyre në konsideratë, në varësi të moshës dhe pjekurisë së fëmijës, për çështjet që kanë të bëjnë me ta (neni 23(2)(d) i DKP-së, neni 24(1) i Kartës së të Drejtave Themelore dhe neni 12 i Konventës së Kombeve të Bashkuara “Për të drejtat e fëmijës”).

Të drejtat që lidhen me procedurën e shqyrtimit

- Caktimi sa më shpejt i përfaqësuesit ligjor/kujdestarit (neni 25(1) i DPA-së).
- Dhënia falas e informacionit ligjor dhe procedural për fëmijën dhe përfaqësuesin e tij (neni 25(4) i DPA-së).
- Identifikimi i të gjitha garancive të veçanta procedurale të kërkuara për fëmijët (neni 24 i DPA-së).
- Mundësia e shqyrtimit me përparësi e kërkesave për azil të fëmijëve të pashoqëruar (neni 31(7)(b) i DPA-së).
- Gjurmimi i pjesëtarëve të familjes dhe bashkimit familjar, madje edhe marrja parasysh e faktit se pjesëtarët e familjes mund të jenë të pranishëm në Shtetet Anëtare në momentin e mbërritjes së fëmijës (neni 31(5) i DK-së dhe neni 23(2)(a) i DKP-së).

Të drejtat që lidhen me aspektin e kushteve të pritjes

- Vlerësimi i nevojave të veçanta në pritje të të miturit të pashoqëruar, ku përfshihet edhe referimi për këtë vlerësim në momentin e regjistrimit (neni 22 i DKP-së).
- Konsideratat për sigurinë dhe mbrojtjen, sidomos kur ekziston rreziku për çfarëdolloj abuzimi, madje edhe për të qenë viktimë e trafikimit (neni 23(2)(c) i DKP-së).
- Qasja e viktimave të të gjitha formave të abuzimit të shërbimet e rehabilitimit dhe shërbimet e përshtatshme për shëndetin mendor (neni 23(4) i DKP-së).
- Mbrojtja dhe kujdesi i nevojshëm për mirëqenien dhe zhvillimin social të fëmijës, duke marrë në konsideratë në mënyrë të veçantë historikun e fëmijës (neni 33 i DPA-së, neni 23(2) i DKP-së, neni 24(1) i Kartës së të Drejtave Themelore dhe neni 3(2) i Konventës së Kombeve të Bashkuara “Për të drejtat e fëmijës”).
- Qasja në arsim në të njëjtat kushte si fëmijët vendas (neni 14 i DKP-së)

Identifikimi i fëmijëve të pashoqëruar

Treguesit për identifikimin e një azilkërkuesi si fëmijë

Elementet e mëposhtme mund të kenë peshë në identifikimin e azilkërkuesit si fëmijë.

Dokumentet (p.sh. dokumentet e identifikimit) mund të dorëzohen nga azilkërkuesi, mund të dorëzohen nga dikush tjetër për llogari të azilkërkuesit ose autoritetet mund t'i marrin ato nga ofruesit e shërbimeve ose nga autoritetet e tjera.

Në këtë aspekt mund të vijnë në ndihmë **deklarimet** e bëra nga azilkërkuesi, vetëdeklarimet për moshën dhe marrëdhëniet familjare, si dhe deklarimet e bëra nga persona të tjerë. Kushdo tjetër (p.sh. pjesëtarët e familjes, mësuesit, punonjësit socialë dhe personeli i qendrës së strehimit) mund të japë informacion për moshën e azilkërkuesit, për pjesëtarët e tjerë të familjes dhe për nevojat e tjera të veçanta.

Vëzhgimet tuaja mund të jenë të rëndësishme për identifikimin e fëmijëve. Duhet bërë kujdes kur vëzhgimet tuaja nuk përputhen me provat që mund të jenë dhënë për çështjen e azilkërkuesit (këtu hyjnë edhe deklarimet e azilkërkuesit). Azilkërkuesi mund të pretendojë se është i rritur (p.sh. nëse është i martuar ose i trafikuar), pavarësisht se është fëmijë. Në rast se identifikoni problematika të tilla, duhet t'i sinjalizoni ose të kërkonti të gjeni elemente të tjera që lidhen me moshën e azilkërkuesit, në zbatim të praktikës vendase.

Bazat e të dhënave të përbashkëta, për shembull Sistemi i Informacionit të Shengenit, Eurodac-i, VIS-i ose baza e të dhënave e Interpolit për dokumentet e vjedhura ose të humbura, mund të përmbajnë të dhëna për moshën e azilkërkuesit.

Provat e tjera (p.sh. fotografitë) mund të japin të dhëna për moshën e azilkërkuesit. Është e rëndësishme të regjistroni të gjitha dokumentet që paraqet azilkërkuesi për të argumentuar kërkesën e tij. Disa dokumente (p.sh. regjistrat shkollorë, kartat e vaksinimit dhe kartelat e tjera mjekësore) mund të mbajnë të dhëna për moshën e përafërt të azilkërkuesit, edhe pse mund të mos përmbajnë referenca të drejtpërdrejta për moshën.

Vlerësimi i moshës (në rast se ka dyshime për moshën e deklaruar)

Vlerësimi i moshës është procesi me të cilin autoritetet përpicojnë moshën kronologjike ose grupmoshën e një personi, për të përcaktuar nëse personi është fëmijë ose i rritur.

Vlerësimi i moshës nuk duhet të kryhet si praktikë rutinë. Ky vlerësim duhet të kryhet vetëm në rastet ku ka dyshime të bazuara (p.sh. kur mungojnë dokumentet e vlefshme ose kur moshja e pretenduar (në deklarimet e azilkërkuesit) nuk mbështetet ose nuk përputhet me një sërë elementesh të provave të mbledhura nga autoritetet).

Vlerësimi i moshës duhet kryer duke marrë në konsideratë interesin më të lartë të fëmijës. Procesi duhet të kryhet me një qasje globale dhe shumëdisiplinore, duke respektuar dinjitetin njerëzor. Në procesin e vlerësimit të moshës zbatohen disa garanci procedurale, kur përfshihet parimi i konfidencialitetit dhe e drejta e azilkërkuesit për të marrë informacion të përshtatur me moshën e tij.

Vlerësimi i moshës duhet të kryhet me ekzaminime sa më pak invazive. Duhet të preferohen metodat jomjekësore, të cilat hyn intervista për vlerësimin e moshës.

Intervista për vlerësimin e moshës duhet të bëhet kryesisht nga nëpunës të autoriteteve të azilit të cilët kanë përvojë me intervistat me fëmijët në procedurën e azilit dhe e njohin mirë informacionin për vendin e origjinës së azilkërkuesit. Këto intervista kanë të bëjnë me mbledhjen dhe analizën e deklarimeve të dhëna nga personi, moshja e të cilit është vënë në diskutim. Gjatë intervistës, intervistuesi përpicoq

të rindërtojë sekuencat kronologjike të ngjarjeve në jetën e fëmijës në mënyrë që të deduktojë ose vlerësojë moshën e fëmijës. Për të llogaritur me përafërsi datën e lindjes së fëmijës, nëpunësve, azilkërkuarit ose pjesëtarëve të familjes së tij mund t'u vijë në ndihmë një kalendar ngjarjesh lokale (kalendar i personalizuar i cili përmban datat e ngjarjeve më të rëndësishme për një zonë gjeografike të caktuar) i kombinuar me pyetjet të tipit “para dhe pas” (të cilat kanë për qëllim të identifikojnë dy ngjarje të njohura, njëra nga të cilat ka ndodhur para dhe tjetra pas datës së lindjes së fëmijës). Para se të fillojë intervista, intervistuesi duhet të japë informacionin përkatës me fjalë të thjeshta (p.sh. qëllimi i intervistës, roli i personave të përfshirë dhe të pranishëm në intervistë dhe arsyet pse është vënë në dyshim mosha e pretenduar). Në rast se përfundimet e vlerësimit kundërshtojnë moshën e deklaruar nga azilkërkuari, arsyet duhet të shpjegohen qartë nëpërmjet përkthyesit, në prani të përfaqësuesit/kujdestarit/avokatit të fëmijës.

Gjatë gjithë procesit të vlerësimit të moshës duhet zbatuar parimi “dyshimi shkon në favor të fëmijës” (neni 25, paragrafi 5, i DPA-së) dhe azilkërkuari duhet të konsiderohet dhe trajtohet si fëmijë, për sa kohë që mosha mbetet e paqartë, edhe gjatë procesit të vlerësimit të moshës. Parimi “dyshimi shkon në favor të fëmijës” bëhet kështu një garanci kryesore procedurale e cila zbatohet sa më gjerë në çështjet që lidhen me fëmijët e pashoqëruar, të cilët nuk ka gjasë të kenë prova dokumentare për moshën e tyre.

Identifikimi i fëmijës si i pashoqëruar

Fëmija mund të konsiderohet i pashoqëruar duke u bazuar te deklaratimet e veta.

Megjithatë, në disa raste dhe sidomos në rastet e trafikimit të qenieve njerëzore, fëmija mund të jetë i pashoqëruar, pavarësisht se paraqitet si pjesëtar i një familjeje.

Në rast se ka dyshime për natyrën e marrëdhënies midis fëmijës dhe të rriturve që janë paraqitur zyrtarisht si prindër ose kujdestarë të tij, duhet vlerësuar me kujdes cilësia dhe jetëgjatësia e marrëdhënies të tyre. Vlerësimi mund të përmbajë intervista më vete me fëmijën dhe me të rriturit duke i pyetur për mjedisin ku ka jetuar fëmija në vendin e origjinës ose në vendin ku ai është rritur. Në varësi të moshës së fëmijës, intervista mund të përmbajë pyetje, për shembull, në lidhje me shkollën ku ka shkuar fëmija, ngjyrën e dhomës së fëmijës ose lodrat e tij të preferuara.

Instrumenti i EASO-s për këtë aspekt

Udhëzuesi praktik i EASO-s për vlerësimin e moshës (botimi i dytë) jep orientime për marrjen në konsideratë të interesit më të lartë të fëmijës në momentin ku vlerësohet nevoja për ekzaminimin e moshës. Aty jepen edhe orientime për nëpunësit që konceptojnë dhe ndërmarrin vlerësimin e moshës duke përdorur një qasje globale dhe shumëdisiplinore, duke u kushtuar vëmendje të veçantë nevojave dhe rrethanave të azilkërkuarit. Ky udhëzues jep informacione praktike për rrethanat, garancitë procedurale dhe metodat e vlerësimit të moshës.

Përkthimet e këtij udhëzuesi praktik janë të disponueshme në [faqen zyrtare të EASO-s](#).

Instrumenti i EASO-s për këtë aspekt

Filmat e animuar janë plotësues të udhëzuesit praktik për vlerësimin e moshës.

Filmi i animuar rreth **vlerësimit të moshës për profesionistët** u drejtohet nëpunësve të pritjes dhe azilit, oficerëve të migracionit dhe të zbatimit të ligjit, punonjësve socialë, radiologëve, pediatërve, prokurorëve dhe palëve të tjera të interesuara. I krijuar për t'u kuptuar me lehtësi, ky film paraqet elementet kryesore të udhëzuesit dhe garancitë e nevojshme për të garantuar vlerësimin e duhur dhe të besueshëm të moshës. Videoja është e disponueshme në disa gjuhë në [faqen zyrtare të EASO-s](#).

Filmi i animuar rreth **vlerësimit të moshës për fëmijët** synon të informojë fëmijët dhe të rinjtë se çfarë duhet të presin kur u kërkohet t'i nënshtrohen vlerësimit të moshës. Videoja është e disponueshme në disa gjuhë në [faqen zyrtare të EASO-s](#).

Paraqitja e kërkesës nga një fëmijë i pashoqëruar ⁽³⁰⁾

Autoritetet që punojnë me fëmijët e pashoqëruar duhet të jenë trajnuar mirë për nevojat specifike të fëmijëve. Konsiderohet praktikë e mirë që të sigurohet një numër i mjaftueshëm oficerësh regjistrimi të specializuar për të kryer paraqiten e kërkesave nga fëmijët e pashoqëruar. Kur kërkesa paraqitet nga një fëmijë i pashoqëruar, duhen marrë në konsideratë masat e mëposhtme.

- Në rast se nuk është bërë më përpara, në zbatim të praktikës vendase, merrni masat për të caktuar një përfaqësues ose sinjalizoni rastin te një koleg kompetent, i cili do të sigurohet që të merren këto masa.

Informoni fëmijën se ka të drejtë të ketë një përfaqësues dhe për rolin e këtij përfaqësuesi.

Roli i përfaqësuesit është të garantojë interesin më të lartë të fëmijës, duke përfshirë trajtimin e duhur të nevojave ligjore, sociale, mjekësore dhe psikologjike të fëmijës gjatë gjithë procedurës së azilit ose derisa të gjendet një zgjidhje afatgjatë për të. Në rast se e identifikoni fëmijën si të pashoqëruar, njoftoni organet përkatëse sipas praktikës së vendit tuaj në mënyrë që azilkërkuessit t'i caktohet sa më shpejt një përfaqësues.

- Jepini informacion fëmijës dhe përfaqësuesit të tij për procedurën e azilit dhe për ndihmën e disponueshme.

Informacioni duhet të jepet i përshtatur për fëmijën, duke marrë në konsideratë nivelin e pjekurisë së fëmijës. Metodat përfshijnë përdorimin e një gjuhe të thjeshtuar, përsëritjen e informacionit me fjalë të tjera, kërkesën drejtuar fëmijës që t'ju përsërisë informacionin që i keni dhënë për t'u siguruar se e ka kuptuar atë dhe përdorimin e materialeve të ndryshme si librat dhe filmat vizatimorë ⁽³¹⁾.

- Jepini fëmijës informacion lidhur me mënyrën si të marrë ndihmën ligjore të disponueshme, në varësi të organizimit të strukturave brenda vendit.

Informojeni fëmijën se, krahas pasjes së përfaqësuesit, ai mund të marrë edhe ndihmë ligjore. Jepni informacion si të kontaktojë ofruesit e ndihmës ligjore, duke përfshirë UNHCR-në dhe organizatat përkatëse të shoqërisë civile.

⁽³⁰⁾ Për më shumë informacion rreth treguesve dhe masave mbështetëse, konsultoni [instrumentin IPSN të EASO-s](#).

⁽³¹⁾ Për më shumë informacion rreth dhënies së informacionit fëmijëve, lexoni botimin e Këshillit të Evropës [How to convey child-friendly information to children in migration: A handbook for frontline professionals](#), Strasburg 2018.

- Ftojani fëmijën të shprehë pikëpamjet e veta për çështjet që e shqetësojnë.

Për të garantuar që fëmijët të mund të shprehin lirshëm pikëpamjet e tyre dhe që këto pikëpamje të merren në konsideratë në varësi të moshës dhe pjekurisë së tyre, nxitini azilkërkuesit të shprehin opinionet dhe pikëpamjet me fjalët e tyre. Kujtohuni të mbani shënim çfarë kanë thënë azilkërkuesit, pa u përpjekur të interpretoni se çfarë kanë dashur të thonë. Duke i inkurajuar fëmijët të shprehin lirshëm pikëpamjet e tyre në fillim të procesit, ju ndihmoni në krijimin e besimit tek autoritetet e azilit, gjë që njëkohësisht ndihmon edhe procedurën e shqyrtimit.

- Sinjalizojani autoritetit përgjegjës për azilin nevojën për garanci të veçanta procedurale.

Bashkë me faktin se fëmija është i pashoqëruar, sinjalizoni edhe nevojat e tjera të veçanta procedurale që vini re, si treguesit e problemeve me shëndetin mendor ose treguesit e ngjarjeve traumatike në të shkuarën. Regjistroni vëzhgimet tuaja në formularin e regjistrimit dhe sinjalizojani ato autoritetit përgjegjës për azilin.

- Referojani fëmijën për vlerësim të mëtejshëm të nevojave të veçanta procedurale.

Në mënyrë që interesi më i lartë i fëmijës të jetë konsiderata parësore në të gjitha fazat e procedurës së azilit, referojani fëmijën për vlerësim të mëtejshëm të nevojave procedurale. Ky vlerësim i mëtejshëm kryhet si ushtrim shumëdisiplinor, në të cilin marrin pjesë specialistë që kanë kryer trajnimet e nevojshme për të punuar me fëmijë në autoritetin përgjegjës për azilin ose specialistë që përfaqësojnë autoritete të tjera të kësaj fushe, në varësi të praktikës në vendin tuaj.

- Referojani fëmijën për vlerësimin e nevojave të veçanta në pritje.

Sigurohuni që fëmija të jetë strehuar në një strukturë të përshtatshme. Strukturë e përshtatshme mund të jetë qëndrimi me një të afërm të rritur ose në një familje pritëse ose qëndrimi në një qendër strehimi me masa specifike për të miturit ose strehimi në një formë tjetër të përshtatshme për të miturit. Në rast se identifikoni cenueshmëri të tjera përveç cenueshmërisë së të qenët i mitur i pashoqëruar, për shembull tregues të problemeve shëndetësore ose të shëndetit mendor, referojani azilkërkuesin për një vlerësim/monitorim të nevojave të veçanta në pritje ⁽³²⁾.

- Mbani shënim për pjesëtarët e familjes së fëmijës që jetojnë në shtetet BE+.

Konsideroni mundësinë që fëmija i pashoqëruar të ketë pjesëtarë të familjes ose të afërmi të pranishëm në vend ose në një vend tjetër BE+. Në të njëjtën mënyrë, konsideroni mundësinë që fëmija të jetë ndarë nga familja gjatë udhëtimit. Shënojeni këto konsiderata në dosjen e azilkërkuesit dhe sinjalizojani autoritetit përgjegjës për azilin dhe autoriteteve të pritjes. Sigurohuni t'ia sinjalizoni këto konsiderata edhe Njësisë së Dublinit, në rast se njësia nuk është pjesë e autoritetit përgjegjës për azilin.

- Referojani fëmijën te procedurat për gjurmimin e familjes nëse është nevoja.

Gjatë kohës kur regjistroni të dhënat personale të pjesëtarëve të familjes ose të të afërmeve, kërkoni edhe detajet e tyre të kontaktit dhe adresën aktuale për qëllime të gjurmimit të familjes. Në rast se fëmija i jep këto detaje, mund t'ia sinjalizoni këtë fakt autoritetit përcaktues të statusit dhe/ose autoritetit të pritjes, sipas praktikës në vendin tuaj ⁽³³⁾.

⁽³²⁾ Për më shumë informacion, lexoni dokumentin e EASO-s [Orientimet për kushtet e pritjes të fëmijëve të pashoqëruar: Standardet dhe treguesit operacionalë](#), Zyra e Botimeve e Bashkimit Evropian, Luksemburg, 2018.

⁽³³⁾ Për më shumë informacion rreth gjurmimit të familjes, konsultohuni me dokumentin e EASO-s [Udhëzues praktik për gjurmimin e familjes](#), Valeta, 2016.

- Shënoni çdo konsideratë që kërkon referim të menjëhershëm.

Sigurohuni të referoni nevojat urgjente, si situatat e rënda shëndetësore, ose konsideratat për cenim të drejtpërdrejtë të sigurisë, si situatat e trafikimit, për ndihmë që jepet menjëherë pas regjistrimit duke përdorur mjetet e referimit, sipas praktikës në vendin tuaj.

Pikat që duhen mbajtur mend

Rastet që mund t’i përkasin procedurës së Dublinit.

- Rregullorja “Dublin III” parashikon mekanizmin për të garantuar që kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare të shqyrtohet vetëm nga një shtet BE+. Rregullorja përcakton kriteret për të vlerësuar nëse azilkërkuesi mund të trajtohet sipas procedurës së Dublinit.
- Roli juaj është që, në mënyrë aktive, të kërkontë në deklaratimet e azilkërkuesit, në dokumentet mbështetëse ose në informacionet që gjenden në bazat e ndryshme për tregues të çfarëdoq elementit që lidhet me kriteret e parashtruara në rregulloren “Dublin III”.
- Roli juaj është ta pajisni azilkërkuesin me informacionet bazë për kriteret e Dublinit, në mënyrë që t’i ndihmoni atij t’ju japë informacione me vlerë.
- Çështjet e azilkërkuesve që mund të trajtohen sipas procedurës së Dublinit— edhe kur treguesit nuk janë të qartë ose të dukshëm—duhet t’i referohen Njësisë së Dublinit sa më shpejt të jetë e mundur. Referimi duhet bërë shpejt sepse procedurat e Dublinit duhet të kryhen në afate të shkurtra kohore, në fillim të procedurës së azilit.

Azilkërkuesit e cenueshëm.

- Roli juaj si oficer regjistrimi është thelbësor në identifikimin sa më të hershëm të azilkërkuesve me nevoja të veçanta procedurale dhe/ose nevoja të veçanta në pritje. Ky identifikim duhet bërë për të garantuar që azilkërkuesve t’u jepet ndihma e duhur, në mënyrë që ata të përfitojnë nga të drejtat dhe të përmbushin detyrimet e tyre.
- Duhet të vëreni në mënyrë aktive treguesit e nevojave të veçanta, duke u bazuar te deklaratimet dhe te dokumentet e paraqitura nga azilkërkuesi. Sigurohuni të hulumtoni treguesit e tërthortë që lidhen me sjelljen, emocionet ose proceset e mendimit të azilkërkuesit.
- Ju keni rol edhe në dhënien e ndihmës së drejtpërdrejtë gjatë regjistrimit, për t’ia lehtësuar azilkërkuesit paraqitjen e informacioneve të rëndësishme. Metodatat për ta realizuar këtë janë: përshtatja e stilit të komunikimit me situatën, dhënia e sigurisë për konfidencialitetin, dhënia e informacionit në një mënyrë që merr në konsideratë nevojat e veçanta, marrja e masave të nevojshme logjistike dhe programimi i intervistës me një nëpunës të specializuar.
- Aty ku është e përshtatshme, duhet të shënoni treguesit e nevojave të veçanta në dosjen e azilkërkuesit dhe t’ia komunikoni këtë informacion palëve të interesuara përkatëse. Jepini informacion azilkërkuesit për ndihmën e disponueshme dhe referojeni azilkërkuesin për ndihmë ose vlerësim të mëtejshëm të nevojave të veçanta.

Fëmijët e pashoqëruar.

- “Fëmijë i pashoqëruar” është fëmija që vjen në territorin e një shteti BE+ i pashoqëruar nga një i rritur që është përgjegjës për të qoftë sipas ligjit, qoftë sipas praktikës së shtetit BE+ në fjalë dhe për aq kohë sa për të nuk tregohet kujdes i efektshëm nga ai person. Në këtë përkufizim hyjnë të gjithë fëmijët që lihen të pashoqëruar pasi kanë hyrë në territor.
- Për të garantuar që të miturit e pashoqëruar të përfitojnë nga të drejtat dhe të përmbushin detyrimet, zbatohen garanci specifike.

- Autoriteti kompetent duhet të caktojë sa më parë një përfaqësues për t'i ndihmuar dhe për të përfaqësuar fëmijën e pashoqëruar gjatë procedurës së azilit, për të garantuar interesin më të lartë të fëmijës dhe për të ushtruar zotësinë juridike për fëmijën.
- Është shumë e rëndësishme të keni ndjeshmëri të veçantë për treguesit e tjerë të nevojave të veçanta.
- Azilkërkuesi mund të identifikohet si fëmijë duke u bazuar në analizën e provave të disponueshme (dokumentet dhe deklaratimet). Në rast se ka dyshime të bazuara për moshën e deklaruar, mund të kryhet vlerësimi i moshës.
- Kur paraqitet kërkesa e një fëmije të pashoqëruar, duhen marrë parasysh masat e mëposhtme:
 - o nëse nuk është bërë më parë, merrni masat për t'i caktuar fëmijës një përfaqësues;
 - o jepini informacion fëmijës dhe përfaqësuesit të tij për procedurën e azilit dhe ndihmën e disponueshme;
 - o jepni informacion lidhur me mënyrën se si mund të marrë ndihmë ligjore të disponueshme, në varësi të organizimit të strukturave brenda vendit;
 - o ftojani fëmijën të shprehë pikëpamjet e veta për çështjet që e shqetësojnë;
 - o sinjalizojani autoritetit përcaktues të statusit nevojën për garanci të veçanta procedurale;
 - o referojeni fëmijën për vlerësim të mëtejshëm të nevojave të veçanta procedurale;
 - o referojeni fëmijën për vlerësimin e nevojave të veçanta në pritje;
 - o mbani shënim për pjesëtarët e familjes së fëmijës që jetojnë në cilindo shtet BE+;
 - o referojeni fëmijën për te procedurat e gjurmimit të familjes, nëse është rasti;
 - o vëzhgoni dhe shënoni konsideratat që kërkojnë referim të menjëhershëm.

VI. Dokumenti që vërteton statusin si kërkuar i mbrojtjes ndërkombëtare

A. Detajet e dokumentit

Brenda 3 ditëve pas paraqitjes së kërkesës, azilkërkuar duhet të pajiset me **një dokument ose me një kartë azilkërkuar** falas. Kjo kartë vërteton statusin e personit si kërkuar i mbrojtjes ndërkombëtare dhe dëshmon se personi ka të drejtë të qëndrojë në territorin e shtetit BE+ ndërkohë që kërkesa e tij është në proces shqyrtimi (shihni nenin 6, paragrafi 1, të DKP-së) ⁽³⁴⁾. Dokumenti mund të ketë një fotografi të fytyrës të azilkërkuar për qëllim identifikimi. Për të parandaluar mashtrimin, por edhe për t'u siguruar që fotografia është e kohëve të fundit dhe me cilësi të mirë, rekomandohet që fotografia e fytyrës së azilkërkuar të bëhet nga autoriteti që lëshon dokumentin dhe jo t'i kërkohej azilkërkuar të sjellë fotografinë e tij.

Dokumenti shërben si vërtetim i përkohshëm që azilkërkuar të banojë në territorin e shtetit BE+, si dhe pohon të drejtat e azilkërkuar për të gëzuar të drejtat e tjera që u jepen kërkuarve të mbrojtjes ndërkombëtare. Megjithatë, dokumenti nuk vërteton identitetin e azilkërkuar.

Dokumenti duhet të jetë i vlefshëm për aq kohë sa azilkërkuar i lejohet të qëndrojë në shtetin BE+. Periudha e vlefshmërisë së shënuar në dokument mund të mos mbulojë gjithë periudhën e shqyrtimit të kërkesës. Autoritetet duhet të marrin masa për t'i lejuar azilkërkuar të përtërijë dokumentin pa vështirësi.

Informacioni që duhet të përmbajë dokumenti

Sipas nenit 6 të DKP-së, ky dokument:

- duhet të thotë se personi ka kërkuar mbrojtje ndërkombëtare;
- duhet të vërtetojë se azilkërkuar ka të drejtë të qëndrojë në shtetin BE+ gjatë procedurës së shqyrtimit të kërkesës;
- duhet të ketë të shënuar emrin e azilkërkuar;
- duhet të përmendë kufizimet e lëvizjes brenda territorit të shtetit, nëse ka të tilla.

Informacionet shtesë që mund të përmbajë dokumenti

Sipas legjislacionit dhe praktikës vendase, dokumenti duhet të përmbajë:

- numrin e regjistrimit individual dhe/ose numrin e çështjes;
- një fotografi të fytyrës;
- krahas emrit të azilkërkuar, të dhëna të tjera identifikimi si data dhe vendi i lindjes;
- vendin e rezidencës dhe detajet e kontaktit në vendin pritës;
- periudhën e vlefshmërisë;
- datën e mbërritjes dhe/ose datën e regjistrimit të kërkesës;
- numrin unik serial të dokumentit;
- nënshkrimin e azilkërkuar;
- dokumentet e identitetit që disponon azilkërkuar;
- informacionet për familjen ose fëmijët e mitur;

⁽³⁴⁾ Autoritetet mund të vendosin të mos e lëshojnë kartën e azilkërkuar nëse azilkërkuar është i ndaluar ose gjatë shqyrtimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare që është bërë në kufi (neni 6, paragrafi 2, i DKP-së).

- gjuhën e procedurës ose nevojën për kthim në një gjuhë të caktuar;
- informacione për lejen e punës;
- autoritetin që e lëshon dokumentin;
- datën dhe vendin e lëshimit.

Me qëllim që të parandalohet falsifikimi i dokumentit, rekomandohet që çdo kartë të **mbajë elemente sigurie të dukshme dhe specifike**.

Praktika të mira

Për t'i ndihmuar azilkërkuesit dhe ofruesit të shërbimeve të jenë plotësisht në dijeni për të drejtat dhe përfitimet e azilkërkuesit, në dokument shtoni informacione për të drejtat dhe përfitimet e azilkërkuesit.

Praktika të mira

Duhet pasur një sistem planifikimi për të garantuar që, në fund të fazës së paraqitjes së kërkesës, azilkërkuesit të njoftohen për datën e takimit për intervistën personale. Data, ora dhe vendi i takimit mund të njoftohen me shkrim, bashkë me dokumentin ose kartën e azilkërkuesit.

Kjo praktikë e bën procedurën e azilit më transparente dhe më të parashikueshme për azilkërkuesin dhe ndihmon në mbajtjen e lidhjes midis azilkërkuesit dhe autoritetit të azilit, në kuptimin që azilkërkuesi nuk del nga zyra pa ditur datën e fazës tjetër. Kjo gjë do të shmangte problemet me ftesën për intervistën personale nëse ftesa do të dërgohej në një datë të mëvonshme.

Duke qenë se regjistrimi dhe shqyrtimi i kërkesës mund të kryhen nga autoritete të ndryshme, planifikimi i intervistës personale mund të mos jetë gjithmonë i mundur në fazën e paraqitjes së kërkesës. Në vend të planifikimit të një orari fiks për intervistën personale, azilkërkuesit mund t'i jepet një periudhë e përafërt në të cilën mund të organizohet intervista, duke marrë për bazë vlerësimet e përafërta të autoritetit përgjegjës për azilin. Gjithsesi, është jashtëzakonisht e rëndësishme të ruhet besimi i azilkërkuesit te procedura e azilit dhe te besueshmëria e informacionit të dhënë.

B. Vlefshmëria e dokumentit

Pjesa më e madhe e shteteve BE+ lëshojnë karta me afat të caktuar për azilkërkuesit. Me mbarimin e kësaj periudhe, karta do të përtërihet, në rast se azilkërkuesi është ende i autorizuar të qëndrojë në vend në momentin e përtëritjes. Azilkërkuesi duhet të njoftohet për rëndësinë dhe mënyrat e përtëritjes së dokumentit. Për përtëritjen e dokumentit nuk duhet të vendosen kërkesa administrative të shpërpjesëtuara, në mënyrë që vlefshmëria e dokumentit të mos ndikojë negativisht ose të shtojë etapa të tjera në mundësinë për të përdorur disa të drejta, ndërkohë që procedura e azilit është në zhvillim e sipër. Në varësi të organizimit të strukturave në vend, mund të konsiderohen aspektet e mëposhtme.

- Në rast se regjistrimi dhe paraqitja e kërkesës kryhen ndarazi, një dokument i ngjashëm mund të lëshohet që në fazën e regjistrimit dhe të jetë i vlefshëm deri në datën e paraqitjes së kërkesës.
- Periudha e vlefshmërisë mund të përshtatet me rrethanat konkrete të procesit të shqyrtimit, për shembull me afatet kohore për transferimin brenda fushëveprimit të Rregullores Dublin III, me procedurat e përshpejtuara të shqyrtimit ose me kohën e pritshme për marrjen e vendimit për mbrojtje ndërkombëtare në procedurën e rregullt të shqyrtimit.

- Përtëritja e dokumentit ofron mundësinë për të qenë në kontakt me azilkërkuesin. Ky proces u ofron mundësinë azilkërkuesve të rifreskojnë adresën dhe informacionet e kontaktit, të dorëzojnë dokumente shtesë në mbështetje të kërkesës së tyre dhe të bëjnë pyetje rreth procedurës.
- Koha e nevojshme për përtëritjen e dokumentit duhet të përdoret si tregues për të parë nëse azilkërkuesi ka ose jo gjasë të arratiset. Përtëritja mund të jetë edhe një mundësi për të korrigjuar informacionet e dhëna ose për t'i dhënë informacione të tjera azilkërkuesit, i cili, për arsye që nuk varen prej tij, e ka humbur takimin për intervistën personale. Te këto informacione mund të përfshihen mënyrat me të cilat azilkërkuesi mund të shprehë interesin për të vazhduar procedurën e azilit.

C. Dhënia e informacionit për dokumentin

Kur azilkërkuesit pajisen me dokumentin që vërteton statusin e tyre, ata duhet të informohen për elementet e mëposhtme:

- detyrimin për të mbajtur dokumentin gjithë kohës me vete;
- hapat që duhen ndjekur në rast dëmtimi ose humbjeje të dokumentit;
- pasojat e mospërtëritjes së dokumentit pa arsye të justifikuara, në varësi të praktikës vendase.

Pikat që duhen mbajtur mend

- Çdo azilkërkues duhet të pajiset me dokumentin ose kartën e azilkërkuesit brenda 3 ditëve pas paraqitjes së kërkesës nga ana e tij.
- Dokumenti vërteton statusin e personit si kërkues i mbrojtjes ndërkombëtare dhe dëshmon se personi ka të drejtë të qëndrojë në territorin e shtetit BE+ ndërkohë që kërkesa e tij është në procesin e shqyrtimit.
- Azilkërkuesi duhet të pajiset me një dokument të vlefshëm për gjithë periudhën e shqyrtimit. Në varësi të praktikës së vendit, dokumenti mund të lëshohet për një afat të caktuar. Pas mbarimit të këtij afati azilkërkuesi duhet ta përtërijë dokumentin.
- Duhet ta informoni azilkërkuesin për detyrimin se duhet të mbajë dokumentin me vete gjithë kohës, për periudhën e vlefshmërisë së dokumentit dhe për pasojat e mospërtëritjes së dokumentit nëse kërkohet përtëritja e tij.

VII. Regjistrimi i kërkesave të mëvonshme

Përkufizimi i kërkesave të mëvonshme (neni 2, germa (q), i DPA-së)

“Kërkesë e mëvonshme” është një kërkesë e re për mbrojtje ndërkombëtare, e paraqitur pas vendimit përfundimtar për kërkesën e mëparshme, duke përfshirë rastet kur azilkërkuesi e ka tërhequr qartazi kërkesën e tij dhe rastet kur autoriteti përcaktues i statusit e ka rrëzuar kërkesën për shkak të tërheqjes së nënkuptuar të kërkesës në zbatim të nenit 28, paragrafi 1.

Kur regjistroni një kërkesë të re për mbrojtje ndërkombëtare, gjithmonë konsultoni bazën e të dhënave për të parë nëse azilkërkuesi ka paraqitur më parë kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare.

Në rast se baza e të dhënave tregon se është paraqitur më përpara një kërkesë dhe se procedura nuk ka përfunduar (d.m.th. nuk është marrë ende një vendim përfundimtar formës së prerë), nuk duhet ta regjistroni kërkesën e re. Përkundrazi, duhet të njoftoni azilkërkuesin se ka mundësinë të paraqesë fakte ose rrethana të reja për kërkesën që është ende në proces, me kusht që kjo mundësi të parashikohet në legjislacionin e vendit. Këto elemente mund t’i paraqiten autoritetit që po trajton kërkesën (p.sh. autoritetit përgjegjës për azilin ose gjykatës).

Në rast se, për kërkesën e mëparshme, është marrë vendimi (qoftë ky vendim negativ ose vendim me të cilin jepet mbrojtje plotësuese), kërkesa e re do të regjistrohet si kërkesë e mëvonshme.

Në kërkesën e mëvonshme, autoriteti përcaktues i statusit do të bëjë shqyrtimin paraprak për të vlerësuar nëse janë parashtruar ose kanë dalë elemente ose fakte të reja dhe nëse këto elemente rritin ndjeshëm mundësinë që azilkërkuesi të kualifikohet për mbrojtje ndërkombëtare. Deklarimet dhe provat dokumentare të paraqitura nga azilkërkuesi në momentin e regjistrimit janë faktorë të rëndësishëm, të cilët kontribuojnë në shqyrtimin paraprak të kërkesës. Është e rëndësishme që të gjitha elementet e reja dhe dokumentet mbështetëse të regjistrohen mirë gjatë fazës së regjistrimit, sepse ka mundësi që të mos organizohet fare intervista personale për të shqyrtuar më tej kërkesën e mëvonshme ⁽³⁵⁾.

Shqyrtimi paraprak del në përfundimin se kërkesa konsiderohet ose e pranueshme ose e papranueshme. Në rast se elementet ose faktet e reja rritin ndjeshëm mundësinë që azilkërkuesi të kualifikohet si përfitues i mbrojtjes ndërkombëtare, kërkesa konsiderohet e pranueshme dhe procedura e shqyrtimit vazhdon. Nëse azilkërkuesi nuk i paraqet këto elemente të reja ose nuk dalin fakte të reja, kërkesa quhet e papranueshme dhe procedura e shqyrtimit përfundon.

Duke marrë në konsideratë tiparet e veçanta të procedurës së shqyrtimit paraprak, duhet t’i jepni azilkërkuesit informacionet e mëposhtme:

- çfarë është kërkesa e mëvonshme (p.sh. kjo kërkesë nuk është mundësi për të apeluar vendimin e mëparshëm, por një mundësi për të paraqitur elemente të reja të rëndësishme);
- lloji i procedurës së shqyrtimit që do të ndiqet (duke përfshirë shqyrtimin paraprak);
- çfarë kuptohet me “elemente dhe fakte të reja”;
- si, ku dhe kur duhet të paraqiten elementet dhe dokumentet e reja;
- faktin që azilkërkuesi duhet të japë informacione të detajuara për arsyet pse këto elemente të reja nuk u paraqitën më parë dhe, sipas rastit, mënyrat në të cilat lidhen këto elemente të reja me kërkesën e mëparshme;

⁽³⁵⁾ Sipas nenit 42, paragrafi 2, germa (b), të DPA-së “Shtetet Anëtare mund të parashikojnë rregulla për shqyrtimin paraprak në legjislacionin e brendshëm ... Këto rregulla, ndër të tjera, mund: ... të lejojnë që shqyrtimi paraprak të kryhet vetëm mbi bazën e dokumenteve me shkrim, pa intervistë personale”.

- mundësinë që mund të mos zhvillohet asnjë intervistë e re personale, në varësi të legjislacionit të vendit;
- nëse është e mundur, jepini afatet kohore të procedurës së shqyrtimit, në varësi të praktikës së vendit.

Gjatë procesit të regjistrimit mund të ofrohet përkthim. Shërbimi i përkthimit mund të përdoret për të përkthyer formularët e dorëzuar për paraqitjen e elementeve të reja në kuadër të kërkesës së mëvonshme, në rast se nuk do të zhvillohet asnjë intervistë personale.

Azilkërkuesit duhet të njoftohen edhe për kufizimet e mëposhtme që mund t'u bëhen të drejtave të tyre gjatë shqyrtimit paraprak. Këto kufizime mund të zbatohen në territorin e shtetit BE+ në fjalë.

- E drejta për të qëndruar në shtetin BE+ mund të kufizohet me disa kushte (neni 9, paragrafi 2; neni 41 dhe neni 46, paragrafët 6–8, i DPA-së). E drejta për të qëndruar në shtetin BE+ gjatë procedurës së shqyrtimit është rregulli i përgjithshëm, i cili mund të kufizohet nëse azilkërkuesit i janë shqyrtuar të paktën dy kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare (d.m.th. kërkesa e parë dhe kërkesa e parë e mëvonshme) nëse këto kërkesa janë rrëzuar. Në rast se e drejta për të qëndruar në atë vend kufizohet, autoriteti përgjegjës për azilin duhet të sigurohet se vendimi për largimin nga vendi nuk shkel parimin e moskthimit (*non-refoulement*). Vendimi se azilkërkuesi nuk ka të drejtë qëndrimi mund të jepet në momentin e regjistrimit të kërkesës.
- E drejta për kushtet materiale në pritje mund të pakësohet ose hiqet (neni 20, germa (c), i DKP-së). Shtetet BE+ mund të pakësojnë ose të heqin kushtet materiale të pritjes (strehimin, ushqimin dhe veshjen), në rast se azilkërkuesi paraqet një kërkesë të mëvonshme. Kjo do të thotë se azilkërkuesi mund të mos ketë të drejtë për strehim ose ndihma të tjera materiale gjatë shqyrtimit të kërkesës së mëvonshme.

Është e këshillueshme që, për kërkesat e mëvonshme, të përdoret formulari specifik i regjistrimit. Në këtë formular, azilkërkuesit i kërkohet të paraqesë elemente të reja që i shërbejnë themelit të kërkesës dhe të bëjë rifreskimin e të dhënave personale. Informacionet mbi të cilat bazohet shqyrtimi paraprak, përfshirë këtu elementet e reja që nuk ishin përmendur në kërkesën e parë, mënyrën si lidhen këto elemente me kërkesat e mëparshme, nëse ka pasur, dhe mundësisht arsyet pse këto elemente nuk janë përmendur më parë mund të shkruhen në disa fusha të veçanta të formularit.

Për më shumë informacion rreth pyetjeve që mund të bëhen gjatë paraqitjes së kërkesës për azil, shihni [Shtojcën 1 “Fushat e regjistrimit”](#).

Veçanërisht të vështira janë ato situata në të cilat kërkesa e mëvonshme bëhet gjatë procesit të riatdhesimit, sidomos kur këto kërkesa bëhen thjesht për të vonuar ose penguar procesin e nisur për largimin nga territori. Në të gjitha rastet duhet pyetur autoriteti përgjegjës për azilin. Prandaj, për të referuar kërkesat e mëvonshme të bëra fill para zbatimit të vendimit për riatdhesimin dhe për të lejuar kryerjen e menjëhershme të shqyrtimit paraprak, është praktikë e mirë të krijohen linja komunikimi të drejtpërdrejta ndërmjet autoriteteve përgjegjëse për largimin, autoriteteve përgjegjëse për regjistrimin dhe autoritetit përgjegjës për azilin.

Instrumenti i EASO-s për këtë aspekt

Udhëzuesi praktik i EASO-s për kërkesat e mëvonshme ofron mjete për të shqyrtuar kërkesat e mëvonshme si dhe aspekte që duhen marrë në konsideratë gjatë formulimit, regjistrimit dhe paraqitjes së kërkesave të mëvonshme. Udhëzuesi shpjegon se çfarë është kërkesa e mëvonshme dhe çfarë kuptohet me “elemente të reja”, të cilat mund të parashtrohen për të justifikuar këtë kërkesë të mëvonshme. Ai shpjegon më tej rregullat e posaçme procedurale për shqyrtimin paraprak të kërkesave të mëvonshme dhe eksploron situatat specifike në të cilat mund të paraqitet kjo kërkesë.

Përkthimet e këtij udhëzuesi janë të disponueshme në [faqen zyrtare të EASO-s](#).

Pikat që duhen mbajtur mend

- Gjithmonë konsultoni bazën e të dhënave për të parë nëse azilkërkuesi ka bërë kërkesë të mëparshme para se të paraqesë kërkesë të re.
- Vëmendja kryesore e kërkesës së re është tek elementet e reja. Duhet të mblidhni të dhëna nga azilkërkuesi për elementet e reja që nuk kanë qenë të përfshira në kërkesën e mëparshme dhe për arsyet përse këto elemente nuk janë paraqitur më parë.
- Azilkërkuesit duhet t’i jepni informacion lidhur me atë se çfarë është kërkesa e mëvonshme dhe elementet e reja, çfarë procedure ndiqet, si të paraqesë elementet e reja për të mbështetur kërkesën gjatë shqyrtimit paraprak dhe kufizimet që mund t’i bëhen të drejtave të tij gjatë procedurës.

VIII. Verifikimi i të dhënave

Në [Kreun IV “Mbledhja e të dhënave gjatë regjistrimit”](#) u paraqitën llojet e të dhënave që duhet të mblidhen nga deklaratimet (me gojë e me shkrim) dhe nga dokumentet që paraqet azilkërkuesi gjatë procedurës së regjistrimit

Ky kapitull përqendrohet te bazat e ndryshme të të dhënave dhe instrumentet e ndryshme që mund të konsultohen dhe përdoren gjatë procedurës së regjistrimit për të verifikuar të dhënat e mbledhura. Në cilësinë e oficerit të regjistrimit, ju mund të kryeni disa lloje verifikimesh, ndërsa për lloje të tjera duhet t’ia dërgoni dosjen një njësie ose një autoriteti të specializuar. Në varësi të të drejtave që keni për t’iu qasur bazave të ndryshme të të dhënave, para intervistës së regjistrimit mund të konsultoheni me rezultatet e bazës së të dhënave “Eurodac” dhe skedarët e policisë. Kështu mund të përcaktoni nëse azilkërkuesi ka bërë edhe më parë kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare ose nëse ka hyrë në mënyrë të paligjshme në një shtet tjetër BE+. Nga këto verifikime mund të vërtetohet nëse azilkërkuesi ka precedentë penalë ose është subjekt i ndonjë urdhër arresti ndërkombëtar/evropian. Ju mund të konsultoheni edhe me sistemin VIS për të parë nëse azilkërkuesi ka kërkuar më parë vizë për në hapësirën e Shengenit. Mjete të tjera për të verifikuar të dhënat gjatë procesit të regjistrimit janë verifikimi i dokumenteve të identitetit, analiza gjuhësore, verifikimi i lidhjeve familjare dhe kërkimet në përmbajtjen e rrjeteve sociale.

A. Baza evropiane e të dhënave daktiloskopike të azilit

Sistemi “Eurodac”, i krijuar me rregulloren “Eurodac”, është një bazë evropiane të dhënash për azilin ku mbahen gjurmët e gishtave. Kjo bazë të dhënash lehtëson punën e shteteve BE+ në përcaktimin e vendit përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare.

Kur një person kërkon mbrojtje ndërkombëtare në një prej shteteve BE+, atij personi i merren gjurmët e gishtave dhe brenda 72 orëve dërgohen në sistemin qendror “Eurodac”. Sistemi mban të dhënat e gjurmëve të gishtave të çdo kërkuesi për mbrojtje ndërkombëtare të moshës 14 vjeç e lart. Të dhënat e gjurmëve të gishtave ruhen, si maksimum, deri në 10 vjet. Sistemi qendror mban të dhëna edhe për persona të moshës 14 vjeç e lart, të cilëve u janë marrë gjurmët e gishtave për kalim të paligjshëm të kufijve të jashtëm të BE-së. Këto të dhëna ruhen për 18 muaj.

Sistemi jep mundësinë të përcaktohet nëse azilkërkuesi ka kërkuar mbrojtje ndërkombëtare ose nëse është kapur në një shtet tjetër BE+ për kalim të paligjshëm të kufirit të jashtëm. Në rast se në sistem gjenden gjurmët e gishtave të personit, është e mundur të shihen edhe të dhënat e mëposhtme:

- shteti BE+ në të cilin ka hyrë më parë azilkërkuesi ose shteti në të cilin ai ka qëndruar më parë;
- vendi dhe data e kapjes;
- seksi i azilkërkuetit;
- numri referencë i përdorur në shtetin BE+;
- data në të cilën i janë marrë gjurmët e gishtave.

Për azilkërkuetin mund të dalin edhe të dhënat e mëposhtme:

- vendi dhe data e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare;
- nëse ka, informacionet për transferimin nga një vend në tjetrin sipas Rregullores “Dublin III” dhe, më saktësisht, datën e mbërritjes pas këtij transferimi;

- nëse ka, informacionet për daljen nga territori i shteteve BE+, qoftë me nismën e vetë azilkërkuetit, qoftë në zbatim të një urdhri largimi, duke dhënë me saktësi datën e nisjes;
- në rast se një shtet BE+ ka vendosur të marrë përgjegjësinë për shqyrtimin e kërkesës duke zbatuar klauzolën e vetëgjyqimit të nenit 17, paragrafi 1, të Rregullores “Dublin III”, sistemi shfaq datën në të cilën është marrë vendimi për shqyrtimin e kërkesës.

Shteti BE+ cakton autoritetet kompetente të autorizuar të kërkojnë krahasimin e të dhënave të sistemit “Eurodac” dhe që kanë të drejtë të hyjnë në të dhënat e gjurmëve të gishtave të ruajtura në sistem. Lista e autoriteteve kompetente botohet nga Komisioni Evropian ⁽³⁶⁾. Në rast se nuk jeni i autorizuar të kërkonit këto të dhëna, mund të krijohet një mekanizëm referimi për të parë nëse azilkërkueti ka bërë kërkesë të mëparshme ose është kapur në një shtet tjetër BE+.

B. Sistemi i Informacionit të Vizave

VIS u krijua në vitin 2004 me Vendim të Këshillit ⁽³⁷⁾; me këtë vendim u krijua një sistem informacioni për vendimet që lidhen me kërkesat për viza afatshkurtra, për qëllime vizite ose tranziti nëpër hapësirën Shengen. Pra, sistemi mban informacion lidhur me kërkesat për vizë afatshkurtër në vendet e sistemit Shengen. Të dhënat për vizat afatgjata ose për vizat në vendet jashtë sistemit Shengen si Bullgaria, Kroacia, Qiproja, Irlanda dhe Rumania nuk janë të disponueshme. Rregullorja VIS ⁽³⁸⁾ përcakton më tej përgjegjësitë dhe rregullat për shkëmbimin e të dhënave për vizat.

Qëllimet e Sistemit të Informacionit të Vizave

Sistemi VIS shërben për qëllimet e mëposhtme:

- të lehtësojë verifikimin më të shpejtë dhe më të saktë të vizave nga rojet e kufirit dhe identifikimin e personave të gjetur pa dokumente brenda zonës Shengen;
- të lehtësojë luftën kundër mashtrimit dhe të parandalojë fenomenin e quajtur “visa shopping” (kështu quhet praktika e bërjes së kërkesave për vizë në shtete të tjera të BE-së kur kërkesa e parë është refuzuar).
- të lehtësojë përcaktimin e shtetit BE+ përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare dhe për procesin e shqyrtimit të vetë kërkesës;
- të kontribuojë në parandalimin e kërcënimeve ndaj sigurisë së brendshme të shteteve BE+.

⁽³⁶⁾ [Lista e autoriteteve kompetente i njoftohet Komisionit](#) në përputhje me nenin 43 të Rregullores (BE) nr. 603/2013 “Për themelimin e Eurodac” për krahasimin e gjurmëve të gishtave me synimin e zbatimit të efektshëm të Rregullores (BE) 604/2013 e cila përcakton kriteret dhe mekanizmat për përcaktimin e Shtetit Anëtar përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare të paraqitur në një Shtet Anëtar nga një shtetas i një vendi të tretë ose nga një person pa shtetësi dhe për kërkesat për krahasim me të dhënat e regjistruara në Eurodac të paraqitura nga autoritetet e zbatimit të ligjit të Shteteve Anëtare dhe Europol-it për qëllime të zbatimit të ligjit dhe për të ndryshuar Rregulloren (BE) 1077/2011 e cila krijon një agjenci evropiane për menaxhimin operacional në shkallë të gjerë të sistemeve të Teknologjisë së Informacionit në një hapësirë lirie, sigurie dhe drejtësie”, Gazeta Zyrtare nr. C 45/1, 8.2.2021.

⁽³⁷⁾ [Vendimi i Këshillit, datë 8 qershor 2004](#), i cili krijon Sistemin e Informacionit të Vizave (VIS), 2004/512/KE, Gazeta Zyrtare L 213/5, 15.6.2004.

⁽³⁸⁾ [Rregullorja \(KE\) nr. 767/2008](#) e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, datë 9 korrik 2008, “Për Sistemin e Informacionit të Vizave (VIS) dhe për shkëmbimin e të dhënave midis Shteteve Anëtare për vizat me qëndrim afatshkurtër” (Rregullorja VIS), Gazeta Zyrtare nr. L 218/60, 13.8.2008.

Të dhënat e disponueshme në Sistemin e Informacionit të Vizave

Sistemi ka të dhëna dhe vendime rreth kërkesave për viza afatshkurtra në hapësirën “Shengen”.

VIS-i mban kategoritë e mëposhtme të të dhënave:

- të dhëna alfanumerike për kërkuesin dhe vizat që janë kërkuar, lëshuar, refuzuar, revokuar ose zgjatur;
- fotografi;
- të dhënat e gjurmëve të gishtave;
- lidhjet me kërkesat e mëparshme të regjistruara dhe lidhjet me dosjen e kërkesës së personave me të cilët ka udhëzuar kërkuesi (në rastet ku kërkuesi ka udhëtuar në grup).

Autoriteti përgjegjës për azilin mund të konsultojë të dhënat specifike të ruajtura në VIS. Lloji i të dhënave që mund të konsultohen ndryshon nga fakti nëse synimi i autoritetit është të përcaktojë shtetin BE+ përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare ose nëse është ai vetë përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës.

Konsultimi i të dhënave në VIS për të përcaktuar shtetin BE+ përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës ⁽³⁹⁾

Në rast se nga kërkimet del se azilkërkuesit i është dhënë vizë që mbaron jo më larg se 6 muaj para datës së kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare dhe/ose viza është zgjatur deri në një datë skadimi jo më të largët se 6 muaj para datës së kërkesës, mund të konsultohen të dhënat e mëposhtme:

- numri i kërkesës;
- autoriteti që ka lëshuar ose zgjatur vizën, në rast se autoriteti e ka lëshuar vizën në emër të një shtetit tjetër BE+;
- të dhënat personale bazë të kërkuesit (mbiemri, emri, data e lindjes, seksi, vendi i lindjes, kombësia aktuale dhe kombësia në lindje);
- lloji dhe numri i dokumentit të udhëtimit dhe një kod me tre germa për vendin që ka lëshuar dokumentin e udhëtimit;
- lloji i vizës;
- periudha e vlefshmërisë së vizës;
- kohëzgjatja e synuar e qëndrimit;
- fotografitë;
- të dhënat biometrike bazë të dosjeve të kërkesës së bashkëshortit/bashkëshortes dhe të fëmijëve, të lidhura me kërkesën e kërkuesit.

Konsultimi i të dhënave në VIS me synim shqyrtimin e kërkesës ⁽⁴⁰⁾

Në rast se nga kërkimi del se viza e lëshuar është regjistruar në VIS, mund të konsultohen të dhënat e mëposhtme:

- numri i kërkesës;
- të dhënat personale bazë të kërkuesit (mbiemri, emri, data e lindjes, seksi, vendi i lindjes, kombësia aktuale dhe kombësia në lindje);
- lloji dhe numri i dokumentit të udhëtimit dhe një kod me tre germa për vendin që ka lëshuar dokumentin e udhëtimit;

⁽³⁹⁾ Neni 21 i Rregullores VIS.

⁽⁴⁰⁾ Neni 22 i Rregullores VIS.

- data e skadimit të vlefshmërisë së dokumentit të udhëtimit, autoriteti që e ka lëshuar këtë dokument dhe data e lëshimit të tij;
- fotografitë;
- të dhënat e ruajtura për vizat e lëshuara, të anuluar ose të revokuara ose për vizat e shtyra;
- të dhënat biometrike bazë të skedarëve të kërkesës së bashkëshortit/bashkëshortes dhe të fëmijëve, të lidhura me kërkesën e kërkuarit.

Si mund të përdoret informacioni i disponueshëm në bazën e të dhënave gjatë procedurës së regjistrimit?

VIS-i shërben, ndër të tjerash, për qëllimet e shqyrtimit të kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare dhe për përcaktimin e shtetit BE+ përgjegjës për shqyrtimin e kësaj kërkesë. Autoritetet kompetente për azilin kanë të drejta hyrjeje në bazën e të dhënave të shenjave të gishtave të VIS për dy qëllimet e lartpërmendura.

Së pari, kërkimi kryhet duke krahasuar gjurmët e gishtave që i janë marrë kërkuarit të mbrojtjes ndërkombëtare me gjurmët e gishtave të personave që kanë kërkuar vizë. Kështu bëhet e mundur përputhja e të dhënave të gjurmëve të gishtave për qëllime identifikimi dhe verifikimi. Në rast se gjurmët e gishtave të azilkërkuarit nuk mund të përdoren ose kërkimi në bazën e të dhënave nuk nxjerr asnjë rezultat, kërkimi mund të kryhet edhe me të dhënat e mëposhtme:

- me mbiemrin dhe ose me mbiemrin me të cilin ka lindur azilkërkuari, me emrin, seksin ose datën, vendin dhe/ose shtetin ku ka lindur;
- me kombësinë aktuale ose me kombësinë e azilkërkuarit në lindje;
- me llojin dhe numrin e dokumentit të udhëtimit, me autoritetin që e ka lëshuar këtë dokument, datën e lëshimit dhe/ose datën e skadimit.

Përveç identifikimit të personit, VIS-i mund të japë ndihmesë për të përcaktuar udhëtimet e mëparshme të tij në vendet e Shengenit, për të mbledhur informacion për vizat që ka marrë (për autoritetin që e ka lëshuar, llojin e vizës, afatin e vlefshmërisë, kohëzgjatjen e synuar të qëndrimit etj.), për të identifikuar dokumentet e përdorura për të kërkuar vizën ose për të identifikuar pjesëtarët e familjes që mund ta kenë shoqëruar gjatë udhëtimit. Prandaj, konsiderohet praktikë e mirë që verifikimi në VIS të kryhet para se të përfundojë paraqitja e kërkesës, në mënyrë që të konsultohen të dhënat për kërkesat e mëparshme për vizë.

Në kontekstin e përcaktimit të shtetit BE+ përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës, të dhënat e ruajtura në VIS mund të tregojnë se përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare mund të jetë një shtet tjetër BE+, në rast se viza është lëshuar ose shtyrë nga një shtet i dhënë i Shengenit. Në rast se kërkesa për vizë ka qenë refuzuar, anuluar ose revokuar nga një shtet i dhënë i Shengenit, kjo mund të tregojë lidhje të mundshme me këtë shtet BE+, të cilat mund të eksplorojnë më tej në kuadër të Rregullores “Dublin III”.

Kur kërkohet vizë ose kur udhëtohet në hapësirën e Shengenit me viza, personi duhet të ketë dokument udhëtimi ose pasaportë. Baza e të dhënave VIS përmban informacion për numrin e pasaportës së kërkuarit dhe për vlefshmërinë dhe datën e skadimit të saj. Në rast se azilkërkuari, në momentin e regjistrimit, deklaron se nuk ka pasur kurrë pasaportë, por informacioni në VIS tregon se ai ka dorëzuar pasaportën në momentin e kërkesës për vizë, duhet të bëni pyetje të tjera për sqarim.

Baza e të dhënave VIS lidh të dhënat e shenjave të gishtave që janë marrë gjatë aplikimit për vizë me të dhënat e personave që janë verifikuar në bazë të dokumentit të identitetit. Mund të ndodhë që azilkërkuari të marrë vizë dhe të udhëtojë në mënyrë të ligjshme drejt një vendi të caktuar, por më pas

kërkon mbrojtje ndërkombëtare në atë vend ose në një tjetër duke përdorur një emër tjetër. Në rast se informacioni personal i ruajtur në bazën e të dhënave VIS nuk përputhet me të dhënat që azilkërkuesi ka dhënë gjatë regjistrimit dhe paraqitjes së kërkesës, duhet të dëgjohen arsyet e tij për ekzistencën e këtyre mospërputhjeve.

Baza e të dhënave VIS mund të ofrojë informacion për udhëtimet e mëparshme në hapësirën “Shengen” ose të tregojë se ai ka qëndruar në këtë hapësirë, para se të bënte kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare. Ky informacion, bashkë me vulat e hyrje-daljeve në pasaportë, ndihmon për të vërtetuar nëse azilkërkuesi ka kërkuar mbrojtje ndërkombëtare sa më shpejt ka qenë e mundur pas mbërritjes në vend. Edhe informacioni për qëndrimet e mëparshme në hapësirën Shengen mund të ketë peshë në shqyrtimin e kërkesës.

Kur personi bën kërkesë për vizë, atij i bëhet edhe fotografia digjitale. Duhet t’i kushtohet vëmendje pamjes së azilkërkuesit në fotografi sepse, në disa rrethana, për shembull në situatat e trafikimit të qenieve njerëzore, të dhënat e regjistrimit mund të jenë të falsifikuara. Gjithashtu, mund të ndodhë që fëmija të përpiqet të regjistrohet si i rritur kur kërkon vizën, në mënyrë që të udhëtojë si i rritur drejt zonës Shengen.

C. Verifikimi i dokumenteve

Gjatë procedurës së regjistrimit, azilkërkuesve u kërkohet të dorëzojnë të gjitha dokumentet që zotërojnë, për shembull dokumentacionin për identitetin dhe kombësinë, por edhe lloje të tjera dokumentesh që mund të kenë rëndësi për kërkesën për azil. Këtu mund të përfshihen dokumentet profesionale, urdhrat e gjykatave ose urdhër-arrestimet, kartat e anëtarësisë në ndonjë parti politike dhe librezat e shërbimit në ushtri.

Roli juaj është të mblidhni dhe të regjistroni ⁽⁴¹⁾ informacionin që ka dorëzuar azilkërkuesi dhe jo të vlerësoni besueshmërinë ose vërtetësinë e dokumenteve që ka paraqitur ai, përveç nëse legjislacioni ose praktikat në vendin tuaj parashikojnë ndryshe. Megjithatë, në rast se vini re probleme me vërtetësinë e dokumenteve të paraqitura, e mira është ta sinjalizoni këtë në dosje.

Mund të jetë me rëndësi që ju të merrni përfundimet e vlerësimit të vërtetësisë së dokumentit para fillimit të fazës së shqyrtimit. Është praktikë e mirë që, në fazën e regjistrimit, të ngrihet një mekanizëm referimi nëpërmjet të cilit ju mund t’ia dërgoni dokumentet e paraqitura njësisë ose autoritetit të specializuar (p.sh. policisë), i cili është ngarkuar me shqyrtimin e vërtetësisë së dokumenteve. Në varësi të organizimit të strukturave në vend, mekanizmi i referimit mund të zbatohet sistematikisht për të gjitha dokumentet e paraqitura ose të kufizohet për verifikimin e disa llojeve të dokumenteve (p.sh. dokumentet e identitetit dhe të kombësisë ose dokumentet me elemente sigurie) ose të zbatohet për dokumentet për të cilat, me shikim të parë, lindin dyshime për vërtetësinë e tyre.

Dokumentet vlerësohen nga personeli i specializuar, i cili përdor teknika hetimi për të parë nëse dokumentet janë autentike. Ky lloj hetimi mund të konsistojë, për shembull, në krahasimin me dokumentet referencë në një bazë të dhënash për dokumente ose ekzaminimin shkencor të dokumentit.

Kur përfundimi është që azilkërkuesi ka dorëzuar një dokument fals ose të falsifikuar, duhet të dëgjoni këndvështrimin e azilkërkuesit për këto rezultate. Në varësi të kushteve të parashikuara në legjislacionin e vendit, mund të mos lejohet që azilkërkuesit t’i kthehen dokumentet e rreme ose të falsifikuara. Paraqitja e dokumenteve të falsifikuara, në vetvete, nuk do të thotë se azilkërkuesi po përpiqet të abuzojë me procedurën e azilit. Azilkërkuesi mund të ketë përdorur dokumente të falsifikuara për t’u arratisur

⁽⁴¹⁾ Për informacion më të detajuar rreth mënyrës si mblidhen dhe regjistrohen dokumentet e paraqitura nga azilkërkuesi, referojuni [Kreut IV: “Mbledhja e të dhënave gjatë regjistrimit”](#).

nga vendi i origjinës nëpërmjet kontrabandistëve të njerëzve ose me mënyra të tjera, ose ai mund të jetë keqinformuar rreth nevojës për t'u paraqitur autoriteteve të azilit disa dokumente të caktuara. Prandaj, është thelbësore që për rezultatin e verifikimi të dokumenteve, të dëgjohet këndvështrimi i azilkërkuarit, gjë që mund të bëhet gjatë intervistës personale.

D. Skedarët e policisë

Në kuadër të procedurës së azilit, skedarët e policisë së shtetit dhe të Interpolit mund të jenë burim i rëndësishëm informacioni për një sërë aspektesh. Në fakt, në rast se emri i azilkërkuarit gjendet në skedarët e policisë, dosja e policisë mund të ofrojë informacion të dobishëm jo vetëm për gjendjen gjyqësore të azilkërkuarit, por edhe për aspekte të ndryshme që lidhen me identitetin dhe rezidencën e mëparshme të tij. Në kuadrin e procedurës së azilit, të dhënat e policisë mund të jenë burim informacioni për itinerarin e udhëtimit të azilkërkuarit, për pikën nga ku ka hyrë në BE dhe për praninë e azilkërkuarit në një shtet të caktuar në një moment të caktuar.

Është praktikë e mirë që kërkesat e saporegjistruara të krahasohen me të dhënat e policisë së vendit, me ato të policisë evropiane (p.sh. Sistemi i Informacionit të Shengenit) ose me të dhënat e policisë ndërkombëtare (p.sh. Interpol).

Konsultimi i të dhënave të policisë është tejet i rregulluar: vetëm autoritetet kompetente kombëtare kanë të drejta për të hyrë në këtë sistem. Në rast se autoriteti i policisë është i përfshirë në procedurën e regjistrimit, kontrolli i sigurisë mund të bëhet pikërisht në këtë fazë ku është e përfshirë edhe policia. Në rast të kundërt, kur autoriteti i policisë nuk është i përfshirë në procedurën e regjistrimit, mund të krijohet një mekanizëm referimi me të cilin të lejohet referimi i kërkesave nga autoriteti i regjistrimit. Ky referim do t'i bëjë të mundur autoritetit të regjistrimit të kontrollojë nëse azilkërkuari është i regjistruar në skedarët e policisë.

Në varësi të organizimit të strukturave në vend, kontrolli i sigurisë mund t'u bëhet të gjitha kërkesave të saporegjistruara ose vetëm disa kërkesave të caktuara, duke u bazuar në një numër kriteresh (p.sh. kërkesat e individëve nga disa vende të caktuara origjinë ose për disa lloje të caktuara kërkesash).

E. Verifikimi i lidhjeve familjare

Në fazën e regjistrimit mund të jetë i nevojshëm verifikimi i përbërjes familjare të deklaruar nga azilkërkuari. Ky verifikim mund të kryhet për pjesëtarët e familjes që e shoqërojnë atë gjatë regjistrimit ose mund të kryhet për persona që nuk janë me azilkërkuarin në momentin e regjistrimit.

Rasti i dytë mund të lindë në situatën ku azilkërkuari i saporegjistruar përmend se ka lidhje familjare me një person që ka kërkuar mbrojtje ndërkombëtare në të shkuarën dhe/ose me një person të cilit i është dhënë mbrojtje ndërkombëtare.

Lidhjet familjare mund të verifikohen me disa metoda.

- Duke mbledhur të dhëna të detajuara për pjesëtarët e familjes së azilkërkuarit. Këtu hyn mbledhja nga azilkërkuari e të dhënave bazë personale të secilit anëtar të familjes si emri, data dhe vendi i lindjes, vendi aktual i punës, gjendja civile, data dhe vendi i martesës, emrat e prindërve dhe të motrave/vëllezërve, vendndodhja e tyre aktuale si dhe konteksti i shkëputjes së tyre nga azilkërkuari. Ky informacion mund të kryqëzohet më vonë me informacionin e dhënë nga këta pjesëtarë të familjes në kërkesat e tyre. Ky proces tregon, edhe një herë, rëndësinë e pasjes së të dhënave të besueshme dhe të plota në momentin e regjistrimit.

- Duke marrë dhe ekzaminuar të gjitha dokumentet e përbërjes familjare, duke përfshirë këtu certifikatat e lindjes dhe të martesës si dhe certifikatat e mundshme familjare.
- Duke mbledhur të dhëna për bashkëjetesën e mëparshme me secilin pjesëtar të familjes dhe për kohën kur pjesëtarët e familjes jetonin bashkë.
- Duke kryer testin e ADN-së, në varësi të kontekstit dhe situatave ku ekzistojnë dyshime serioze. Në disa shtete, prova e ADN-së mund të përdoret për verifikimin e lidhjeve familjare, për shembull në situatat ku ka paqartësi rreth lidhjeve familjare. Paqartësitë mund të lindin nga deklaratimet e papërrputhshme ose nga provat e dhëna nga palët e treta, nga mungesa e provave dokumentare ose e provave të tjera që dëshmojnë ekzistencën e lidhjeve familjare ose nga të dhënat për trafikim të qenieve njerëzore në kontekstin e lidhjeve familjare të pretenduara.

Shtetet BE+ mund të verifikojnë lidhjet familjare duke kryer testin e ADN-së dhe duke mbledhur të dhëna me anë të intervistave ose dëshmi dokumentare. Kryerja e testit të ADN-së mund të konsiderohet në përpjesëtim me synimin që kërkohet të arrihet, nëse nuk ekzistojnë mjete më pak shtrënguese për të vërtetuar lidhjet familjare, për shembull dëshmi dokumentare. Rekomandohet gjithashtu që autoritetet të paguajnë koston e testit të ADN-së ose të mos vendosin tarifa shpërpjesëtimore, të cilat mund të krijojnë pengesa për azilkërkuesit në ushtrimin e të drejtave të tyre.

F. Mediet sociale

Nëpërmjet medieve sociale, përdoruesit krijojnë komunitete për të shpërndarë informacione, ide, mesazhe ose lëndë të tjera në rrjetet në linjë. Ky komunikim shpesh ndodh në faqet e rrjeteve sociale ose mikroblogjeve si “Facebook”, “Twitter”, “Instagram” dhe nëpërmjet platformave që u kushtohen blogjeve.

Mediet sociale përdoren gjerësisht nëpër botë. Në varësi të medieve sociale dhe të përdorimit individual që u bëhet këtyre medieve, informacioni i publikuar aty mund të shihet vetëm nga një grup i vogël personash të përzgjedhur ose mund të jetë publik. Azilkërkuesi mund të ketë publikuar informacion në mediet sociale për një gamë të gjerë temash. Ky informacion mund të jetë i rëndësishëm dhe i dobishëm për të verifikuar informacionet rreth azilkërkuesit.

Është praktikë e mirë që, gjatë fazës së paraqitjes së kërkesës, azilkërkuesi të pyetet nëse ka llogari në mediet sociale dhe/ose faqe interneti ose blog personal. Megjithatë, qasja në mediet sociale është e kufizuar deri në masën ku këto zbulime nuk shkelin të drejtën e azilkërkuesit për privatësi. Për shembull, nëse legjislacioni i brendshëm nuk parashikon ndryshe për qëllime specifike dhe sipas disa kushteve të përcaktuara, azilkërkuesi nuk duhet detyruar ose të bëhet të ndihet i detyruar të japë fjalëkalimin e llogarisë së tij në mediet sociale ose të lejojë hyrjen në informacione që mbrohen me fjalëkalim.

Informacioni i gjetur në mediet sociale duhet të përdoret me kujdesin më të madh, sepse është tejet e vështirë, në mos e pamundur, të vlerësohet besueshmëria e këtij lloji informacioni.

Autenticiteti i aspekteve të ndryshme të informacionit të gjetur në mediet sociale mund të jetë e vështirë të vërtetohet. Këtu hyjnë burimi ose identiteti i autorit (sepse personi mund të përdorë nofkë ose të përdorë në mënyrë të rreme identitetin e dikujt tjetër), data e informacionit (e cila është e ndryshme nga data e publikimit të informacionit) ose edhe vetë përmbajtja, sepse përmbajtja në mediet sociale shpesh është e parregulluar dhe ka pak gjasë që të ketë kontroll redaktorial krahasuar me burimet e medieve të tjera “tradicionale”.

G. Analiza dhe treguesit gjuhësorë

Analiza e gjuhës që flet dhe shkruan azilkërkuesi është metodë për të ndihmuar në përcaktimin e kombësisë, rajonit të origjinës ose të origjinës etnike të azilkërkuesit ⁽⁴²⁾. Në shumicën e rasteve, kryhet analiza e ligjëratës së azilkërkuesit për të përcaktuar nëse shfaq karakteristikat e një personi që është rritur ose ka jetuar në shoqërinë e një vendi origjine të dhënë.

Analiza gjuhësore duhet të kryhet nga një gjuhëtar i trajnuar dhe i kualifikuar (domethënë nga një profesionist që është trajnuar dhe ka ekspertizë në analizën gjuhësore) dhe jo thjesht nga dikush që gjuhën në fjalë e ka gjuhë amtare ⁽⁴³⁾. Roli i gjuhëtarit në procedurën e azilit udhëhiqet nga parimet e konfidencialitetit dhe paanshmërisë.

Analiza gjuhësore kërkon të dhëna të besueshme si regjistrime zanore me një gjatësi dhe cilësi të mirë. Kjo analizë ka të bëjë me shqyrtimin e theksit, gramatikës, fjalorit dhe fjalëve të huazuara në ligjëratën e azilkërkuesit.

Analiza gjuhësore është proces që kërkon kosto dhe burime të mëdha. Vendimi për të kryer ose jo analizën gjuhësore mund të merret duke u bazuar në elementet individuale, për shembull nëse ka dyshime për identitetin e pretenduar nga azilkërkuesi (p.sh. për vendin e tij të origjinës ose vendbanimin e zakonshëm) ose më sistematikisht duke u bazuar te një grup kriteresh të paracaktuara (p.sh. për azilkërkuesit që pretendojnë se janë nga një vend origjine i caktuar).

Duhet bërë kujdes kur nxirren përfundime nga analiza gjuhësore. Në fakt, shtetësia dhe kombësia ⁽⁴⁴⁾ janë tituj ligjorë, të cilët nuk lidhen medoemos me gjuhën që flet një shtetas. Për shembull, azilkërkuesi që ka jetuar gjithë jetën jashtë vendit të kombësisë së tij, mund të mos ketë asnjë njohuri për gjuhën e atij vendi ose mund ta flasë atë me theks të huaj.

Prandaj, rezultati i analizës gjuhësore duhet të përdoret gjithmonë në bashkëlidhje me treguesit e tjerë dhe nën dritën e deklarimeve të azilkërkuesit. Raporti i analizës gjuhësore mund të përdoret si mënyrë e mëtejshme për verifikimin e informacionit të dhënë nga azilkërkuesi (p.sh. vendi i origjinës, historia e tij, vendet në të cilat ai ka deklaruar se ka jetuar ose është shkolluar).

Përveç analizës së plotë gjuhësore, ka edhe metoda të tjera me fushëveprim më të kufizuar, të cilat shpesh konsiderohen se japin “orientim gjuhësor”. “Orientimi gjuhësor” është një verifikim i shkurtër që kryhet nga një gjuhëtar dhe/ose person që atë gjuhë e ka gjuhë amtare, për të përcaktuar nëse ka dyshime ose kundërshti se azilkërkuesi mund të mos flasë gjuhën e rajonit nga i cili deklaron se vjen. Së fundmi, janë zhvilluar metoda për përdorimin e inteligjencës artificiale, të cilat përdorin kompjuterin për të përcaktuar, me njëfarë niveli sigurie, se nga vjen gjuha e folur nga azilkërkuesi.

Kur rezultati i orientimit gjuhësor tregon se ka dyshime për origjinën e azilkërkuesit, mund të konsiderohet kryerja e analizës së plotë gjuhësore. Orientimi gjuhësor mund të jetë i dobishëm kur azilkërkuesi nuk ka dokumente ose vjen nga një vend në të cilin dokumentet e rreme mund të gjenden me lehtësi në tregun e zi. Orientimi gjuhësor kërkon më pak kohë se analiza e plotë gjuhësore, sepse analistit nuk i duhet të shkruajë një raport të plotë, por thjesht të tregojë nëse ka mjaftueshëm gjasë që azilkërkuesi të jetë ose të mos jetë nga ai vend origjine që ka deklaruar. Prandaj, orientimi gjuhësor

⁽⁴²⁾ Këtu është përdorur përkufizimi i analizës gjuhësore për të përcaktuar origjinën, përkufizim ky i dhënë nga Rrjeti Evropian i Migracionit (EMN) (shihni: [EMN glossary \[“Fjalorthi i RREM-së”\]](#), versioni 7.0, korrik 2020).

⁽⁴³⁾ Language and National Origin Group, ‘[Guidelines for the use of language analysis in relation to questions of national origin in refugee cases](#)’, *International Journal of Speech Language and the Law*, Vol. 11, Nr 2, 2004, f. 2.

⁽⁴⁴⁾ Neni 2, germa (d), i Rregullores “Për statistikën e migracionit”, e përkufizon kombësinë si “lidhja e veçantë ligjore midis individit dhe vendit të tij, e cila përftohet nga lindja ose me natyralizim, qoftë ky me deklaram, zgjedhje, martesë ose me mjete të tjera sipas legjislacionit vendas”.

s'është asgjë më shumë nga çfarë sugjeron vetë emri i metodës, domethënë është një "orientim" dhe nuk mund të jetë baza e vetme për të vënë në pikëpyetje besueshmërinë e deklarimeve të azilkërkuarit për vendin e origjinës. Megjithatë, azilkërkuari duhet të pyetet për mospërputhjet midis deklarimeve të tij dhe orientimit gjuhësor. Me anë të këtyre pyetjeve mund të zbulohet më shumë për historikun e tij. Ndërsa orientimi gjuhësor përdoret më shumë si instrument referimi, raportet e analizës gjuhësore konsiderohen si provë nga autoritetet dhe gjykatat.

Pikat që duhen mbajtur mend

- Eurodac është një bazë të dhënash për mbarë BE-në, në të cilën ruhen shenjat e gishtave të shtetasve të vendeve të treta që kanë kërkuar mbrojtje ndërkombëtare në një shtet BE+ ose janë kapur për kalim të paligjshëm të kufijve të jashtëm të BE-së. Ky informacion mund të ndihmojë për të përcaktuar shtetin përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës.
- VIS është një sistem qendror informacioni në lidhje me kërkesat për vizë afatshkurtër për të vizituar ose kaluar tranzit në hapësirën Shengen. Ky informacion mund të përdoret për të verifikuar qëndrimet e mëparshme në vendet e Shengenit, për të përcaktuar cili shtet është përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës dhe për të mbështetur shqyrtimin e vetë kërkesës.
- Mediet sociale mund të ofrojnë informacion të hapur për publikun, i cili mund të ndihmojë në verifikimin e deklarimeve të dhëna nga azilkërkuari. Ky informacion duhet marrë me rezerva për shkak të vështirësisë në vërtetimin e besueshmërisë së tij.
- Analiza gjuhësore ose orientimi gjuhësor kryhet duke u bazuar në regjistrime zanore dhe mund të ndihmojnë për të përcaktuar kombësinë, rajonin e origjinës ose origjinën etnike të azilkërkuarit.

IX. Rëndësia e të dhënave të regjistrimit për fazën e shqyrtimit të kërkesës

Të dhënat e regjistrimit mund të përdoren për qëllime organizimi dhe planifikimi (shihni [Seksionin A “Organizimi dhe planifikimi”](#)), për të kanalizuar kërkesën te proceset ose flukset e punës më të përshtatshme të azilit (shihni [Seksionin B “Kanalizimi i çështjeve”](#)) dhe për të identifikuar dhe parashikuar nevojat në burime (shihni [Seksionin C “Identifikimi i nevojave për burime”](#)).

A. Organizimi dhe planifikimi

Të dhënat e regjistrimit orientojnë procesin e planifikimit të intervistës personale. Të dhënat e regjistrimit tregojnë kohën që duhet të rezervohet për intervistën personale, atë nëse duhet gjetur përkthyes, nëse duhen dhënë ose krijuar garanci të veçanta para intervistës dhe se cili nëpunës që merret me dosjet e azilit është më i përshtatshmi për trajtimin e çështjes. Caktimi i një nëpunësi specifik azili/përkthyesi për trajtimin e një çështjeje bazohet në një larmi faktorësh si:

- përvoja e nëpunësit në trajtimin e çështjeve me shkallë të caktuar ndërlidhimi;
- ekspertiza e nëpunësit të azilit për një vend ose rajon të dhënë origjine, për një lloj kërkesë ose temë të caktuar (p.sh. përjashtimi);
- specializimi i nëpunësit të azilit (dhe/ose përkthyesit) në fushën e intervistave me azilkërkuesit që kanë nevoja të veçanta të caktuara;
- gjinia e nëpunësit dhe/ose përkthyesit, sepse nëpunësi i ngarkuar me çështjen dhe përkthyesi preferohet të jenë të së njëjtën gjini me atë të azilkërkuesit, nëse është e mundur dhe nëse e kërkon azilkërkuesi (me përjashtim të rastit ku autoriteti përgjegjës i azilit beson se kërkesa mbështetet në arsye që nuk lidhen me vështirësitë e azilkërkuesit për të paraqitur kërkesën e tij/saj);
- lidhja midis pjesëtarëve të familjes dhe çështjeve të ndërlidhura;
- disponueshmëria e nëpunësit të ngarkuar me çështjen dhe e përkthyesit (sidomos në rastet ku intervista zhvillohet në një gjuhë të rrallë);
- konfliktet e mundshme të interesit, sidomos nëse nëpunësi i ngarkuar me trajtimin e çështjes dhe/ose përkthyesi e njohin azilkërkuesin nga një kontekst tjetër.

B. Kanalizimi i çështjeve

Shtetet BE+ mund të ngrenë një sistem kanalizimi, i cili njihet edhe me termin “sistem seleksionimi”, me anë të të cilit çështjet që sapo janë regjistruar diferencohen dhe kanalizohen në linja të ndryshme gjatë fazës së shqyrtimit. Ky kanalizim bëhet duke u bazuar tek informacionet e mbledhura gjatë fazës së regjistrimit. Synimi i sistemi të kanalizimit është që të racionalizohet dhe të rritet efektiviteti i procesit të shqyrtimit.

Linjat e sistemit të kanalizimit mund të konceptohen në disa mënyra, në varësi të ngarkesës së çështjeve që duhen trajtuar, burimeve të disponueshme dhe zgjedhjeve strategjike të autoritetit përgjegjës për azilin. Sistemi i kanalizimit mund të përmbajë, për shembull, këto linja.

- **Një linjë “përparësie”.** Në funksion të praktikës në vend, përparësia mund të përdoret, ndër të tjerash, në situatat e mëposhtme:

- o në rast se azilkërkuesi është i cenueshëm ose ka nevojë për garanci të veçanta procedurale;
 - o në rast se, duke u bazuar te të dhënat individuale të regjistrimit, çështja mund të jetë e bazuar ose, në të kundërt, mund të jetë dukshëm e pabazuar (nëse ky koncept ekziston në praktikën vendase), për shembull duke u bazuar te shkalla e njohjes së statusit.
- **Një linjë për procedurat e përshpejtuara.** Për të respektuar afatet më të shkurtra të procedurave të përshpejtuara, mund të përdoret një linjë e dedikuar për to, për të mos lejuar që çështjet e përshpejtuara të ngadalësohen nga çështjet e tjera “të rregullta”. Linjat e përshpejtuara shpesh përdoren për vendet e sigurta të origjinës ose kur, në kërkesë, nuk janë ngritur probleme që lidhen me mbrojtjen ndërkombëtare.
 - **Një linjë e posaçme për një ngarkesë specifike me çështje nga një vend origjine i dhënë.** Kjo praktikë mund të zbatohet kur, për shembull, ngarkesa e çështjeve është e madhe për nga numri i çështjeve dhe/ose zyra ka personel të specializuar për atë ngarkesë.
 - **Një linjë e posaçme për procedurën e pranimit.** Kjo linjë mund të zbatohet, për shembull, për azilkërkuesit që kanë marrë tashmë mbrojtje ndërkombëtare në një Shtet Anëtar tjetër ose për kërkesat e mëvonshme.

Të dhënat e regjistrimit janë çelësi për zhvillimin dhe zbatimin e sistemit të kanalizimit.

Analiza e të dhënave të përpiluara nga regjistrimi është pika fillestare nga ku mund të merret vendimi nëse, nën dritën e ngarkesës aktuale dhe asaj të parashikuar, vënia në përdorim e një sistemi kanalizimi do të përmirësonte efektshmërinë e fazës së shqyrtimit.

Më tej, monitorimi i vazhdueshëm i të dhënave të regjistrimit bën të mundur identifikimin e nevojave të mundshme për përditësimin ose përshtatjen e sistemit të kanalizimit, në mënyrë që ai t’i përgjigjet ngarkesës me çështje të reja të saporegjistruara.

C. Identifikimi i nevojave për burime

Informacioni për vendin e origjinës

Prirjet në të dhënat e regjistrimit mund të zbulojnë mbizotërimin e një vendi të ri origjine në ngarkesën e çështjeve të azilit (ose një rritje të shpejtë ose të papritur të ngarkesës ekzistuese). Ky vëzhgim mund të nxisë nevojën që njësia e ngarkuar me informacionin për vendin e origjinës të kryejë kërkime për këtë vend origjine.

Orientime juridike dhe politike

Në mënyrë të ngjashme, prirjet në të dhënat e regjistrimit mund të sinjalizojnë daljen në dritë të një lloji të ri kërkesë ose të një problemi të ri ligjor, gjë që do të nxiste nevojën për të zhvilluar orientime kombëtare specifike dhe orientime doktrinare ose ligjore për këtë problem.

Përkthimi

Shfaqja ose rritja në një ngarkesë të dhënë çështjesh mund të nxisë nevojën për shërbime përkthimi shtesë për një gjuhë të caktuar.

Burimet njerëzore

Rritja në numrin e çështjeve të regjistruara ose rritja e numrit të çështjeve të ndërlikuara mund të bëjë të nevojshëm rekrutimin e nëpunësve shtesë për trajtimin e çështjeve.

Pikat që duhen mbajtur mend

- Analiza dhe zberthimi i të dhënave të regjistrimit i bën të mundur autoritetit përgjegjës për azilin që të përgatisë me efektshmëri veprimtaritë afatshkurtra dhe afatmesme, për shembull planifikimin e intervistave.
- Për të racionalizuar kapacitetet e tyre të përpunimit të çështjeve, shtetet BE+ mund të krijojnë një sistem kanalizimi, në të cilin çështjet të kanalizohen në linja të ndryshme që në momentin e regjistrimit. Të dhënat e regjistrimit janë çelësi për zhvillimin dhe zbatimin e sistemit të kanalizimit.
- Të dhënat e regjistrimit mund të theksojnë nevojat potenciale për burime, për shembull, për informacion për vendin e origjinës, për orientime ligjore, përkthim dhe burime njerëzore.

Shtojcat

Shtojca 1: Fushat e regjistrimit

Deklaratë për përjashtim nga përgjegjësia. Në këtë shtojcë paraqitet një panoramë e përgjithshme e fushave të regjistrimit për të cilat kërkohen rregullisht të dhëna nga azilkërkuesit në fazën e regjistrimit. Kjo panoramë e përgjithshme përfshin të dhënat që në këtë udhëzues praktik rekomandohen të mblidhen në fazën e regjistrimit, informacionin që i duhet dhënë azilkërkuesit dhe orientime për rastet ku oficerët e regjistrimit duhet të sinjalizojnë informacionin te kolegët/njësitet specializuara, tek autoritetet e tjera dhe/ose duhet të referojnë çështjen. Kjo panoramë nuk synon të paraqesë një formular regjistrimi standard. Kjo sepse formulari i regjistrimit duhet të përshtatet me kontekstin e vendit, në varësi të personit që e mbledh informacionin, të llojit të informacionit që mblidhet dhe në varësi të faktit se kur dhe për cilat procedura do përdoren të dhënat. Kjo panoramë e përgjithshme mund të përdoret si dokument referencë për të vlerësuar formularët e regjistrimit që përdoren në nivel kombëtar.

Të dhënat që kërkohen të regjistrohen në fazat e hershme të procedurës së azilit, sipas direktivave dhe rregulloreve të sistemit CEAS, janë me germa të trasha, me shënime në fund të faqes, në të cilat citohen nenet specifike të direktivave dhe rregulloreve në fjalë. Po kështu, informacioni që u duhet dhënë azilkërkuesve, siç kërkohet në direktivat dhe rregulloret e sistemit CEAS, është theksuar me ngjyrën blu, me referencat përkatëse të cituara në shënimet në fund të faqes.

Të dhënat e regjistrimit: Kërkesa e parë për mbrojtje ndërkombëtare

DETAJET E REGJISTRIMIT

- Numri i regjistrimit
- Numri i çështjes
- Data e paraqitjes ⁽⁴⁵⁾
- Vendi i paraqitjes ⁽⁴⁶⁾
- Lloji i azilkërkuesit (i rritur, i mitur i pashoqëruar ose i mitur në ngarkim) ⁽⁴⁷⁾
- Lloji i kërkesës (kërkesë e parë, kërkesë e mëvonshme ose kërkesë e rihapur) ⁽⁴⁸⁾

Përkthimi

- Përkthimi i përdorur (kur ka qenë e nevojshme) ⁽⁴⁹⁾
 - Gjuha për përkthim
 - Numri i identifikimit të përkthyesit
 - Azilkërkuesi pohon se e kupton përkthyesin

⁽⁴⁵⁾ Shihni nenin 34, paragrafin 2, germa (g), të Rregullores Dublin III.

⁽⁴⁶⁾ Shihni nenin 34, paragrafin 2, germa (f), të Rregullores Dublin III.

⁽⁴⁷⁾ Shihni nenin 3, paragrafi 1, germa (a), të Rregullores "Për statistikat e migracionit".

⁽⁴⁸⁾ Shihni nenin 34, paragrafin 2, germa (g), të Rregullores Dublin III.

⁽⁴⁹⁾ Shihni nenin 12, paragrafi 1, germa (b), të DPA-së.

Informacioni që i është dhënë azilkërkuesve

- Azilkërkuesit i jepet informacion për procedurën e regjistrimit dhe për procedurën që vjen pas regjistrimit ⁽⁵⁰⁾
- Azilkërkuesit i jepet informacion për të drejtat dhe detyrimet e tij gjatë procedurës së azilit ⁽⁵¹⁾
- Azilkërkuesi pohon se e kupton informacionin që i është dhënë

Të dhënat e kontaktit

- Adresa** ⁽⁵²⁾
- Numri i telefonit
- Azilkërkuesit i jepet informacion për mënyrën e regjistrimit të ndryshimeve të të dhënave të kontaktit ⁽⁵³⁾

Të dhënat biometrike

- Fotografia
- Gjurmët e gishtave** ⁽⁵⁴⁾
- Nënshkrimi

Detaje të tjera

- Prania e azilkërkuesit në mediet sociale
 - Platformat e medieve sociale
 - Informacione shtesë: emri i përdoruesit, faqe personale në internet ose blog (nëse ka)

I rritur në ngarkim

- I rrituri në ngarkim informohet për pasojat e paraqitjes së kërkesës në emër të tij ⁽⁵⁵⁾
- I rrituri në ngarkim informohet se ka të drejtë të bëjë kërkesë më vete ⁽⁵⁶⁾
- Nga i rrituri në ngarkim kërkohet të japë pëlqimin për paraqitjen e kërkesës së bërë në emër të tij** ⁽⁵⁷⁾

Kërkesa për dhënie të pëlqimit bëhet me shkrim nga i rrituri në ngarkim dhe shtohet në dosjen e azilkërkuesit.

⁽⁵⁰⁾ Shihni nenin 12, paragrafi 1, germa (a), të DPA-së.

⁽⁵¹⁾ Shihni nenin 12, paragrafi 1, germa (a), të DPA-së.

⁽⁵²⁾ Shihni nenin 13, paragrafi 2, germa (c), të DPA-së.

⁽⁵³⁾ Shihni nenin 12, paragrafi 1, germa (a), të DPA-së.

⁽⁵⁴⁾ Shihni nenin 11, germa (a), të Rregullores Eurodac.

⁽⁵⁵⁾ Shihni nenin 7, paragrafi 2, të DPA-së.

⁽⁵⁶⁾ Shihni nenin 7, paragrafi 2, të DPA-së.

⁽⁵⁷⁾ Shihni nenin 7, paragrafi 2, të DPA-së.

TË DHËNAT PERSONALE**Emri dhe gjinia**

- Emri i plotë** ⁽⁵⁸⁾
- Emri (emrat)
 - Mbiemri (mbiemrat)
 - Mbiemri i vajzërisë (nëse ka)
- Seksi** ⁽⁵⁹⁾
- Përemrat e preferuar për gjininë
- Emri i babait
- Emri i nënës

Data e lindjes

- Data e lindjes** ⁽⁶⁰⁾
- Data e lindjes bazuar në kalendarin që përdoret në vendin e origjinës së azilkërkuesit (nëse ka)
 - Treguesi që data e lindjes është përllogaritje e përafërt ose e saktë
 - Shpjegimet për mënyrën e përcaktimit të datës së lindjes (nëse ka)

Vendi i lindjes

- Shteti i lindjes** ⁽⁶¹⁾
- Vendi i lindjes** ⁽⁶²⁾
- Provinca/rajoni/njësia e qeverisur nga guvernatori
 - Fshati/komuna/nënqarku ⁽⁶³⁾
- Arsyet pse azilkërkuesi nuk e di vendin e lindjes (nëse ka)

Kombësia

- Kombësia** ⁽⁶⁴⁾
- Treguesi që kombësia është e vërtetuar ose e pretenduar/supozuar
 - Treguesit e arsyeve pse kombësia është e paqartë (nëse ka)
- Kombësi të tjera** ⁽⁶⁵⁾
- Pashtetësia
- Treguesi që pashtetësia është e vërtetuar ose e pretenduar/supozuar
 - Treguesit e arsyeve pse azilkërkuesi konsiderohet pa shtetësi (nëse ka)

⁽⁵⁸⁾ Shihni nenin 34, paragrafi 2, germa (a), të Rregullores Dublin III dhe nenin 6, paragrafi 1, të DKP-së.

⁽⁵⁹⁾ Shihni nenin 4, paragrafi 1, të Rregullores “Për statistikat e migracionit” dhe nenin 11, germa (c), të Rregullores Eurodac.

⁽⁶⁰⁾ Shihni nenin 4, paragrafi 1, të Rregullores “Për statistikat e migracionit” dhe nenin 34, paragrafi 2, germa (a), të Rregullores Dublin III.

⁽⁶¹⁾ Shihni nenin 3, paragrafi 1, germa (a), seksioni (iii), të Rregullores “Për statistikat e migracionit” dhe nenin 34, paragrafi 2, germa (a), të Rregullores Dublin III.

⁽⁶²⁾ Shihni nenin 34, paragrafin 2, germa (a), të Rregullores Dublin III.

⁽⁶³⁾ Shihni nenin 4, paragrafët 1 dhe 2, të DK-së dhe nenin 13, paragrafi 1, të DPA-së.

⁽⁶⁴⁾ Shihni nenin 4, paragrafi 1, të Rregullores “Për statistikat e migracionit” dhe nenin 34, paragrafi 2, germa (a), të Rregullores “Dublin III”.

⁽⁶⁵⁾ Shihni nenin 34, paragrafin 2, germa (a), të Rregullores Dublin III.

Detajet e pseudonimeve

Termi “pseudonim” u referohet detajeve personale që janë shumë të ndryshme nga detajet e tjera personale si mbiemri i vajzërisë, emrat që përdoren në funksione jozyrtare ose të dhënat personale të regjistruara në bazat e të dhënave.

- Emri (emrat)
- Mbiemri (mbiemrat)
- Data e lindjes
- Vendi i lindjes
- Kombësia
- Informacione shtesë, për shembull burimi i informacionit për detajet e pseudonimit dhe për çfarë qëllimi është përdorur pseudonimi

SHTETET E REZIDENCËS SË MËPARSHME

Me “rezidencë të mëparshme” kuptojmë të gjitha vendet jashtë vendit të origjinës ku azilkërkuesi ka synuar të përfitojë mbrojtjen ose të hedhë rrënjë ⁽⁶⁶⁾.

- Shteti i rezidencës së mëparshme** ⁽⁶⁷⁾
- Vendi i rezidencës së mëparshme** ⁽⁶⁸⁾
 - Provinca/rajoni/njësia e qeverisur nga guvernatori
 - Fshati/komuna/nënqarku
- Periudha e qëndrimit
- Arsyet e qëndrimit
- Leja e qëndrimit në shtetin e rezidencës së mëparshme
 - Lloji i lejes së qëndrimit
 - Periudha e vlefshmërisë

DOKUMENTET

Dokumentet e identitetit

- Pasaporta ⁽⁶⁹⁾
 - Treguesi që azilkërkuesi aktualisht ka me vete një pasaportë ose se azilkërkuesi zotëron një pasaportë që aktualisht nuk e ka me vete
 - Numri i pasaportës
 - Periudha e vlefshmërisë
 - Data e lëshimit
 - Autoriteti lëshues
 - Vendi i lëshimit
 - Pasaporta është mbajtur nga autoritetet për verifikimin e vërtetësisë ose azilkërkuesi do të përpiqet t’ia dorëzojë pasaportën autoritetit përgjegjës për azilin.

⁽⁶⁶⁾ Rezidenca e mëparshme nuk i referohet vizitave të rastësishme ose tranzitit në një vend të ndryshëm nga vendi i origjinës së azilkërkuesit.

⁽⁶⁷⁾ Shihni nenin 3, paragrafi 1, germa (a), seksioni (iii) të Rregullores “Për statistikën e migracionit” dhe nenin 34, paragrafi 2, germa (d), të Rregullores Dublin III.

⁽⁶⁸⁾ Shihni nenin 34, paragrafin 2, germa (d), të Rregullores Dublin III.

⁽⁶⁹⁾ Shihni nenin 13, paragrafi 2, germa (b) të DPA-së dhe nenin 34, paragrafi 2, germa (b), të Rregullores Dublin III.

Dokumentet e tjera të identitetit ⁽⁷⁰⁾

Dokumentet e tjera të identitetit janë dokumente të ndryshme nga pasaporta, të cilat mund të vërtetojnë identitetin e azilkërkuesit si karta e identitetit, librezat e identitetit ose certifikatat e lindjes.

- Treguesi se azilkërkuesi ka me vete dokumente të tjera identiteti ose se azilkërkuesi zotëron dokumente që aktualisht nuk i ka me vete
- Lloji i dokumentit
- Numri i dokumentit
- Dokumenti i identitetit është mbajtur nga autoritetet për verifikimin e vërtetësisë ose azilkërkuesi do të përpiqet t'ia dorëzojë dokumentet e tjera të identitetit autoritetit përgjegjës për azilin
- Nuk ka dokumente identiteti
 - Treguesi që azilkërkuesi s'ka zotëruar kurrë pasaportë dhe/ose dokumente të tjera identiteti
 - Informacione shtesë, për shembull për arsyet pse nuk ka pasaportë ose dokumente të tjera identiteti

Dokumentet mbështetëse

Dokumentet mbështetëse janë ato dokumente që azilkërkuesi i paraqet për të argumentuar kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare. Te këto dokumente përfshihen certifikatat e martesës, librezat e shërbimit ushtarak ose çfarëdo dokumenti tjetër që argumenton kërkesën për azil.

Lloji i dokumentit ⁽⁷¹⁾

- Treguesi që dokumenti që mban azilkërkuesi është origjinali ose kopje
- Informacione shtesë, për shembull, tema kryesore e dokumentit, autoriteti që e ka lëshuar, data e lëshimit dhe çfarë kërkon të provojë azilkërkuesi duhet paraqitur këtë dokument

INFORMACIONE PËR TË SHKUARËN

- Etnia
- Feja
- Gjuhët që kupton azilkërkuesi** ⁽⁷²⁾
 - Gjuha amtare
 - Njohuri të gjuhëve të tjera
 - Niveli i njohurive
- Arsimi, duke përfshirë sa vite shkollë ka ndjekur dhe/ose llojet e shkollave që ka ndjekur
- Profesionin, duke përfshirë informacione për punësimin e mëparshëm

⁽⁷⁰⁾ Shihni nenin 13, paragrafi 2, germa (b) të DPA-së dhe nenin 34, paragrafi 2, germa (b), të Rregullores Dublin III.

⁽⁷¹⁾ Shihni nenin 13, paragrafi 2, germa (b), të DPA-së.

⁽⁷²⁾ Shihni nenin 12, paragrafi 1, germa (a), të DPA-së dhe nenin 5, paragrafi 2, të DKP-së.

FAMILJA

- Gjendja civile (beqar(e)/ i(e) martuar/i(e) divorcuar /i(e) ve)

Pjesëtarët e familjes

- Bashkëshorti (bashkëshortja)/partneri i ligjshëm
- Emri (emrat)
 - Mbiemri (mbiemrat)
 - Data e lindjes/mosha
 - Vendi i lindjes
 - Kombësia
 - Vendndodhja aktuale
 - Data e martesës
 - Informacione shtesë, p.sh. detajet për një martesë të pavërtetuar ligjërisht
- Ish-bashkëshorti (bashkëshortja)/ish-partneri i ligjshëm
- Emri (emrat)
 - Mbiemri (mbiemrat)
 - Data e lindjes/mosha
 - Vendi i lindjes
 - Kombësia
 - Vendndodhja aktuale/data e vdekjes

Në rast se azilkërkuesi është i divorcuar ose është i martuar me më shumë se një bashkëshort/e:

- Data e martesës/divorcit
 - Informacione shtesë, p.sh. të dhënat e martesës/divorcit që nuk është vërtetuar ligjërisht
- Fëmijët
- Emri (emrat)
 - Mbiemri (mbiemrat)
 - Data e lindjes
 - Vendi i lindjes
 - Kombësia
 - Vendndodhja aktuale
 - Nëna e fëmijës
 - Emri (emrat)
 - Mbiemri (mbiemrat)
 - Kombësia
 - Babai i fëmijës
 - Emri (emrat)
 - Mbiemri (mbiemrat)
 - Kombësia

Pjesëtarët e tjerë të familjes

Te pjesëtarët e tjerë të familjes hyjnë të afërmit e mëposhtëm që jetojnë në vende të ndryshme ose që mund të kenë vdekur.

- Prindërit
 - Emri (emrat)
 - Mbiemri (mbiemrat)
 - Data e lindjes/mosha
 - Kombësia
 - Vendndodhja aktuale/data e vdekjes
- Motrat/vëllezërit
 - Emri (emrat)
 - Mbiemri (mbiemrat)
 - Data e lindjes/mosha
 - Kombësia
 - Vendndodhja aktuale/data e vdekjes
- Pjesëtarë të tjerë të rëndësishëm të familjes
 - Emri (emrat)
 - Mbiemri (mbiemrat)
 - Data e lindjes/mosha
 - Kombësia
 - Vendndodhja aktuale/data e vdekjes

Pjesëtarët e familjes që ndodhen në shtete të tjera BE+

Në rast se ndonjëri prej pjesëtarëve të lartpërmendur të familjes ndodhet në një tjetër shtet BE+, duhet mbledhur informacioni i mëposhtëm për secilin pjesëtar të familjes.

- Detajet personale të pjesëtarit të familjes (sipas renditjes më lart) ⁽⁷³⁾**
 - Marrëdhënia me pjesëtarin e familjes
 - Vendi ku banon
 - Statusi i rezidencës
 - Të dhënat e kontaktit
 - Treguesi që azilkërkuesi është në ngarkim të pjesëtarit të familjes
 - Detaje të tjera për të qenët në ngarkim, për shembull të qenët fëmijë ose i moshuar ose me aftësi të kufizuar ose pasurit një sëmundje e rëndë
 - Treguesi që pjesëtarin e familjes është në ngarkim të azilkërkuesit
 - Detaje të tjera për të qenët në ngarkim, për shembull të qenët fëmijë ose i moshuar ose me aftësi të kufizuar ose pasja e ndonjë sëmundjeje të rëndë

⁽⁷³⁾ Shihni nenin 34, paragrafi 2, germa (a), të Rregullores Dublin III.

Gjurmimi i familjes

Në rast se azilkërkuesi është fëmijë i pashoqëruar, duhet të regjistrohen detajet e kontakteve të prindërve. Në rast se fëmija ka kujdestarë primarë (shtesë), duhen regjistruar edhe detajet e kontakteve të këtyre kujdestarëve dhe informacioni për marrëdhënien e tyre me fëmijën ⁽⁷⁴⁾.

- Marrëdhënia me fëmijën
- Emri (emrat)
- Mbiemri (mbiemrat)
- Adresa
- Numri i telefonit

ÇËSHTJET E LIDHURA

- Numri i dosjes së të afërmeve të regjistruar në vendin e azilit
- Numri i dosjes së kërkesave që janë të lidhura me çështjen e azilkërkuesit (p.sh. azilkërkuesit janë arratisur së bashku për të njëjtën arsye)

ITINERARI I UDHËTIMIT

- Itinerari i udhëtimit ⁽⁷⁵⁾**
 - Transporti i përdorur për udhëtimin
 - Data e ikjes nga vendi i origjinës
 - Data e mbërritjes në shtetin pritës

CENUESHMËRIA

Me "cenueshmëri" kuptojmë nevojat e veçanta procedurale dhe/ose nevojat në pritje që mund të ketë azilkërkuesi. Roli juaj është të identifikoni shenjat e cenueshmërisë dhe t'ia sinjalizoni ato autoritetit të azilit, të jepni menjëherë mbështetjen e disponueshme në fazën e regjistrimit dhe ta referoni azilkërkuesin për vlerësim ose mbështetje të mëtejshme.

- Shenjat e cenueshmërisë që tregojnë nevoja të veçanta ⁽⁷⁶⁾**
 - Vërejtje të tjera për këto shenja cenueshmërie, për shembull një përshkrim të treguesve konkretë
- Azilkërkuesi informohet për ndihmën e disponueshme që lidhet me situatën e tij, duke përfshirë ndihmën ligjore dhe mbështetjen psikosociale dhe mjekësore ⁽⁷⁷⁾
- Azilkërkuesi është referuar për asistencën e mëposhtme (me pëlqimin e vetë azilkërkuesit)
- Vërejtje për nevojën e referimit të mëtejshëm, p.sh. vlerësimi i nevojave të veçanta, vlerësimi i interesit më të lartë të fëmijës, caktimi i një përfaqësuesi (nëse ka të dhëna që azilkërkuesi është i mitur i pashoqëruar, ka aftësi të kufizuar intelektuale ose ka sëmundje të rëndë mendore)

⁽⁷⁴⁾ Ju lutemi të vini re se duhet vlerësuar edhe interesi më i lartë i fëmijës para se të nisë gjurmimi i pjesëtarëve të familjes, në zbatim të nenit 31, paragrafi 5, të DK-së .

⁽⁷⁵⁾ Shihni nenin 34, paragrafin 2, germa (d), të Rregullores Dublin III.

⁽⁷⁶⁾ Shihni nenin 24, paragrafi 1, të DPA-së dhe nenin 22, paragrafi 1, të DKP-së.

⁽⁷⁷⁾ Shihni nenin 24, paragrafi 3, të DPA-së.

PROCEDURA E DUBLINIT

- Azilkërkuesit i jepet informacioni bazë për procedurën e Dublinit dhe për kriteret e përcaktimit të shtetit BE+ përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës për mbrojtje ndërkombëtare ⁽⁷⁸⁾
- Azilkërkuesit i jepet informacioni bazë për krahasimin e shenjave të gishtave në sistemin Eurodac ⁽⁷⁹⁾
- Rezultatet e kërkimit në Eurodac (nëse ka)
- Rezultati i kërkimit në Sistemin e Informacionit të Shengenit (nëse ka)
- Rezultati i kërkimit në VIS (nëse ka)

Të dhënat për lidhje me një shtet tjetër BE+

- Të dhëna për banim/qëndrim në një shtet tjetër BE+ ⁽⁸⁰⁾**
 - Informacione të tjera për lejen e qëndrimit, vizat ose dokumentet e lëshuara nga një shtet tjetër BE+, duke përfshirë vendin që ka lëshuar dokumentin, llojin e dokumentit, datën e mundshme të lëshimit dhe të skadimit (nëse ka)
- Të dhëna rreth një kërkesë për mbrojtje ndërkombëtare në një shtet tjetër BE+ ⁽⁸¹⁾**
 - Detaje të tjera për kërkesën, si vendi ku është bërë kërkesa dhe rezultati (nëse ka)
- Azilkërkuesi (duhet të) transferohet te Njësia e Dublinit (duke marrë në konsideratë të dhënat për rezidencën e pjesëtarëve të familjes, rezidencën/qëndrimin dhe/ose kërkesën për mbrojtje ndërkombëtare të azilkërkuesit në një shtet ose shtete të tjera BE+)

KËRKESA PËR AZIL

- Përshkrim i shkurtër i arsyeve në të cilat bazohet kërkesa për mbrojtje ndërkombëtare ⁽⁸²⁾**

Kërkesa e mëvonshme

Në rast se azilkërkuesi paraqet një kërkesë të mëvonshme, duhet të mblidhen edhe të dhënat e mëposhtme.

- Elementet ose faktet e reja që nuk i janë paraqitur më parë autoritetit të azilit (përshkrim i detajuar) ⁽⁸³⁾**
 - Arsyet për mosparaqitjen më parë të elementeve ose fakteve të reja te autoriteti i azilit
 - Si lidhen potencialisht elementet ose faktet e reja me kërkesën e mëparshme për azil
- Arsye të tjera për të kërkuar mbrojtjen ndërkombëtare

INFORMACIONE SHITESË

- Informacion shtesë që ka rëndësi për kërkesën, i cili nuk është përmendur më lart, p.sh. informacioni që duhet t'i dërgohet autoritetit të azilit, referime të tjera ose të dhënat për nevojat në kuadër të procedurës së azilit

⁽⁷⁸⁾ Shihni nenin 4, paragrafi 1, të Rregullores Dublin III.

⁽⁷⁹⁾ Shihni nenin 29, paragrafi 1, të Rregullores Eurodac.

⁽⁸⁰⁾ Shihni nenin 34, paragrafin 2, germat (d) dhe (e), të Rregullores Dublin III.

⁽⁸¹⁾ Shihni nenin 34, paragrafi 2, germa (g), të rregullores "Dublin III".

⁽⁸²⁾ Shihni nenin 4, paragrafi 2, të DK-së

⁽⁸³⁾ Shihni nenin 40, paragrafi 2, të DPA-së.

VËREJTJET PËRFUNDIMTARE

- Azilkërkuesit i rilexohet informacioni i regjistruar në formularin e regjistrimit
- Azilkërkuesi pohon se formulari i regjistrimit pasqyron me saktësi intervistën e regjistrimit
- Azilkërkuesit i jepet informacion për hapat e mëtejshëm në procedurën e azilit (⁸⁴)
- Azilkërkuesit i jepet informacion për mënyrën si do të ftohet për intervistën personale dhe për orën/ datën (e përafërt) të intervistës personale (nëse është i disponueshëm) (⁸⁵)

Të dhënat e personave të pranishëm gjatë paraqitjes së kërkesës

- Oficeri i regjistrimit
- Përkthyesi
- Këshilltari ligjor/avokati
- Përfaqësuesi/kujdestari

Nënshkrimet

- Azilkërkuesi
- Oficeri i regjistrimit
- Përkthyesi
- Përfaqësuesi/kujdestari/këshilltari ligjor (nëse ka)

(⁸⁴) Shihni nenin 12, paragrafi 1, germa (a), të DPA-së.

(⁸⁵) Shihni nenin 12, paragrafi 1, germa (a), të DPA-së.

Shtojca 2: Lista e kontrollit për dhënien e informacionit

Sipas nenit 12, paragrafi 1, germa (a), të DPA-së, kërkuesi i mbrojtjes ndërkombëtare duhet të informohet për, të paktën, temat e renditura më poshtë. Në [Kreun III: “Dhënia e informacionit”](#), mund të gjeni një përshkrim më i detajuar të llojit të informacionit që i jepet azilkërkuetit për secilin zë.

Procedura që duhet ndjekur

- Qëllimi i regjistrimit
- Hapat praktikë që merren gjatë procesit të regjistrimit
- Procedura për të përcaktuar cili shtet BE+ është përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës
- Konfidencialiteti gjatë procedurës së azilit
- Regjistrimi kryhet pa pagesë
- Informacioni për dokumentin që vërteton statusin e personit si kërkuet i mbrojtjes ndërkombëtare

Në rast se regjistrimi dhe paraqitja e kërkesës bëhen veçmas:

- Si dhe ku paraqitet kërkesa
- Pasojet për mosparaqitjen e kërkesës

Në rast se azilkërkueti është fëmijë:

- E drejta për të bërë kërkesë në emër të tij (në rast se fëmija e ka këtë zotësi juridike sipas legjislacionit të vendit)
- E drejta për të bërë kërkesë nëpërmjet prindërve, pjesëtarëve të tjerë të familjes, nëpërmjet një të rrituri që është përgjegjës për të miturin ose një përfaqësuesi

Në rast se azilkërkueti është i rritur në ngarkim:

- E drejta për të bërë kërkesë në emrin e tij
- Pasojet e mosparaqitjes së kërkesës në emrin e vet

Të drejtat dhe detyrimet gjatë procedurës

Të drejtat

- E drejta për të qëndruar brenda shtetit në pritje të shqyrtimit të kërkesës
- E drejta për kushte materiale të pritjes të cilat ofrojnë standard të përshtatshëm jetese
- E drejta për të pasur përkthyes
- E drejta për ndihmë ligjore dhe përfaqësim gjatë procedurës së azilit
- E drejta për të komunikuar me UNHCR-në dhe organizatat e tjera që ofrojnë mbrojtje ose këshillim ligjor

Në rast se azilkërkueti është i cenueshëm:

- Mbështetje e përshtatshme për të përfituar nga të drejtat dhe për të përmbushur detyrimet gjatë procedurës së azilit
- Mbështetje e përshtatshme për nevojat që lidhen me kushtet e pritjes

Në rast se azilkërkuesi është i ndaluar:

- Arsyet e ndalimit
- Procedura që duhet ndjekur për të ankimuar urdhrin e ndalimit
- Mundësia për të kërkuar ndihmë ligjore dhe përfaqësim falas

Detyrimet

- Të bashkëpunojë me autoritetet
- Të paraqitet personalisht para autoriteteve
- Të dorëzojë dokumentet që posedon, të cilat lidhen me procedurën e shqyrtimit
- Të respektojë afatet kohore për të dorëzuar elementet mbështetëse
- T'u komunikojë autoriteteve adresën e kontaktit dhe ndryshimet në adresë
- T'i merren shenjat e gishtave

Pasojat e mundshme nga mospërbushja e detyrimeve dhe mosbashkëpunimi me autoritetet

- Procedura e shqyrtimit mund të ndërpritet
- Mund të ketë ndikim te vlerësimi i elementeve të rëndësishme të kërkesës për azil
- Procedura e azilit mund të përshpejtohet
- Personi mund të ndalohet për të vërtetuar identitetin, kombësinë ose elementet e tjera me rëndësi për kërkesën
- Kushtet materiale të pritjes mund të pakësohen ose edhe të hiqen fare në raste të rralla

Afatet kohore për procedurën e shqyrtimit

- Shqyrtimi do të kryhet sa më parë brenda 6 muajve (mund të vendosen afate të tjera kohore, në varësi të organizimit të strukturave brenda vendit)
- Për grupe specifike, periudha e shqyrtimit mund të zgjatet deri në 21 muaj

Mjetet që azilkërkuesi ka në dispozicion për përmbushjen e detyrimit për të paraqitur elementet që argumentojnë kërkesën

- Mundësia për të paraqitur prova dokumentare ose prova të tjera në mbështetje të kërkesës
- Mjetet për të paraqitur prova dokumentare
- Koha kur mund të dorëzohen provat dokumentare

Pasojat e tërheqjes së qartë ose të nënkuptuar të kërkesës

Tërheqja e qartë

- Procedura e shqyrtimit pushohet
- Të drejtat si kërkues i mbrojtjes ndërkombëtare mbarojnë

Tërheqja e nënkuptuar

- Procedura e shqyrtimit mund të ndërpritet ose kërkesa mund të rrëzohet
- Procedura e shqyrtimit mund të rihapet brenda një afati të caktuar kohor, në varësi të praktikës së vendit

Referencat ligjore

Ky seksion përmban detajet e plota të referencave ligjore dhe të jurisprudencës përkatëse.

Kjo listë me referenca ligjore nuk ka synimin të jetë mjet referimi shterues. Ajo ka si synim thjesht t'i japë nëpunësit të ngarkuar me dosjen orientime praktike, duke e drejtuar te disa dispozita nga më të rëndësishmet.

Referencat ligjore	Tema	Neni përkatës
Direktiva “Për procedurat e azilit” (Direktiva 2013/32/BE)	Qasja në procedurë	Neni 6
	Kërkesat e bëra në emër të personave në ngarkim ose të të miturve	Neni 7
	Garancitë për azilkërkuesit	Neni 12
	Detyrimet e azilkërkuesve	Neni 13
	Azilkërkuesit me nevoja për garanci të veçanta procedurale	Neni 24
	Garancitë për të miturit e pashoqëruar	Neni 25
	Mbledhja e informacionit për çështjet individuale	Neni 30
	Konfidencialiteti	Neni 48
Direktiva e Kualifikimit (Direktiva 2011/95/BE)	Vlerësimi i fakteve dhe rrethanave	Neni 4
Direktiva “Për kushtet e pritjes” (Direktiva 2013/33/BE)	Informimi	Neni 5
	Dokumentacioni	Neni 6
	Vlerësimi i nevojave të veçanta në pritje për personat e cenuseshëm	Neni 22
	Të miturit e pashoqëruar	Neni 24
Rregullorja “Dublin III” (Rregullorja (BE) nr. 604/2013)	E drejta për informacion	Neni 4
	Fillimi i procedurës	Neni 20
	Ndarja e informacionit	Neni 34
Rregullorja “Për Eurodac-in” (Rregullorja (BE) nr. 603/2013)	Krahasimi dhe dërgimi i gjurmëve të gishtave	Neni 9
	Regjistrimi i të dhënave	Neni 11
	Të drejtat e subjektit të të dhënave	Neni 29
Rregullorja “Për statistikat e migracionit” (Rregullorja (BE) nr. 862/2007 dhe Rregullorja që e ndryshon (BE) 2020/851)	Statistikat e mbrojtjes ndërkombëtare	Neni 4

Sistemi i Informacionit të Vizave (Rregullorja (KE) nr. 767/2008)	Konsultimi i të dhënave në VIS për të përcaktuar shtetin BE+ përgjegjës për shqyrtimin e kërkesës	Neni 21
	Konsultimi i të dhënave në VIS për qëllime të shqyrtimit të kërkesës (neni 22)	Neni 22

Getting in touch with the EU

In person

All over the European Union there are hundreds of Europe Direct information centres. You can find the address of the centre nearest you at: https://europa.eu/european-union/contact_en

On the phone or by email

Europe Direct is a service that answers your questions about the European Union. You can contact this service:

- by freephone: 00 800 6 7 8 9 10 11 (certain operators may charge for these calls),
- at the following standard number: +32 22999696 or
- by email via: https://europa.eu/european-union/contact_en

Finding information about the EU

Online

Information about the European Union in all the official languages of the EU is available on the Europa website at: https://europa.eu/european-union/index_en

EU publications

You can download or order free and priced EU publications at: <https://publications.europa.eu/en/publications>. Multiple copies of free publications may be obtained by contacting Europe Direct or your local information centre (see https://europa.eu/european-union/contact_en).

EU law and related documents

For access to legal information from the EU, including all EU law since 1952 in all the official language versions, go to EUR-Lex at: <http://eur-lex.europa.eu>

Open data from the EU

The EU Open Data Portal (<http://data.europa.eu/euodp/en>) provides access to datasets from the EU. Data can be downloaded and reused for free, for both commercial and non-commercial purposes.





Publications Office
of the European Union